

آیین‌نامه و دستورالعمل‌های
برنامه آموزشی جاری سطح یک
حوزه‌های علمیه

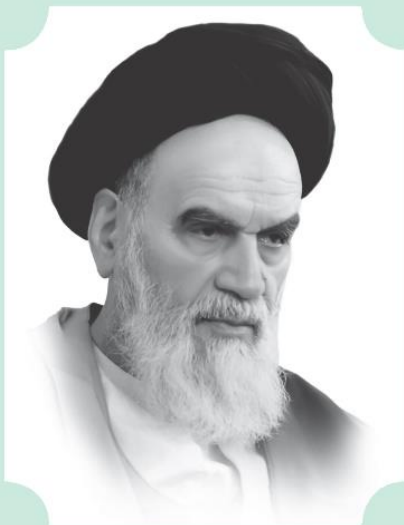
آیین‌نامه برنامه آموزشی جاری سطح یک
حوزه‌های علمیه
به همراه جداول و منابع درسی
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه / معاونت آموزش
شهر مقدّس قم / ۱۴۰۴ ش

آدرس:

قم، جمکران، بلوار انتظار، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

تلفن: ۰۲۵-۳۳۱۳۳۹۶۶

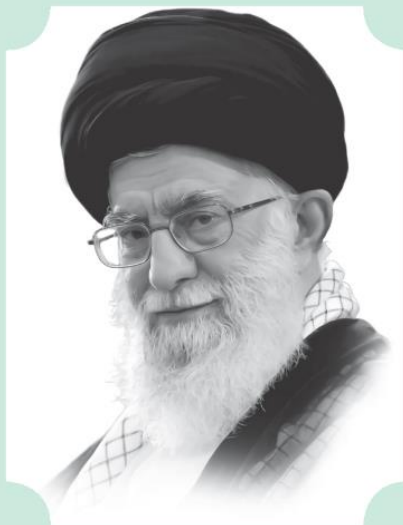

رهبر کبیر انقلاب اسلامی
ایران حضرت امام خمینی رحمه الله:

اما در مورد دروس تحصیل و تحقیق
حوزه‌ها، این جانب معتقد به فقه
سنتی و اجتهاد جواهری هستم
و تخلف از آن را جایز نمی‌دانم...
مجتهد باید به مسائل زمان خود
احاطه داشته باشد ...

حوزه‌ها و روحانیت باید نبض تفکر
و نیاز آینده جامعه را همیشه در
دست خود داشته باشند و همواره
چند قدم جلوتر از حوادث، مهتای
عکس‌العمل مناسب باشند ...

(منشور روحانیت)

مقام معظم رهبری حضرت
آیت الله العظمی خامنه‌ای حفظه الله:

یک برنامه جامع درسی حوزه‌ای، با
درجه‌بندی و طبقه‌بندی حساب
شده همچنان در حوزه‌ها جایش
خالی است ...

از جمله چیزهایی که حوزه احتیاج
دارد یک نظام تعلیم و تربیت است
تا در آن وقت‌ها هدر نرود، امروز
دیگر روزی نیست که ما اجازه
بدهیم یک روز یا یک ساعت از عمر
جوانی متدین و آماده برای تلاش
و مجاهدت در راه دین یعنی یک
طلبه هدر رود.

(حوزه و روحانیت، ج ۲، ص ۳۲)

ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها چونان سلسله اعصاب و مویرگ‌ها به نظامات نهادی و جریانات علمی حیات، نشاط و سامان می‌بخشد و رعایت آن‌ها هدایت‌گر و تعالی‌بخش است.

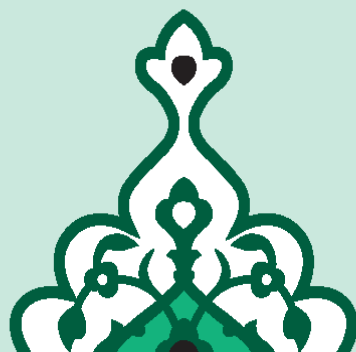
البته در فضای حوزه‌های علمیه، رعایت اصول و شئون حوزه‌ها و آزادی‌های موجود در سنت حوزه و انعطاف در عین انسجام ضرورت دارد.

امید است دفتر حاضر و قوانین ابلاغی که بر پایه مصوبات شورای عالی حوزه‌های علمیه تدوین شده است مورد توجه همه بخش‌ها و مدارس و موسسات و مراکز حوزه‌ای قرار گیرد.

با سپاس و امتنان

اعرافی

۱۳۹۷/۶/۶

فہرست مطالب

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات.....	۱۲
تعاریف.....	۱۲
کلیات آیین نامه آموزشی.....	۱۵
بخش دوم: پذیرش.....	۲۲
فرآیند کلی سنجش و پذیرش.....	۲۲
فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش.....	۲۴
مدارس مجاز به پذیرش.....	۲۴
فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود به حوزه های علمیه.....	۲۶
مرحله اول: ثبت نام.....	۲۶
مرحله دوم: آزمون کتبی.....	۳۳
مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره.....	۳۴
صدور کد موقت.....	۳۵
فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه های علمیه.....	۳۶
میثاق.....	۳۶
تحقیقات.....	۳۸
سنجش سلامت.....	۳۸

۳۹.....	صدور کد تحصیلی رسمی
۴۰.....	فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان
۴۱.....	مراحل
۴۲.....	بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی
۴۲.....	فصل اول: برنامه ریزی دروس و کلاس درس
۴۲.....	الف) انتخاب درس
۴۶.....	ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی
۴۸.....	ج) انتخاب استاد از غیر محل تحصیل در دروس فقه و اصول
۵۱.....	د) فعالیت‌های کلاسی
۵۲.....	مباحثه
۵۷.....	شیوه محاسبه نمرات
۵۹.....	هـ) برنامه‌ریزی و اجرای دوره تابستانی
۶۳.....	فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی
۶۳.....	الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آن‌ها
۶۹.....	ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها
۱۰۰.....	فصل سوم: حضور و غیاب
۱۰۱.....	فصل چهارم: امتحانات
۱۰۱.....	الف) امتحانات کتبی
۱۰۷.....	ب) امتحانات شفاهی

- ج) برگزاری آزمون و اعلام نتایج..... ۱۰۹
- فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی..... ۱۱۲
- بخش چهارم: خدمات آموزشی..... ۱۱۳
- فصل اول: مرخصی تحصیلی..... ۱۱۳
- فصل دوم: انتقالات..... ۱۱۵
- فصل سوم: شیوه نامه تطبیق سازی دروس در انتقالات..... ۱۱۷
- فصل چهارم: مهمان..... ۱۲۴
- فصل پنجم: منع و انصراف از تحصیل..... ۱۲۵
- الف) منع از تحصیل..... ۱۲۵
- ب) انصراف از تحصیل..... ۱۲۶
- ج) بازگشت به تحصیل..... ۱۲۷
- فصل ششم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب..... ۱۲۹
- بخش پنجم: تکمیل سطح و فارغ التحصیلی..... ۱۳۲
- فصل اول: مقاطع حوزوی و فارغ التحصیلی از سطح یک..... ۱۳۲
- الف) مقاطع و سطوح حوزوی..... ۱۳۲
- ب) فارغ التحصیلی از سطح یک..... ۱۳۳
- فصل دوم: تحقیق پایانی..... ۱۳۵
- مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»..... ۱۳۵
- مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح..... ۱۳۶

- مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی» ۱۳۸
- مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی» ۱۳۹
- بخش ششم: پیوست ها..... ۱۴۱**
- پیوست ۱: شرایط نظام وظیفه ۱۴۱
- پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی مشاوره ۱۴۳
- (۱) آزمون های روان شناختی ۱۴۳
- (۲) مصاحبه روان شناختی ۱۴۳
- پیوست ۳: دستورالعمل اجرایی مصاحبه ۱۴۷
- (۱) تعریف مصاحبه ۱۴۷
- (۲) شرایط و ویژگی های مصاحبه گر ۱۴۷
- (۳) اصول و ویژگی های مصاحبه ۱۴۹
- (۴) زمان و مکان مصاحبه ۱۵۲
- (۵) ویژگی های سؤالات در مصاحبه ۱۵۴
- (۶) ثبت اطلاعات مصاحبه ۱۵۵
- پیوست ۴: دستورالعمل تشکیل کمیسیون پذیرش استان ۱۵۷
- پیوست ۵: دستورالعمل برگزاری دوره میثاق طلبگی ۱۶۱
- پیوست ۶: نحوه برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل ۱۷۸
- پیوست ۷: شورای تخصصی آموزش استان ۱۸۱
- پیوست ۸: تقویم تحصیلی ۱۸۵

پیوست ۹: دستورالعمل نحوه پذیرش طلاب فاقد تحصیلات تحت برنامه	
مرکز مدیریت حوزه های علمیه.....	۱۹۵
ارزشیابی علمی.....	۱۹۷
پیوست ۱۰: آیین نامه گروه علمی - تربیتی.....	۲۰۳
(واحدهای آموزشی حوزه های علمیه، سطوح عالی و دروس خارج). ۲۰۳	
بخش اول- کلیات.....	۲۰۳
بخش دوم- اقسام گروه های واحدهای آموزشی (قم و شهرستان ها)،	
اعضاء، شرایط و وظایف آنان:.....	۲۰۵
بخش سوم- وظایف گروه های واحدهای آموزشی.....	۲۰۹
بخش چهارم - گروه های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج	
حوزه علمیه قم.....	۲۱۲
بخش پنجم - وظایف مدیران و دبیران گروه های واحدهای آموزشی و	
سطوح عالی و دروس خارج و اساتید عضو.....	۲۱۶
بخش ششم - تأمین حق الزحمه.....	۲۱۹
بخش هفتم - برگزاری گردهمایی های گروه های علمی - تربیتی.....	۲۲۰

بخش اول: کلیات

تعاریف

داوطلب: فردی است که جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه ثبت‌نام نموده و در حال گذراندن مراحل پذیرش می‌باشد.

کد موقت: برای داوطلبانی که مراحل ثبت‌نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد. اعتبار این شماره پرونده حداکثر یک سال و صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات آموزشی و رفاهی می‌باشد و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.

کد دائم: کدی که بعد از طی کردن موفقیت‌آمیز تمامی مراحل پذیرش به داوطلب تعلق می‌گیرد و داوطلب با دریافت این کد، به عنوان طلبه رسمی حوزه علمیه شناخته شده و مطابق ضوابط از کلیه خدمات رفاهی و آموزشی برخوردار خواهد شد.

طلبه: فردی که تمامی مراحل پذیرش را گذرانده و دارای کد تحصیلی فعال در

مرکز مدیریت بوده و تحت برنامه به صورت رسمی اشتغال به تحصیل دارد. **مدرسه علمیه:** واحد آموزشی که با مجوز فعالیت آموزشی از شورای گسترش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مطابق با آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی فعالیت می‌کند به اختصار مدرسه نامیده می‌شود.

فرآیند پذیرش: به سلسله مراحل و فعالیت‌هایی گفته می‌شود که توسط مجموعه‌های مختلف و مرتبط بر اساس ضوابطی معین و مشخص، جهت احراز شرایط و امتیازات متقاضی، از بدو ثبت‌نام تا پذیرش نهایی داوطلب صورت می‌گیرد و به اختصار فرایند نامیده می‌شود.

گروه آموزشی: به تقسیم‌بندی داوطلبین و متقاضیان ورود به حوزه با توجه به مقطع تحصیلی کلاسیک آن‌ها گفته می‌شود که دارای سه گروه آموزشی و به شرح ذیل می‌باشد:

• گروه اول: شاغلین به تحصیل در پایه هشتم و نهم و دهم آموزش و پرورش؛

• گروه دوم: شاغلین به تحصیل در پایه یازدهم و دوازدهم و همچنین دانش‌آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم دبیرستان (دیپلم) و یا پیش‌دانشگاهی نظام قدیم آموزش و پرورش و یا دانشجوی دارای حداکثر ۳۰ واحد؛

• گروه سوم: دانشجوی دارای بیش از ۳۰ واحد درسی و یا دارای مدرک کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا.

استاد^۱: روحانی فاضلی است که برخوردار از توانایی لازم جهت تعلیم و تربیت

۱. به عبارت دیگر: استاد حوزه علمیه روحانی فاضلی است که براساس مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، مراحل جذب و گزینش او انجام پذیرفته است و در واحدهای آموزشی تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به تدریس دارد.

طلاب علوم دینی در یکی از علوم مورد نیاز حوزه علمیه بوده و طبق ضوابط، اشتغال به تدریس در حوزه‌های علمیه دارد.

نیم‌سال تحصیلی: مدت زمان آموزشی است که نیمی از سال تحصیلی را شامل شده و در آن دروس حوزوی به صورت رسمی از سوی مدارس تحت پوشش ارائه می‌گردد.

سنوات تحصیلی (طول دوره): مدت زمان مجاز برای اتمام یک دوره تحصیلی را سنوات تحصیلی یا طول دوره می‌نامند.

سطح: به هر دوره تحصیلی حوزوی با اهداف مشخص که منجر به ارائه گواهی پایان دوره به طلاب می‌گردد، سطح تحصیلی می‌گویند.^۱

واحد آموزشی: مدرسه علمیه بلندمدت، سفیران هدایت، مرکز تخصصی یا مؤسسه آموزش عالی حوزوی که دارای مجوز رسمی فعالیت، از شورای گسترش می‌باشد.

گروه علمی - تربیتی: جمعی متشکل از اساتید مدرسه علمیه که بر اساس شرح وظایف مصوب فعالیت می‌کنند.

۱. سفیران هدایت در حال حاضر در سطح ۲ و ۳ مصوب شده و اجرا می‌گردد.

کلیات آیین‌نامه آموزشی^۱

۱- ثبت‌نام و پذیرش

ماده ۱: داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه پس از قبولی در فرآیند سنجش علمی و گزینش به عنوان طلبه پذیرفته خواهند شد.

ماده ۲: کسانی که دروس مقدمات یا سطح یک، دو و سه را به صورت آزاد و خارج از برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه گذرانده‌اند، در صورت داشتن شرایط می‌توانند پس از طی فرآیند سنجش علمی و گزینشی، در حوزه‌های علمیه پذیرش شوند.

۲- نظام آموزشی

ماده ۳: نظام آموزشی در برنامه آموزشی جاری حوزه‌های علمیه حضوری، نیم‌سال^۲ی و درسی - ساعتی است.

ماده ۴: هر سال تحصیلی از دو نیم‌سال مستقل تشکیل شده و قبولی یا عدم قبولی در هر درس از هر نیم‌سال، به همان درس محدود می‌شود.

ماده ۵: در هر سال تحصیلی، علاوه بر دو نیم‌سال تحصیلی، برگزاری دوره تابستانی نیز مجاز می‌باشد.

ماده ۶: طول دوره تحصیل در برنامه آموزشی جاری سطح یک به طور معمول ۶ سال (۱۲ نیم‌سال) و حداکثر ۸ سال (۱۶ نیم‌سال) می‌باشد.

تبصره: کاهش سنوات تحصیل برای طلاب واجد شرایط براساس ضوابط مربوطه

۱. در بخش کلیات آیین‌نامه آموزشی اصول و ضوابط اصلی و کلی آموزشی به صورت اجمالی بیان شده است و در فصول بعدی دستورالعمل‌ها و ضوابط تفصیلی ذکر شده است.

۲. در نظام آموزشی نیم‌سال‌ی تمام ارزیابی‌ها و ارزشیابی‌ها به صورت نیم‌سال‌ی انجام می‌گیرد اما انتخاب درس می‌تواند به صورت سالانه و در ابتدای هر سال تحصیلی انجام شود.

از طریق دوره‌های تابستانی^۱ یا انتخاب درس به صورت مازاد^۲ و یا استفاده حداکثری از تقویم آموزشی و همچنین افزایش سنوات تحصیل با رعایت حداقل و حداکثر ساعات مجاز برای انتخاب درس بلامانع است.

ماده ۷: مدارس علمیه، دوره‌های تابستانی را پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد برگزار کنند.

ماده ۸: تقویم تحصیلی مدارس در هر سال تحصیلی (شامل ایام درسی، ایام امتحانی و دوره تابستانی) پس از تصویب در شورای مدرسه و تأیید مدیریت حوزه علمیه استان طبق ضوابط ابلاغی معاونت آموزش ستاد لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۹: طلبه متعهد است در زمان تحصیل در سطح یک به صورت تمام وقت و حضوری در تمام برنامه‌های درسی و غیر درسی مدرسه شرکت نماید.

ماده ۱۰: طلبه تا پیش از تکمیل سطح دو نمی‌تواند همزمان در مراکز غیرحوزوی تحصیل کند.

تبصره: هرگونه تحصیل همزمان پس از تکمیل سطح دو و صرفاً بر اساس ضوابط و آیین‌نامه مربوطه، امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۱۱: ارائه دروس مصوب برنامه آموزشی جاری و رعایت منابع آموزشی آن‌ها و همچنین برنامه‌ریزی دروس بر اساس آن‌ها ضروری می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس، نیاز به اضافه کردن ساعات درسی داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس، با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

۱. دستورالعمل برگزاری دوره‌های تابستانی در بخش سوم، فصل اول آمده است.

۲. دستورالعمل انتخاب درس به صورت مازاد در بخش سوم، فصل اول آمده است.

ماده ۱۲: مدت زمان مجاز تحصیل در حوزه‌های علمیه، گذراندن ۱۵۰۰ ساعت درس در حداقل یک سال و حداکثر سه سال تحصیلی طبق ضوابط بوده و محاسبه رشد تحصیلی طلاب براساس مقدار ساعت مذکور می‌باشد.

تبصره: در صورت عدم گذراندن دروس در مدت مذکور، در خصوص وضعیت تحصیلی طلبه مطابق دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب اقدام خواهد شد.

۳- برنامه‌ریزی درسی

ماده ۱۳: طلاب، قبل از شروع هر نیم‌سال یا سال تحصیلی، موظف به انتخاب درس مطابق ضوابط می‌باشند.

ماده ۱۴: مقدار انتخاب درس در هر نیم‌سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت می‌باشد.

تبصره: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

ماده ۱۵: در صورت وجود ناقصی در دروس نیم‌سال‌های گذشته، انتخاب درس در نیم‌سال جدید تنها پس از انتخاب درس ناقصی مجاز می‌باشد.

ماده ۱۶: در صورت داشتن شرایط، طلاب می‌توانند نسبت به ادامه تحصیل از طریق انتخاب درس مازاد در طول نیم‌سال و یا شرکت در دوره تابستانی اقدام نمایند.

ماده ۱۷: شرکت در دوره آموزشی تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط و ضوابط مربوطه بلامانع است.

ماده ۱۸: رعایت حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم‌سال، مطابق ضوابط الزامی است.

ماده ۱۹: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت

می یابد.

ماده ۲۰: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم سال تحصیلی است.

ماده ۲۱: در برخی از دروس، طلاب پس از اخذ مجوز از مدرسه خود، مجاز به شرکت در کلاس درس استادی غیر از مدرسه محل تحصیل خود می باشند.

۴- حضور و غیاب

ماده ۲۲: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است.

ماده ۲۳: غیبت طلبه در بیش از حد مجاز ساعات تعیین شده هر درس، موجب حذف آن درس می شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

۵- خدمات آموزشی

ماده ۲۴: طلاب مطابق ضوابط و در مواقع ضروری می توانند از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می گردد.

ماده ۲۵: انتقال طلبه دارای وضعیت فعال آموزشی از مدرسه ای به مدرسه دیگر، بلامانع است.

ماده ۲۶: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب شده و طبق ضوابط باید در درس حضور مستمر داشته باشد و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی مدرسه مبدأ برخوردار است.

ماده ۲۷: اخذ درس به صورت مهمان، در برخی از درس ها یا همه آن ها، حداکثر در چهار نیم سال تحصیلی و براساس ضوابط بلامانع می باشد.

ماده ۲۸: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه

ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

تبصره: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۲۹: در صورت بروز برخی از مشکلات آموزشی، طلبه از ادامه تحصیل منع شده و ادامه تحصیل منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در شورا و کمیسیون مربوطه می‌باشد.

۶- ارزشیابی تحصیلی

ماده ۳۰: اخذ امتحان کتبی از دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی آن درس، می‌باشد.

ماده ۳۱: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب)، بلامانع است.

ماده ۳۲: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۳۳: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب گروه علمی - تربیتی، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۳۴: در تعدادی از موضوعات حسب آیین‌نامه‌های مربوطه، امتحان شفاهی به عمل خواهد آمد که نمره آن به صورت مستقل تحت یک عنوان درسی ثبت خواهد شد.

ماده ۳۵: در هر نیم‌سال تحصیلی بخشی از نمره نهایی هر درس به فعالیت‌های کلاسی

اعم از پژوهش درسی، مباحثه، امتحان هفتگی، و ... اختصاص می‌یابد.

ماده ۳۶: نمره قبولی در هر درس، ۱۲ می‌باشد.

ماده ۳۷: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند، لازم است مطابق شرایط و ضوابط مجدداً در امتحان یا کلاس آن درس شرکت کرده و نمره قبولی را کسب نمایند.

ماده ۳۸: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه شده ولی در معدل نهایی سطح و مقطع تحصیلی فقط نمرات دروس قبول شده محاسبه می‌گردد.

۷- فراغت از تحصیل

ماده ۳۹: طلبه در صورت گذراندن همه دروس مصوب سطح یک و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ‌التحصیل محسوب شده و می‌تواند برای دریافت مدرک تحصیلی مربوطه اقدام نماید.

ماده ۴۰: طلبه پس از پایان کلیه دروس سطح یک می‌تواند جهت ادامه تحصیل در سطح دو تا قبل از آغاز سال تحصیلی نسبت به ثبت نام در واحد آموزشی رسمی دارای مجوز اقدام نماید.

ماده ۴۱: در صورت عدم ثبت نام طلبه برای ادامه تحصیل در سطح دو، پرونده حوزوی طلبه به عنوان فارغ‌التحصیل در سطح یک به بخش فارغ‌التحصیلان منتقل شده و بازگشت به تحصیل و یا ارائه خدمات حوزوی او بر اساس ضوابط مربوطه خواهد بود.

یادآوری:

۱. تدوین و تصویب آیین نامه و دستورالعمل‌های داخلی در حوزه وظایف مدیریت‌های استانی و یا مدارس علمیه، به شرط عدم تداخل و مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.
۲. کلیه ارجاعات و وظایف محوله به مدیریت‌های استانی در این آیین‌نامه، در محدوده مدارس قم، بر عهده معاونت آموزش حوزه علمیه قم می‌باشد.
۳. در صورت عدم تشکیل گروه علمی- تربیتی در مدارس علمیه، کلیه ارجاعات و وظایف مربوطه بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

بخش دوم: پذیرش

فرآیند کلی سنجش و پذیرش

ماده ۱: سنجش و پذیرش حوزه‌های علمیه برای تحصیل در مقاطع مختلف به

شرح ذیل می‌باشد:

الف: پذیرش داوطلب ورود به حوزه‌های علمیه؛

ب: پذیرش طلاب فارغ‌التحصیل از حداقل سطح یک حوزه‌های علمیه

جهت ادامه تحصیل در یکی از مراکز تخصصی حوزوی و یا مؤسسات

آموزش عالی حوزوی.^۱

ماده ۲: پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه طی مراحل ذیل انجام می‌گیرد:

۱. ثبت نام؛

۲. آزمون کتبی؛

۳. مصاحبه و مشاوره؛

۱. با توجه به اینکه این آیین‌نامه برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه تدوین شده است، سنجش و پذیرش طلاب برای مراکز

تخصصی و مؤسسات آموزش عالی مطابق دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.

۴. میثاق طلبگی (در دو بخش تربیتی و آموزشی)؛

۵. تحقیقات محلی؛

۶. سنجش سلامت.

تبصره ۱: شرکت در مرحله چهارم منوط به گذراندن و اخذ امتیاز لازم در مراحل قبل و ثبت نتایج آن در سامانه می‌باشد.

تبصره ۲: برای داوطلبانی که پس از ثبت‌نام و تشکیل پرونده و تأیید آن، موفق به کسب امتیاز لازم در مراحل دوم و سوم شده باشند، کد موقت صادر شده و مجاز به شرکت در مراحل مربوط به پذیرش نهایی می‌باشند.

تبصره ۳: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از قبولی داوطلبان در مرحله «مصاحبه و مشاوره» جهت احراز برخی از شرایط عمومی مندرج در ماده ۱۳ همین آیین‌نامه، از طریق تحقیقات محلی، اقدام می‌نماید.^۱

ماده ۳: برای داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم در کلیه مراحل سنجش و پذیرش شده باشند کد دائم (رسمی) صادر شده و به عنوان «طلبه» مجاز به تحصیل در حوزه‌های علمیه خواهند بود و از کلیه مزایای حوزوی مطابق با ضوابط مربوطه برخوردار می‌گردند.

ماده ۴: تقویم سالیانه جهت مراحل سنجش و پذیرش در حوزه‌های علمیه توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تعیین و ابلاغ می‌گردد.

تبصره: مدیریت‌های استانی می‌توانند نسبت به تنظیم زمان‌بندی و اعلام تقویم استانی با رعایت تقویم اعلامی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، حسب شرایط استان خود اقدام نمایند.

۱. دستورالعمل و نحوه انجام تحقیقات محلی و فرایند آن در ماده ۵۹ همین بخش آمده است.

فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش

مدارس مجاز به پذیرش

- ماده ۵:** دارا بودن شرایط ذیل برای پذیرش مدارس علمیه ضروری می باشد:
۱. داشتن مجوز فعالیت آموزشی در سطح یک بلندمدت و یا سطح دو سفیران هدایت از شورای گسترش حوزه های علمیه؛
 ۲. تکمیل و مشخص بودن کادر علمی و اجرایی مدرسه؛
 ۳. داشتن ظرفیت و فضای لازم و مناسب برای امور آموزشی و خوابگاهی؛
 ۴. کسب امتیاز لازم در ارزیابی عملکرد مدرسه در حوزه های اجرایی، آموزشی، پژوهشی و تهذیبی براساس شاخص های ابلاغی؛
 ۵. موفقیت در جذب و پذیرش سال گذشته؛
 ۶. صلاحدید و موافقت کمیسیون پذیرش استان.
- تبصره ۱:** ارائه مجوز فعالیت آموزشی از سوی شورای گسترش تا زمان شروع ثبت نام و پذیرش ضروری بوده و در صورت عدم ارائه مجوز، پذیرش مدرسه در آن نوبت منتفی خواهد شد.
- تبصره ۲:** تأیید مناسب بودن مکان و فضای مدرسه قبل از ارائه اطلاعات به کمیسیون پذیرش ستاد برعهده مدیریت امور اداری - مالی مدیریت های استانی می باشد.
- ماده ۶:** مدرسه می تواند حداکثر تا پنجاه درصد بیشتر از پذیرش نهایی سال قبل خود را به عنوان ظرفیت پذیرش جدید اعلام نماید.
- تبصره:** در صورت ضرورت و نیاز، تغییر و افزایش ظرفیت پذیرش مدرسه بر اساس نظر کمیسیون پذیرش استان بلامانع می باشد.
- ماده ۷:** هر مدرسه تنها مجاز به پذیرش در یک گروه آموزشی و متناسب با گروه پذیرشی سنوات قبل است.^۱
- تبصره:** درخواست پذیرش داوطلبان در دو گروه آموزشی پیوسته توسط مدرسه

۱. گروه بندی مدارس در بخش مربوط به تعاریف آمده است.

پس از بررسی مجوز فعالیت و به شرط تفکیک فضای آموزشی و خوابگاهی و موافقت نهایی کمیسیون پذیرش استان، بلامانع می‌باشد.

ماده ۸: بررسی و ارزیابی عملکرد مدرسه در بخش‌های مختلف براساس شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت آموزش بوده و در نهایت باید به تأیید مدیریت استان و معاونت آموزش ستاد رسیده باشد.

ماده ۹: مدیریت‌های استانی نسبت به برنامه‌ریزی برای پذیرش نهایی در همه گروه‌های آموزشی در سطح مدارس تحت پوشش اقدام نمایند به نحوی که پذیرش از هر سه گروه آموزشی در برنامه‌های آموزشی جاری و جدید و همچنین سفیران هدایت امکان‌پذیر باشد.

تبصره: در صورت نرسیدن حدنصاب متقاضیان یک گروه در استان برای تشکیل کلاس درس، تشکیل یک کلاس از دو گروه آموزشی پیوسته در یک مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۰: درخواست اعمال شرایط اختصاصی برای پذیرش در استان و یا مدرسه در صورت عدم مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از تصویب در کمیسیون پذیرش استان و تأیید نهایی ستاد، بلامانع است.

ماده ۱۱: مدیریت‌های استانی باید ظرفیت، گروه آموزشی، نوع برنامه آموزشی مدارس واجد شرایط و شرایط اختصاصی آن‌ها را پس از بررسی و تصویب در کمیسیون پذیرش استان، مطابق با تقویم اعلامی به مدیریت پذیرش ستاد اعلام نمایند.

ماده ۱۲: تأیید نهایی مجوز پذیرش مدارس منوط به رعایت حداقل نصاب پس از پذیرش نهایی داوطلبان برای تشکیل کلاس می‌باشد و در غیر این صورت تصمیم‌گیری در خصوص انتقال طلاب جدیدالورود به مدارس دیگر و ... بر عهده شورای آموزش استان خواهد بود.

فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان

ورود به حوزه‌های علمیه

مرحله اول: ثبت نام

الف) شرایط داوطلبان:

❖ شرایط عمومی

ماده ۱۳: دارا بودن شرایط ذیل برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه ضروری می‌باشد:

۱. داشتن تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران؛
۲. اعتقاد و التزام به دین مبین اسلام و مذهب شیعه اثنی عشری؛
۳. اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
۴. برخورداری از سلامت جسمی^۱، روحی - روانی و اخلاقی؛
۵. داشتن انگیزه و استعداد مناسب برای تحصیل علوم دینی؛
۶. داشتن شرط سنی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۴؛
۷. نداشتن مشکل نظام وظیفه عمومی مطابق با پیوست شماره ۱؛
۸. داشتن شرط معدل تحصیلی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۶؛
۹. داشتن تحصیلات حداقل پایه هشتم (متوسطه اول) برای پذیرش در مدارس علمیه بلند مدت و حداقل سال دوازدهم (متوسطه دوم) برای

۱. بیماری‌هایی هم چون سرطان، هپاتیت، ایدز، صرع، پیوند اعضا، دیابت نوع ۱ و ۲ ضعف شدید چشم، تالاسمی ماژور، هموفیلی و هرگونه بیماری جسمی (نقص یا قطع عضو) یا بیماری‌های روحی و روانی شدید از جمله بیماری‌های خاصی هستند که مانع مطلق برای پذیرش می‌باشند.

پذیرش در مدارس علمیه سفیران هدایت؛

۱۰. نداشتن پرونده تحصیل رسمی در مراکز حوزوی کشور؛

۱۱. نداشتن پرونده منع از تحصیل به دلیل انصراف یا اخراج (انضباطی یا تحصیلی) از مراکز حوزوی کشور؛

تبصره: دارا بودن سابقه انصراف، تحصیلی با رعایت قوانین و ضوابط نظام وظیفه و دیگر شرایط پذیرش بلامانع است.

۱۲. رضایت ولی (برای داوطلبان دارای سن کمتر از ۱۵ سال) جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه؛

۱۳. کسب امتیاز لازم در هر مرحله و امتیاز نهایی از تمام مراحل پذیرش.

❖ شرایط اختصاصی داوطلبان:

ماده ۱۴: حداکثر سن برای پذیرش داوطلبان در گروه‌های مختلف مطابق جداول ذیل می‌باشد.

الف) گروه اول:

گروه اول	داشتن معافیت تحصیلی حداکثر سن	داشتن معافیت دائم حداکثر سن	داشتن پایان خدمت حداکثر سن
پایه هشتم	۱۸	۱۸	۲۰
پایه نهم	۱۸	۱۹	۲۱
پایه دهم	۱۸	۲۰	۲۲

ب) گروه دوم:

گروه دوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه یازدهم	۱۸	۲۱	۲۳
پایه دوازدهم	۲۰	۲۲	۲۴
دانشجوی زیر ۳۰ واحد قبولی	۲۰	۲۳	۲۵

ج) گروه سوم:

گروه سوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
دانشجوی بالای ۳۰	۲۱	۲۴	۲۶
دارای مدرک کاردانی	۲۲	۲۴	۲۶
دارای مدرک کارشناسی	۲۴	۲۶	۲۸
دارای مدرک کارشناسی ارشد	۲۸	۲۸	۳۰
دارای مدرک دکتری	۳۰	۳۰	۳۲

تبصره ۱: ملاک محاسبه وضعیت نظام وظیفه، شرط سنی و مدرک تحصیلی

داوطلب، شروع سال تحصیلی حوزه های علمیه است.

تبصره ۲: درخواست متقاضیانی که دارای حداکثر ۳ سال اضافه سن باشند،

مشروط به دارا بودن پایان خدمت و یا معافیت دائم از نظام وظیفه، در کمیسیون

پذیرش بررسی می گردد.

ماده ۱۵: داوطلبان گروه اول فقط مجاز به تحصیل در مدارس علمیه استان محل سکونت

خود می باشند.

تبصره: داوطلبان گروه اول که بیش از ۱۷ سال سن داشته باشند، فقط مجاز به

انتخاب مدارس دارای مجوز پذیرش گروه دوم از استان محل سکونت خود هستند.^۱

ماده ۱۶: دارا بودن حداقل میانگین معدل سه سال آخر تحصیلی مطابق با جدول

۱. گروه بندی مدارس در قسمت تعاریف آیین نامه ذکر شده است.

ذیل برای داوطلبان الزامی است:

مقطع	عنوان شاخه و رشته تحصیلی	استان محل سکونت	مناطق محروم (بومی و غیربومی)	سایر مناطق (غیربومی)	استان قم (غیربومی)
اول	کلیه رشته‌ها	۱۶	۱۴ (فقط بومی)	—	—
دوم	رشته‌های غیر از ریاضی و تجربی	۱۵	۱۳	۱۷	۱۸
	رشته‌های ریاضی و تجربی	۱۴	۱۲	۱۶	۱۷
سوم	رشته‌های عمومی	۱۴	۱۲	۱۵	۱۵
	رشته‌های علوم پایه ^۱	۱۳	۱۲	۱۳	۱۳

تبصره: درخواست داوطلبانی که دارای حداقل ۲ نمره کمتر از جدول فوق هستند، مشروط به این که معدل آن‌ها از ۱۲ کمتر نباشد، در کمیسیون پذیرش استان بررسی می‌گردد.

ماده ۱۷: داوطلبانی که دارای یک یا چند ویژگی از موارد مندرج در جدول ذیل باشند، حداقل ۲۰ امتیاز به مجموع امتیازات داوطلب اضافه خواهد شد.^۲

ردیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۱	حافظ قرآن (۲۵ تا ۳۰ جزء)	۱۰
۲	حافظ قرآن (۲۰ تا ۲۴ جزء)	۸
۳	حافظ قرآن (۱۵ تا ۱۹ جزء)	۶
۴	حافظ قرآن (۱۰ تا ۱۴ جزء)	۴
۵	حافظ قرآن (۵ تا ۹ جزء)	۲
۶	حافظ کل نهج البلاغه	۱۰
۷	حافظ حداقل یک ششم نهج البلاغه	۶
۸	حافظ کل صحیفه سجادیه	۱۰
۹	دارندگان رتبه‌های برتر مسابقات علمی کشوری	۱۰

۱. رشته‌های ریاضی، تجربی، پزشکی، فیزیک، شیمی، فلسفه و منطق.

۲. نحوه محاسبه امتیازات داوطلب در ماده ۳۳ همین بخش آمده است.

ردیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۱۰	دارندگان رتبه ۳ رقصی در کنکور سراسری	۱۰
۱۱	دارندگان رتبه‌های برتر در المپیادهای علمی کشور	۱۰
۱۲	دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی	۱۰
۱۳	دارندگان رتبه برتر در مدارس تیزهوشان متوسطه اول و دوم	۸
۱۴	فرزند اساتید حوزه	۴
۱۵	قاری قرآن دارای مقام کشوری	۴
۱۶	دارای کتاب تألیفی یا ترجمه علمی مورد تأیید مراکز معتبر علمی	۶
۱۷	فرزند شهید و مفقود	۸
۱۸	فرزند آزاده	۴
۱۹	فرزند جانباز حداقل ۵۰ درصد	۶
۲۰	برادر شهید	۲
۲۱	ساکن در مناطق محروم	۲
۲۲	بومی	۲
۲۳	فرزند روحانی	۲

تبصره: در صورت احراز توانمندی یا ویژگی‌های خاص دیگری در داوطلب که در جدول ذکر نشده است، کمیسیون پذیرش می‌تواند حداکثر دو امتیاز، به امتیازات پذیرش داوطلب اضافه نماید.

❖ تعهدات داوطلبان:

ماده ۱۸: سپردن تعهد توسط داوطلب در خصوص موارد زیر الزامی است:

۱. رعایت شئون اخلاقی، رفتاری، سیاسی و اجتماعی؛
۲. حضور مستمر و رشد تحصیلی مناسب و مطابق با ضوابط آموزشی؛
۳. رعایت آیین‌نامه و مقررات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدرسه محل تحصیل؛
۴. قبول مأموریت‌های محوله از طرف مرکز مدیریت پس از اتمام هر سطح؛

۵. انجام دوره تبلیغی برای متقاضیان تحصیل در برنامه آموزشی سفیران هدایت مطابق با ضوابط مربوطه؛
 ۶. عدم اشتغال غیرحوزوی (اعم از اشتغال تمام وقت، پاره وقت، تحصیلی یا غیرتحصیلی)، حداقل تا پایان سطح یک در برنامه آموزشی بلند مدت و سطح دو، در برنامه آموزشی سفیران هدایت؛
 ۷. عدم تحصیل هم زمان تا پایان سطح دو حوزه های علمیه؛
 ۸. عدم کتمان بیماری های خاص در مراحل پذیرش.
- تبصره ۱:** عدم رعایت بند ۶ به منزله انصراف از حوزه تلقی شده و داوطلب از کلیه مزایای تحصیلی محروم می گردد.
- تبصره ۲:** در صورت عدم رعایت تعهدات مذکور، تصمیم گیری در خصوص طلبه و یا داوطلب بر عهده مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهد بود.

(ب) فرآیند ثبت نام و تشکیل پرونده

ماده ۱۹: ثبت نام داوطلبان پذیرش در حوزه های علمیه طی دو مرحله انجام می گیرد:

(۱) ثبت نام و تشکیل پرونده:

ماده ۲۰: ثبت نام و تشکیل پرونده، طبق جدول زمان بندی مراحل پذیرش و تنها از طریق سامانه پذیرش حوزه های علمیه مطابق با دستورالعمل های مربوطه صورت می پذیرد.

تبصره: ثبت نام داوطلبان بعد از اتمام زمان بندی تنها از طریق کمیسیون پذیرش و مشروط به رسیدن تعداد افراد به حداقل نصاب تشکیل کلاس در نیم سال دوم می باشد.

ماده ۲۱: داوطلب در هنگام ثبت نام نسبت به تکمیل فرم ها و بارگذاری مدارک مربوطه و انتخاب حداکثر پنج مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۱: در انتخاب مدارس توسط داوطلب هیچ اولویتی لحاظ نخواهد شد.

تبصره ۲: مغایرت یا نقص در مدارک و اطلاعات درخواستی، موجب ابطال ثبت نام و منتفی شدن پذیرش داوطلب می گردد.

(۲) تأیید مدرسه:

ماده ۲۲: نهایی شدن مدرسه داوطلب، منوط به احراز شرایط اولیه داوطلب و تأیید اولیه توسط مدرسه و تأیید نهایی درخواست توسط داوطلب در سامانه پذیرش می باشد.

تبصره: ثبت تأیید در سامانه، در زمان بندی اعلام شده و مطابق دستورالعمل مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۳: مدارس علمیه انتخاب شده، قبل از اظهار نظری توانند برای ارزیابی و شناخت تکمیلی داوطلب، جلسه حضوری و یا غیر حضوری (مذاکره تلفنی) با داوطلب داشته باشند.^۱

ماده ۲۴: پس از تأیید مدرسه نسبت به انتخاب داوطلب در هر یک از مدارس انتخابی، داوطلب جهت نهایی شدن ثبت نام، یکی از مدارس مذکور را به دلخواه خود مجدداً تأیید نماید.

ماده ۲۵: در صورتی که مدرسه و داوطلب از فرصت تعیین شده برای نهایی سازی ثبت نام استفاده نکنند، با صلاح دید مدیریت استان، داوطلبان بین مدارس دارای ظرفیت خالی تقسیم می شوند.

ماده ۲۶: تغییر نظر مدارس یا داوطلبان نسبت به اولویت های انتخابی تا قبل از نهایی شدن ثبت نام (تأیید مدرسه و داوطلب) و تعیین تکلیف نسبت به مدرسه محل تحصیل، از طریق سامانه و در زمان بندی مشخص بلامانع است.

تبصره ۱: پس از نهایی شدن ثبت نام امکان تغییر مدرسه درون استانی فقط از طریق مدیریت استان و در قم از طریق معاونت آموزش حوزه علمیه قم امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۲: تغییر مدرسه داوطلب (درون استانی و یا برون استانی)، پس از پذیرش

۱. این جلسه قابلیت جایگزینی با مصاحبه تعریف شده در فرایند پذیرش را ندارد.

و قبل از شروع کلاس‌های درسی، به شرط موافقت مدرسه مبدأ و مقصد بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۷: ضرورت دارد بخش‌های مرتبط اعم از ستادی و استانی و همچنین مدارس علمیه، نسبت به بررسی اطلاعات و مدارک داوطلب در سامانه پذیرش و اطلاع‌رسانی جهت اصلاح و یا تکمیل آن‌ها، قبل از انجام مصاحبه، اقدام نمایند.

مرحله دوم: آزمون کتبی

ماده ۲۸: آزمون کتبی ورود به حوزه علمیه، به منظور ارزیابی علمی و سنجش توانایی داوطلبان در علوم پایه و پیش‌نیاز علوم حوزوی برگزار می‌شود.

ماده ۲۹: تعیین مواد آزمون، طرح سؤال و ضوابط مربوطه، توسط ستاد انجام می‌شود.

ماده ۳۰: برگزاری آزمون در کشور به صورت متمرکز توسط مدیریت‌های استانی انجام می‌پذیرد.

ماده ۳۱: بررسی آزمون کتبی، تصحیح اوراق، اعلام نتایج و رسیدگی به نتایج آن بر عهده مدیریت پذیرش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۲: کلیه داوطلبان تحصیل در حوزه‌های علمیه باید در آزمون کتبی شرکت نموده و امتیاز لازم که سالانه در کمیسیون پذیرش تصویب می‌شود را کسب نمایند.

تبصره: حافظین کل قرآن یا نهج‌البلاغه یا صحیفه سجادیه، دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی یا مسابقات و المپیادهای علمی کشوری و دارندگان رتبه سه رقمی یا کمتر از آن در کنکور سراسری، از آزمون کتبی معاف خواهند بود.

ماده ۳۳: تأثیرگذاری آزمون در محاسبه نمره نهایی مرحله اول ۲۰ درصد و معدل سه سال آخر تحصیلی ۸۰ درصد خواهد بود.

مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره^۱

ماده ۳۴: به منظور شناسایی ابعاد روحی، روانی، شخصیتی، تربیتی و انگیزشی داوطلبان، از آن‌ها مطابق دستورالعمل مربوطه، مصاحبه و مشاوره حضوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۳۵: مصاحبه و مشاوره توسط مدیریت‌های استانی و بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی انجام می‌شود.

تبصره: مدارس می‌توانند مصاحبه و مشاوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان در مدارس و بر اساس شرایط و ضوابط مندرج در پیوست‌های شماره ۲ و ۳ انجام دهند.

ماده ۳۶: انجام مصاحبه و مشاوره باید طبق جدول زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد انجام گیرد.

ماده ۳۷: حضور یک نفر مصاحبه‌گر و یک نفر مشاور دارای مجوز در جلسات مصاحبه داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، الزامی است.

ماده ۳۸: معرفی کارشناسان مصاحبه‌کننده بر عهده مرکز امور صیانتی و معرفی مشاور، توسط معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه انجام می‌شود.

ماده ۳۹: فرم‌های مصاحبه به همراه محورها و شاخص‌های آن و همچنین نحوه محاسبه نتایج، بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.^۲

ماده ۴۰: در صورت لزوم جهت ارزیابی فرآیند مصاحبه و عملکرد مصاحبه‌کنندگان، اعزام ناظر از سوی ستاد بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۱: داوطلبانی که نسبت به نتیجه هر یک از مراحل پذیرش اعتراض داشته باشند می‌توانند تقاضای تجدید نظر خود را حداکثر تا دو هفته پس از اعلام نتایج، در سامانه پذیرش ثبت نمایند.

تبصره ۱: ثبت درخواست اعتراض فقط برای یک مرتبه امکان‌پذیر است.

۱. شرایط و ضوابط کامل انجام مصاحبه و مشاوره پذیرش در پیوست شماره ۲ و ۳ می‌باشد.

۲. در این خصوص به پیوست شماره ۲ و ۳ مراجعه نمایید.

تبصره ۲: در صورت عدم اعتراض یا اعتراض خارج از مهلت مقرر، نتایج اعلامی، قطعی تلقی می‌شود.

ماده ۴۲: بعد از اعلام نتیجه اعتراض، در صورت اعتراض مجدد داوطلب، پرونده وی جهت تجدیدنظر نهایی به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده می‌شود.
تبصره: رأی صادره توسط کمیسیون پذیرش، قطعی بوده و غیر قابل اعتراض یا تجدیدنظر می‌باشد.

صدور کد موقت

ماده ۴۳: برای داوطلبانی که مراحل ثبت نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد.

ماده ۴۴: صدور شماره پرونده موقت صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات بوده و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.
تبصره: مدت زمان اعتبار شماره پرونده موقت تا پایان اولین نیم‌سال تحصیلی خواهد بود.

فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

میثاق طلبگی

ماده ۴۵: شرکت داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، در دوره «میثاق طلبگی» پس از کسب امتیاز لازم از «مصاحبه و مشاوره»، ضروری می‌باشد.

ماده ۴۶: دوره «میثاق طلبگی» در دو بخش تربیتی و آموزشی با عنوان «میثاق تربیتی» و «میثاق آموزشی» بر اساس ضوابط و شرایط مربوطه برگزار می‌گردد.

الف: «میثاق تربیتی»

ماده ۴۷: به منظور آشنایی داوطلبان با اهداف و مأموریت‌های طلبگی، اصول و فرآیند تربیتی و نیز دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی در حوزه‌های علمیه، دوره

«میثاق تربیتی» بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه، برگزار می‌گردد.^۱

تبصره: مباحث ارائه شده در این دوره با محوریت اخلاق و تهذیب در موضوعاتی همچون زنی طلبگی، رسالت‌های حوزه و طلبه، معرفی جایگاه حوزه و ارکان مدیریتی آن، آشنایی با برنامه‌های آموزشی، تربیتی و... حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴۸: اهداف برگزاری دوره میثاق تربیتی عبارتند از:

۱. شناخت و ارزیابی دقیق داوطلبان جهت ورود به حوزه؛
۲. کمک به داوطلبان برای رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی؛
۳. آشناسازی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه؛
۴. تبیین اجمالی اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زی طلبگی؛
۵. آشناسازی داوطلبان با فرصت‌ها و چالش‌ها در مسیر طلبگی؛
۶. تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان در ورود به حوزه؛

۱. برای آشنایی با فرایند برگزاری دوره میثاق تربیتی، دستورالعمل‌ها و وظایف برگزارکنندگان آن به پیوست شماره ۵ مراجعه فرمایید.

۷. آشنایی با معیارها و روش‌های صحیح انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی.

ماده ۴۹: دوره میثاق تربیتی بر اساس شرایط، ضوابط و زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد، با نظارت مدیریت‌های استانی و توسط معاونت تهذیب و تربیت استانی، در طی سه تا هفت روز برگزار می‌گردد.

تبصره: مدارس می‌توانند این دوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی در مدرسه برگزار نمایند.

ب: «میثاق آموزشی»

ماده ۵۰: «میثاق آموزشی» مرحله‌ای از فرآیند پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه می‌باشد که به منظور بررسی و سنجش میزان استعداد داوطلبان نسبت به فراگیری علوم حوزوی برگزار می‌گردد.

ماده ۵۱: ملاک سنجش و ارزیابی داوطلبان در مرحله «میثاق آموزشی»، وضعیت آموزشی و تحصیلی داوطلبان در نیم‌سال اول تحصیلی، اعم از مشارکت در مباحث آموزشی و درسی، قبولی در دروس و... خواهد بود.

ماده ۵۲: کلیه امور اجرایی دوره میثاق آموزشی، با نظارت مدیریت استان و توسط مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۵۳: داوطلبانی مجاز به شرکت در میثاق آموزشی هستند که موفق به کسب امتیاز لازم از دوره «میثاق تربیتی» شده باشند.

تبصره: حضور در دوره میثاق آموزشی بدون گذراندن دوره میثاق تربیتی، تنها با مجوز معاونت تهذیب استان، مبنی بر گذراندن آن بعد از دوره میثاق آموزشی، بلامانع است.

ماده ۵۴: مدارس در صورت نیاز و با موافقت شورای آموزش استان مجاز به برگزاری این دوره در قالب دوره کوتاه مدت آموزشی به صورت مستقل^۱ و قبل از شروع سال تحصیلی می‌باشند.

۱. در خصوص نحوه برگزاری دوره به صورت مستقل به پیوست شماره ۲۰ مراجعه نمایید.

تبصره: مدارس باید درخواست برگزاری مستقل این دوره را تا پیش از پایان مردادماه به شورای آموزش استان ارسال نمایند.

ماده ۵۵: ملاک کسب امتیاز لازم از این دوره، اخذ نمره قبولی (اعم از قبولی در امتحان اصلی و یا تجدیدی) از دروس ارائه شده در نیم سال اول تحصیلی مطابق آیین نامه های مربوطه می باشد.

ماده ۵۶: کلیه سؤال های امتحانی اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید آن درس به صورت کتبی طرح می گردد.

ماده ۵۷: نمره قبولی در همه دروس، ۱۲ می باشد.

ماده ۵۸: کسی که نمره قبولی درسی را کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

تحقیقات محلی

ماده ۵۹: به منظور احراز صلاحیت داوطلب در موضوعات اجتماعی و رفتاری، تحقیقات میدانی با برنامه ریزی مدیریت استان و توسط نماینده مرکز امور صیانتی در استان انجام می شود.

ماده ۶۰: زمان انجام تحقیقات میدانی بعد از مشخص شدن نتیجه مصاحبه و مشاوره و حداکثر تا پایان آذرماه خواهد بود.

سنجش سلامت

ماده ۶۱: جهت احراز سلامت جسمی و روحی داوطلبان، مرکز مدیریت حوزه های علمیه از طریق مراجع ذی ربط، اقدام به استعلام و سنجش وضعیت جسمی و روحی داوطلبان می نماید.

صدور کد تحصیلی رسمی

ماده ۶۲: دریافت کد تحصیلی رسمی، پس از اخذ حداقل امتیاز لازم در هر مرحله و نیز امتیاز لازم از مجموع مراحل پذیرش مطابق آیین نامه های مربوطه صورت می گیرد.

تبصره: در صورت عدم شرکت در هر یک از مراحل پذیرش و یا عدم کسب امتیاز لازم از مجموع مراحل، پذیرش نهایی داوطلب منتفی خواهد شد.

ماده ۶۳: داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم در کلیه مراحل سنجش و پذیرش شده باشند به عنوان «طلبه» مجاز به تحصیل در حوزه های علمیه خواهند بود و از کلیه مزایا و خدمات حوزوی مطابق ضوابط مربوطه برخوردار می گردند.

فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۴: کمیسیون پذیرش استان با اهدافی همچون ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان و به منظور بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان و ... با حضور جمعی از مدیران و کارشناسان، در استان تشکیل می‌گردد.^۱

مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان جهت رسیدگی در کمیسیون پذیرش استان
ماده ۶۵: بررسی درخواست متقاضیان ورود به حوزه‌های علمیه توسط مدیریت استان بررسی و در نهایت جهت تصمیم‌گیری به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده خواهد شد.

ماده ۶۶: درخواست‌های ذیل در کمیسیون پذیرش بررسی خواهد شد:
۱. افرادی که به دلیل نداشتن برخی شرایط^۲ تعریف شده امکان ثبت نام به صورت عادی را ندارند.

۲. افرادی که خارج از زمان‌بندی تعریف شده برای ثبت نام اقدام می‌نمایند.

۳. افرادی که برخی از امتیازات اولیه را دارا نباشند.

۴. افرادی که نسبت به نتایج هر یک از مراحل پذیرش اعتراض دارند.

ماده ۶۷: مراحل ارائه درخواست و فرآیند بررسی به شرح ذیل می‌باشد:
۱. ثبت نام در سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه و تکمیل اطلاعات و بارگذاری اسناد و مدارک مربوطه؛

۲. بررسی، کنترل و کارشناسی شرایط اولیه مطابق ضوابط توسط کارشناس پذیرش؛

۳. طرح و بررسی در کمیسیون پذیرش، صدور حکم و ثبت نتیجه در سامانه.

ماده ۶۸: مدیریت زمان‌بندی بررسی درخواست‌ها به عهده کمیسیون پذیرش استان است.

۱. آیین نامه تشکیل کمیسیون پذیرش به همراه اهداف، شرح وظایف و اعضای آن در پیوست شماره ۲۵ آمده است.

۲. شرایط سنی و معدل کلاسیک.

تبصره: لازم است زمان‌بندی‌ها به گونه‌ای تنظیم شود که قبل از شروع هر نیم‌سال تحصیلی نتایج بررسی‌های کمیسیون و نتایج مراحل مختلف پذیرش مشخص و در سامانه ثبت شده باشد.

ماده ۶۹: در صورتی که در هر یک از مراحل پذیرش و یا پایان آن، مشخص شود داوطلب شرایط لازم برای پذیرش را ندارد، ضمن منتفی شدن پذیرش آن داوطلب، ضرورت دارد مدیریت استانی، نسبت به اطلاع‌رسانی به داوطلب و مراجع ذی‌صلاح اقدام نماید.

مراحل رسیدگی و صدور رأی

ماده ۷۰: کلیه موارد پیش‌بینی نشده در این دستورالعمل و همچنین مواردی که رسیدگی به آن‌ها در شرح وظایف کمیسیون استانی نمی‌باشد، پس از درخواست داوطلب به همراه اسناد و مدارک مربوطه و ارائه گزارش توسط کمیسیون استان، جهت تصمیم‌گیری به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه ارجاع می‌شود.

ماده ۷۱: احکام صادره حداکثر تا دو روز پس از صدور، به متقاضی و واحدهای مربوطه اعلام می‌گردد و واحدهای مربوطه موظف هستند ظرف یک هفته پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را اعلام نمایند.

ماده ۷۲: احکام صادره توسط کمیسیون پذیرش برای تمامی مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم الاجرا است.

ماده ۷۳: لازم است تمامی مدارک ارائه شده با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۷۴: احکام صادره نباید خارج از ضوابط و مصوبات ابلاغی ستاد باشد.

ماده ۷۵: در صورت موافقت دبیر کمیسیون، اعتراض متقاضی نسبت به رأی صادره، جهت بررسی مجدد به کمیسیون ارائه می‌گردد.

ماده ۷۶: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در موضوعات مربوط به این دستورالعمل بر عهده معاونت آموزش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی

فصل اول: برنامه ریزی دروس و کلاس درس

الف) انتخاب درس

انتخاب درس به صورت عادی، حذف و یا اضافه کردن درس
ماده ۷۷: کل ساعات درسی طلاب سطح یک برنامه آموزشی جاری ب ۴۴۸۰ ساعت بوده که به طور معمول در طول ۶ سال (۱۲ نیم سال) ارائه می شود.
ماده ۷۸: انتخاب درس قبل از شروع هر نیم سال تحصیلی انجام می شود^۱ و حذف و یا اضافه کردن درس به تعداد حداکثر دو عنوان، تا دو هفته پس از شروع نیم سال، طبق ضوابط در سامانه انجام می شود.
تبصره: در دوره تابستانی، سامانه از ابتدای دوره جهت انتخاب درس فعال خواهد بود.
ماده ۷۹: مقدار انتخاب درس در هر نیم سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می باشد.

۱. انتخاب درس می تواند به صورت دو نیم سال همزمان و در ابتدای سال انجام گیرد، اما با توجه به نیم سالی بودن نظام آموزشی تمامی ارزیابی ها و ارزشیابی های تحصیلی به صورت نیم سالی انجام می شود.

تبصره: در نیم‌سال آخر تحصیلی در صورتی که دروس سطح طلبه با حداکثر ۲۰۰ ساعت درس مازاد، تکمیل شده و به پایان برسد، رعایت سقف مذکور ضروری نمی‌باشد.

ماده ۸۰: در صورت اتمام دروس انتخاب شده در نیم‌سال و امکان استمرار ایام تحصیلی بر اساس تقویم آموزشی، مدارس در هر سال تحصیلی مجاز به ارائه حداکثر ۲۴۰ ساعت درس از دروس نیم‌سال بعد برای طلاب خود می‌باشند.^۱

تبصره ۱: تصمیم‌گیری در این خصوص بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۲: مقدار ساعت انتخابی برای تمام سال تحصیلی بوده و تقسیم آن در طول دو نیم‌سال با نظر شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تأیید نهایی این انتخاب درس با شورای آموزش استان بوده و مدرسه پس از تأیید، مجاز به برگزاری کلاس خواهد بود.

ماده ۸۱: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطراب از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

تبصره: انتخاب ساعت درس به مقدار اضطراب، برای طلاب با مدرک ورودی سیکل و دیپلم حداکثر در دو نیم‌سال و برای طلاب با مدرک ورودی دانشگاهی حداکثر تا چهار نیم‌سال مجاز است.

ماده ۸۲: کسانی که معدل نیم‌سال آن‌ها کمتر از ۱۴ باشد، در نیم‌سال بعد، مطابق ضوابط انتخاب درس، می‌توانند حداکثر ۳۱۰ ساعت درس انتخاب کنند.

ماده ۸۳: در صورت وجود ناقصی از دروس نیم‌سال گذشته، انتخاب درس جدید در نیم‌سال بعد تنها پس از انتخاب درس مذکور مجاز می‌باشد.

ماده ۸۴: حذف یا اضافه دروس با رعایت حداقل و حداکثر ساعات درسی مندرج در

۱. شرایط ارائه دروس بر اساس این ماده، غیر از شرایط و ضوابط انتخاب درس مازاد به صورت حضوری و انتخاب درس به صورت غیر حضوری در تابستان می‌باشد.

آیین نامه، تا پایان هفته دوم هر نیم سال تحصیلی مجاز می باشد.
ماده ۸۵: حذف اضطراری یکی از درس ها، با رعایت حداقل و حداکثر انتخاب درس تا پنج هفته مانده به پایان نیم سال تحصیلی پس از تأیید مدیر مدرسه بلامانع می باشد.

انتخاب درس مازاد به صورت حضوری^۱

طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، می توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۱۷۰ ساعت درس - مازاد بر حداکثر ساعات تعیین شده مجاز به صورت حضوری در نیم سال اول و دوم هر سال تحصیلی اقدام نمایند:

- (۱) نداشتن مشکل آموزشی و انضباطی؛
 - (۲) رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در نیم سال قبل؛
 - (۳) قبولی نهایی در همه دروس انتخابی نیم سال قبل؛
 - (۴) کسب معدل ۱۶ در دروس نیم سال قبل؛
 - (۵) تعهد به شرکت در تمامی کلاس های درسی مطابق ضوابط؛
 - (۶) صلاح دید و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.
- تبصره ۱:** ملاک محاسبه معدل، عملکرد درسی طلبه در نیم سال متصل قبل می باشد.
- تبصره ۲:** انتخاب دروس فوق، از سال دوم تحصیلی امکان پذیر می باشد.
- تبصره ۳:** مقدار ساعات درسی مازاد برای طلاب با مقطع ورودی با مدرک دانشگاهی، حداکثر ۲۵۵ ساعت می باشد.
- تبصره ۴:** شورای مدرسه می تواند تا پنج هفته قبل از برگزاری امتحان، نسبت به حذف همه یا تعدادی از دروس مازاد اخذ شده توسط طلاب اقدام نماید.

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی حضوری می باشد.

انتخاب درس به صورت غیر حضوری^۱ در تابستان

ماده ۸۶: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، از تابستان سال اول تحصیلی می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۷۶۰ ساعت، بدون حضور در کلاس، نسبت به امتحان آن دروس اقدام نمایند:

(۱) رعایت انتخاب حداقل ساعت درس مجاز در هر نیم‌سال در سال جاری تحصیلی؛

(۲) قبولی در همه دروس انتخابی نیم‌سال اول و امتحانات اصلی نیم‌سال دوم سال تحصیلی جاری؛

(۳) کسب حداقل نمره ۱۶ در امتحانات کتبی دروس ادبیات (صرف، نحو، بلاغت، لغت، تجزیه و ترکیب)، منطق، فقه و اصول، تفسیر، فلسفه یا حکمت اسلامی؛

(۴) کسب حداقل معدل ۱۵ در سایر دروس؛

(۵) صلاحدید و تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه محل تحصیل.

تبصره ۱: حضور در امتحانات این دروس با رعایت جداول درسی و ضوابط مربوط به انتخاب درس مانند پیش‌نیاز و ... مجاز می‌باشد.

تبصره ۲: محاسبه معدل و یا نمرات دروس ذکر شده در بندهای ۳ و ۴، براساس جدول انتخاب درس طلاب در نیم سال دوم خواهد بود.

تبصره ۳: در ارزشیابی دروس انتخابی به صورت غیر حضوری در تابستان، در دروس دارای پژوهش درسی، ارائه پژوهش الزامی است.

ماده ۸۷: نمره قبولی دروس انتخاب شده به صورت غیر حضوری، در تابستان ۱۶ می‌باشد.

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی غیر حضوری در تابستان می‌باشد.

انتخاب درس حضوری در دوره آموزشی تابستان

ماده ۸۸: شرکت در دوره آموزشی تابستان و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با

رعایت شرایط ذیل بلامانع می باشد:

(۱) تعهد به شرکت در تمامی کلاس های درسی مطابق ضوابط؛

(۲) برگزاری کلاس برای هر درس طبق جداول درسی مصوب؛

(۳) صلاح دید و تأیید مدیر مدرسه محل تحصیل.

تبصره: انتخاب درس عادی در دوره تابستانی فقط جهت حضور در جلسه امتحان

(بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی و دروسی که جهت کسری معدل^۱

اخذ شده است، بلامانع می باشد.

ماده ۸۹: مجموع ساعات درسی یک طلبه (بجز طلاب دارای مدرک دانشگاهی) در

طول یک سال تحصیلی، اعم از انتخاب درس در طول نیم سال و دوره

تابستانی (اعم از حضوری و غیر حضوری) نباید بیش از ۱۵۰۰ ساعت باشد.

تبصره: مجموع ساعات درسی برای طلاب با مقطع ورودی مدرک دانشگاهی در طول

یک سال تحصیلی، حداکثر تا ۲۱۰۰ ساعت می باشد.

ب) برنامه ریزی کلاس های درسی

ماده ۹۰: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم سال، در مدارس شهر قم حداقل

۱۰ نفر و در مدارس شهرستان ها، حداقل ۷ نفر است.^۲

تبصره ۱: حداکثر افراد در هر کلاس درس ۲۵ نفر است.

تبصره ۲: در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور،

با پیشنهاد مدرسه و تأیید مدیریت استان امکان پذیر می باشد.

ماده ۹۱: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می یابد.

۱. آیین نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در بخش پنجم، آمده است.

۲. حد نصاب مذکور صرفاً برای رسمیت بخشیدن به درس و ثبت آن در سیستم آموزشی است و پرداخت حق الزحمه اساتید تابع قوانین ابلاغی مربوطه است و مشمول این بند نمی شود.

ماده ۹۲: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم سال تحصیلی است.

ماده ۹۳: در صورتی که محدوده های درسی در طول نیم سال به پایان نرسد، مدرسه و استاد موظف به برگزاری جلسات جبرانی برای آن درس می باشند.

ماده ۹۴: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس نیاز به اضافه کردن ساعات درسی داشته باشد می تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۹۵: متون درسی و محدوده های هر درس در ابتدای سال تحصیلی توسط معاونت آموزش حوزه های علمیه ابلاغ می گردد لذا عدم استفاده از متن آموزشی تأیید شده و یا عدم ارائه درس بر اساس محدوده های ابلاغ شده، موجب حذف درس و نمره آن می شود.

توضیح: در صورت عدم ابلاغ متن و یا محدوده در ابتدای سال تحصیلی، آخرین ابلاغیه معاونت آموزش حوزه های علمیه، ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۹۶: مدت زمان هر جلسه درس، ۵۰ دقیقه است.

ماده ۹۷: چنانچه استادی قادر به حضور در کلاس درس نباشد؛ موظف است تا پیش از شروع کلاس، مدیریت مدرسه را مطلع سازد تا جهت اطلاع رسانی به طلاب یا جایگزینی استاد، تدبیر لازم اندیشیده شود.

ماده ۹۸: اساتید می توانند با صلاح دید شورای مدرسه، در طول هر نیم سال تحصیلی، تا سقف ۲۵ درصد افزون بر ساعات هر درس را، جلسه مشاوره و پرسش و پاسخ برگزار کنند.

ج) انتخاب استاد از غیر محل تحصیل در دروس فقه و اصول سطح یک

مقدمه

از سنت‌های حسنه حوزه‌های علمیه همواره اختیار طلاب و دانش‌پژوهان، در انتخاب استاد متناسب با توانمندی‌ها، روش‌ها و علاقه‌مندی‌های خود بوده است. این شیوه دارای امتیازاتی مانند اشتیاق بیشتر برای تلمذ طلاب نزد اساتید، هدایت تحصیلی مناسب، حفظ شأنیت و کرامت اساتید، نظارت بهتر بر درس و پیشرفت تحصیلی طلاب توسط اساتید و... بوده است.^۱

ماده ۹۹: مدارس علمیه با رعایت شرایط و ضوابط آموزشی ذکر شده در این آیین‌نامه، می‌توانند نسبت به صدور مجوز برای طلاب متقاضی گذراندن دروس فقه و اصول سطح یک، نزد استادی غیر از اساتید مدرسه محل تحصیل خود، اقدام کنند.

ماده ۱۰۰: در صورتی که طلبه، متقاضی شرکت در کلاس درس استاد رسمی یکی از مدارس دارای مجوز از حوزه باشد براساس شرایط و ضوابط «طلبه مهمان»^۲ اقدام می‌نماید.

ماده ۱۰۱: در صورتی که طلبه، متقاضی شرکت در کلاس درس استادی است که در مدارس تحت برنامه تشکیل نمی‌شود، اخذ درس با استاد مورد نظر با شرایط ذیل مجاز خواهد بود:

- ۱) داشتن حکم تدریس توسط استاد در درس مورد نظر؛
- ۲) دارا بودن شرایط اخذ دروس؛
- ۳) نظارت مدرسه مبدأ بر برگزاری کلاس‌های درس و حضور طلاب؛

۱. حوزه‌های علمیه، چیستی، گذشته، حال، آینده / علی‌رضا اعرافی / نشر موسسه اشراق و عرفان / چاپ اول / صفحه ۳۸۲ (با اندکی تلخیص)

۲. آیین‌نامه مهمان، در بخش چهارم، فصل چهارم آمده است.

(۴) شرکت در امتحان‌های آن درس در مدرسه مبدأ؛

(۵) موافقت شورای مدرسه.

تبصره: در صورتی که استاد پیشنهادی، حکم تدریس نداشته باشد، شرکت در درس ایشان در صورت تأیید صلاحیت تدریس استاد برای این درس توسط شورای آموزش مدرسه مجاز می‌باشد.

ماده ۱۰۲: شرایط برگزاری کلاس:

(۱) ارائه درخواست مکتوب شرکت در کلاس توسط طلبه‌ها؛

(۲) ارائه موافقت استاد پیشنهادی برای برگزاری درس، حضور طلاب و سایر همکاری‌های لازم؛

(۳) ارائه مدارک مربوط به استاد پیشنهادی در صورت نیاز؛

(۴) صدور مجوز توسط مدیر مدرسه؛

(۵) ارائه تعهد طلبه به رعایت تمام ضوابط برگزاری کلاس‌های درسی مانند حضور و غیاب، رعایت محدوده‌های درسی، تعداد ساعات درسی و ارائه گزارش آن به مدرسه جهت بهره‌مندی از مزایای علمی و رفاهی؛

(۶) رعایت ضوابط مربوط به انتخاب درس؛ مانند: حد نصاب ساعات درسی انتخاب شده در هر نیم‌سال، عدم تداخل ساعات درسی با سایر دروس مدرسه مبدأ، رعایت دروس پیش‌نیاز.

تبصره ۱: حضور و غیاب و تعیین زمان بندی برگزاری کلاس‌ها بر عهده استاد بوده و پس از تأیید نهایی مدرسه، اقدام بر اساس آن بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: طلبه موظف است گزارش هفتگی حضور و غیاب و محدوده درس را با تأیید استاد، به مدرسه مبدأ ارائه نماید و مدرسه مبدأ مجاز به تغییر زمان اخذ گزارش می‌باشد.

ماده ۱۰۳: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم‌سال، بر اساس این طرح، در

مدارس شهر قم حداقل ۵ نفر و در مدارس شهرستان‌ها، حداقل ۳ نفر است.

تبصره: در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با

پیشنهاد مدرسه و تأیید معاون آموزش استان امکان پذیر می باشد.

ماده ۱۰۴: شرح وظایف مدرسه مبدأ:

- ۱) دریافت و بررسی درخواست ها و مستندات رسیده از طلاب و اساتید؛
 - ۲) نظارت بر تشکیل و برگزاری کلاس های دروس مطابق ضوابط و شرایط
مانند: تشکیل جلسات درسی، تدریس بر اساس سرفصل ها و محدوده ها؛
 - ۳) برگزاری امتحان ها و ثبت نمرات در سامانه مطابق ضوابط.
- ماده ۱۰۵: تشکیل کلاس های مذکور تعهدی برای مدرسه در تأمین مکان کلاس یا پرداخت حق الزحمه اساتید نمی آورد.

د) فعالیتهای کلاسی

مقدمه

با توجه به اختصاص ۵ نمره از ۲۰ نمره نهایی هر درس سطح یک به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیتهای علمی و پژوهشی در طول نیمسال و به منظور ساماندهی و استفاده مناسب از این فرصت، دستورالعمل اجرایی «فعالیت‌های کلاسی» به شرح ذیل تدوین گردید:

ماده ۱۰۶: در هر نیمسال تحصیلی ۵ نمره از نمره نهایی دروس سطح یک به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیتهای علمی و پژوهشی در طول نیمسال، اختصاص یافته و بقیه نمره نهایی درس به امتحان کتبی تعلق دارد.
تبصره: مرجع ارزشیابی فعالیتهای کلاسی برای هر درس، استاد همان درس می‌باشد.

ماده ۱۰۷: فعالیتهای کلاسی به دو گروه تقسیم شده است که عبارتند از:

(۱) فعالیت درسی؛

(۲) پژوهش درسی.

ماده ۱۰۸: در برخی از دروس انجام پژوهش درسی، ضروری بوده و اختصاص فعالیتهای درسی به سایر دروس نیز بر اساس شرایط و ضوابط اختصاصی هر درس می‌باشد.

تبصره ۱: دروس نیمه‌حضور در سطح یک دارای فعالیت کلاسی نیستند

تبصره ۲: تعیین و اطلاع‌رسانی فعالیتهای کلاسی قبل از شروع درس ضروری می‌باشد.

(۱) **فعالیت درسی:**

ماده ۱۰۹: مصادیق فعالیتهای درسی عبارت است از:

(۱) حضور فعال و منظم در مباحثه؛

- (۲) پاسخ به پرسش‌های کلاسی (ارزیابی علمی طلبه توسط استاد)؛
(۳) موفقیت در امتحانات هفتگی (حداقل دو امتحان در هر نیم‌سال تحصیلی)؛

مباحثه

- ماده ۱۱۰: مباحثه از مهم‌ترین مصادیق فعالیت‌های درسی است و الزامی کردن مباحثه در دروس و اختصاص تمام ۵ نمره فعالیت‌های کلاسی به آن با پیشنهاد استاد درس و تأیید گروه علمی - تربیتی، بلامانع می‌باشد.
- ماده ۱۱۱: در جلسه مباحثه، به بازخوانی، بررسی، تبیین و نقد مباحث و مطالبی که در محدوده درسی مصوب و توسط استاد ارائه شده است، پرداخته می‌شود.
- ماده ۱۱۲: گروه‌های مباحثه توسط خود طلاب و با نظارت، مشورت و تأیید استاد همان درس و حداکثر تا دو هفته اول شروع آن درس تشکیل می‌شود.
- ماده ۱۱۳: ضرورت دارد گروه‌های مباحثه بعد از تشکیل، جهت ثبت به معاونت آموزش مدرسه اطلاع داده شود.
- ماده ۱۱۴: معاونت آموزش مدرسه می‌تواند در هر گروه مباحثه، یک نفر را به عنوان دبیر گروه انتخاب نماید.
- ماده ۱۱۵: وظایف دبیر گروه مباحثه عبارت است از:
- (۱) اطلاع‌رسانی و تعیین زمان و مکان جلسات؛
 - (۲) مدیریت جلسات و تنظیم زمان برای ارائه و یا نقد مباحث توسط اعضا؛
 - (۳) انجام حضور و غیاب جلسات و ارائه آن به استاد؛
 - (۴) هماهنگ کننده و رابط میان گروه و استاد و یا مدیریت مدرسه.
- تبصره:** در صورتی که مدیریت مدرسه، جلسه مباحثه را در زمان و مکان خاصی، ضروری اعلام نماید، تبعیت از آن برای گروه‌های مباحثه الزامی خواهد بود.
- ماده ۱۱۶: زمان مباحثه به ازاء هر دو جلسه درس، حداقل یک جلسه مباحثه ۴۵ دقیقه‌ای می‌باشد.
- ماده ۱۱۷: جهت اختصاص یافتن نمره مباحثه به طلبه، حضور طلبه در حداقل ۸۰

درصد جلسات مباحثه الزامی می‌باشد.

ماده ۱۱۸: نمره دهی در مباحثه توسط استاد همان درس و بر اساس ملاک‌هایی همچون حضور منظم و آمادگی علمی در جلسات انجام می‌شود.

۲) پژوهش درسی:

ماده ۱۱۹: در تعدادی از دروس سطح یک، حسب آیین‌نامه مربوطه، انجام پژوهش در یکی از موضوعات و مسائل مربوط به آن حوزه دانشی ضروری بوده و بخشی از نمره نهایی آن درس به این فعالیت اختصاص دارد.

ماده ۱۲۰: فرایند انتخاب دروس مذکور همانند سایر دروس و مطابق شرایط و ضوابط مندرج در آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۲۱: حوزه‌های دانشی دارای پژوهش، در سطح یک برنامه جدید آموزشی به شرح ذیل می‌باشد:

- ادبیات عرب

- معارف و عقائد

- فقه

- اصول

ماده ۱۲۲: انجام تنها یک پژوهش در یکی از موضوعات و مسائل حوزه‌های دانشی مذکور ضروری بوده و هر پژوهش نیز دارای دو مرحله فعالیت با عنوان «تدوین طرح نامه پژوهشی و انجام تحقیق» و «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» خواهد بود.

تبصره ۱: نمره هر یک از فعالیت‌های مذکور، به یک درس معین از دروس همان حوزه دانشی «مطابق جدول دروس دارای پژوهش» اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲: هر یک از دروس معین شده دارای نمره مستقلی بوده و ۵ نمره از نمره نهایی آن درس اختصاص به فعالیت پژوهشی دارد.

تبصره ۳: کسب حداقل نمره پژوهشی در هر نیم‌سال مطابق جدول ذیل الزامی است.

تبصره ۴: کسب حداقل نمرات پژوهشی درج شده در جدول ذیل صرفاً جهت محاسبه آن با امتحان کتبی می‌باشد.^۱

ماده ۱۲۳: دروس دارای پژوهش به همراه مراحل فعالیت پژوهشی و حداقل نمره پژوهشی به شرح ذیل می‌باشد:

نیم سال	حوزه دانشی	عنوان درس	حداقل نمره پژوهشی (از ۲۰)	مرحله فعالیت پژوهشی
پنجم	ادبیات عرب	نحو ۹	۶ نمره	تدوین طرح نامه پژوهش و انجام تحقیق
ششم		نحو ۱۰	۶ نمره	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
هفتم	معارف و عقائد	عقائد ۵	۸ نمره	تدوین طرح نامه پژوهش و انجام تحقیق
هشتم		عقائد ۶	۸ نمره	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
نهم	فقه	فقه ۷	۱۰ نمره	تدوین طرح نامه پژوهش و انجام تحقیق
	اصول فقه	اصول ۳	۱۰ نمره	
دهم	فقه	فقه ۸	۱۱ نمره	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
	اصول فقه	اصول ۴	۱۱ نمره	

*** نکته:** با توجه به اضافه شدن تحقیق پایانی در سال آخر تحصیلی، پژوهش درسی از سال آخر تحصیلی حذف و به سال پنجم (نیم‌سال نهم و دهم) منتقل گردید.

تبصره ۱: در جداول مذکور، در برخی از نیم‌سال‌ها، دو حوزه دانشی جهت پژوهش ارائه شده است که با پیشنهاد اساتید مربوطه و تأیید گروه علمی تربیتی، انتخاب تنها یکی از حوزه‌های دانشی جهت انجام پژوهش در نیم‌سال مذکور در هر دوره تحصیلی ضروری است.

تبصره ۲: در صورت انتخاب یکی از حوزه‌های دانشی در نیم‌سال اول، انتخاب همان

۱. مثلاً در صورتی که طلبه ای در سال دهم حداقل نمره امتحان کتبی را ۱۲ و حداقل نمره پژوهش را ۱۱ گرفته باشد این طلبه از این درس تجدید می‌باشد. چون ارزش نمرات کتبی و پژوهشی (۵+۱۵) می‌باشد و معدل نمرات به ۱۲ نخواهد رسید. لذا یا باید نمره امتحان کتبی را بیشتر از ۱۲ بیاورد و یا نمره پژوهشی را از ۱۱ بالاتر گرفته باشد

حوزه دانشی برای درس مربوطه در نیم سال دوم انرا می باشد.

ماده ۱۲۴: اخذ دروس فوق، به صورت ارتقائی غیر حضوری و یا ارائه آن در دوره حضوری (تابستانی) مجاز نمی باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۱۲۵: هر پژوهش (در هر دو فعالیت) زیر نظر یک نفر از اساتید واجد شرایط مدرسه به عنوان استاد راهنما انجام می شود.

ماده ۱۲۶: استاد راهنما در صورت داشتن شرایط، استاد همان درس «دروس دارای پژوهش» بوده و انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ کلیه شرایط و ضوابط با تأیید گروه علمی- تربیتی بلامانع می باشد.

ماده ۱۲۷: مسئولیت و وظایف استاد راهنما عبارت است از:

- ۱) هدایت و راهنمایی علمی و روشی طلاب در انجام پژوهش درسی در تمامی مراحل پژوهش؛
- ۲) ارزیابی پژوهش های درسی و اعلام نمره مربوطه در هر نیم سال تحصیلی؛
- ۳) شرکت در برنامه های توجیهی و دانش افزایی اساتید راهنمای پژوهش های درسی.

ماده ۱۲۸: شرایط استاد راهنمای پژوهش:

- ۱) دارا بودن حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا کارشناسی ارشد در یکی از رشته های مرتبط با همان حوزه دانشی؛
- ۲) داشتن سابقه فعالیت های پژوهشی و یا شرکت در دوره های دانش افزایی پژوهشی؛
- ۳) دارا بودن حکم تدریس.

تبصره ۱: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن مجوز تدریس سطح یک و دیگر شرایط فوق، بهره مندی از آنها جهت

راهنمایی پژوهش درسی طلاب، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت برخورداری اساتید دروس مربوطه از شرایط لازم پژوهشی، اولویت در راهنمایی پژوهش‌های درسی طلاب با ایشان بوده و در غیر این صورت، انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ شرایط مورد نظر و با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۲۹: انجام فعالیت‌های پژوهشی طلاب به صورت فردی بوده و انجام آن به صورت گروهی با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه و با رعایت شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت پژوهش بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۳۰: شرایط و ضوابط تدوین، راهنمایی و ارزیابی هر یک از مراحل فعالیت‌های پژوهشی، مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۱۳۱: حذف فعالیت‌های پژوهشی دروس و یا معافیت از انجام آن برای طلاب مجاز نبوده و ارائه حداقل دو پژوهش در دو حوزه دانشی در طول دوره تحصیلی سطح یک ضروری می‌باشد.

ماده ۱۳۲: ارائه فعالیت پژوهشی هر درس، قبل از برگزاری امتحان کتبی آن درس ضروری می‌باشد و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان آن بر عهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۳۳: هر فعالیت پژوهشی دارای ۵ نمره از نمره نهایی آن درس می‌باشد.

ماده ۱۳۴: زمان اختصاصی راهنمایی برای هر مورد پژوهشی حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ ساعت می‌باشد.

تبصره: افزایش زمان حداکثری برای راهنمایی پژوهش با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۳۵: پرداخت حق الزحمه اساتید راهنما بر اساس دستورالعمل پرداختی گروه‌های

علمی - تربیتی^۱ خواهد بود.

ماده ۱۳۶: انتخاب دو درس دارای پژوهش درسی به صورت همزمان در یک نیم سال تحصیلی و هم چنین انتخاب دروس دارای فعالیت پژوهشی «تدوین و ارائه گزارش تحقیق قبل از دروس دارای فعالیت پژوهشی» تدوین طرح نامه پژوهش و انجام تحقیق مجاز نمی باشد.

تبصره: در موارد خاص و ضروری، پس از تقاضای طلبه و تأیید گروه علمی-تربیتی انجام دو فعالیت پژوهشی در یک نیم سال بلامانع است.

ماده ۱۳۷: اتخاذ تمهیدات لازم در خصوص نحوه و زمان ارائه دروس پژوهشی در هر نیم سال تحصیلی، رعایت تناسب دروس و نیم سال تحصیلی با حوزه های دانشی تعریف شده و هم چنین تناسب تعداد پژوهش ها با وقت استاد و طلبه، بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

ماده ۱۳۸: کلیه مراحل اجرای دستور العمل های مربوط به پژوهش درسی با نظارت معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه می باشد.

ماده ۱۳۹: ارائه مشاوره علمی و پژوهشی به طلاب و اساتید در صورت لزوم، پیگیری و تأمین زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری مورد نیاز و اجرای برنامه مناسب آموزش مهارت های پژوهشی به طلاب و سایر وظایف محول براساس دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه های علمیه، بر عهده معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه است.

شیوه محاسبه نمرات

ماده ۱۴۰: هر یک از نمرات کتبی و فعالیت کلاسی به صورت مستقل، از ۲۰ نمره محاسبه و ثبت می شود ولی محاسبه نمرات در سامانه و ارزش گذاری آن برای امتحان کتبی ۱۵ و برای فعالیت های کلاسی ۵ خواهد بود.

۱. ابلاغیه شماره ۱۳/۱۴۸۳ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۲ معاونت آموزش حوزه های علمیه

ماده ۱۴۱: ثبت نمرات فعالیت‌های کلاسی در سامانه (به جز نمره پژوهش درسی) قبل از آغاز امتحان کتبی هر درس ضروری می‌باشد.

تبصره: شرط اعمال و محاسبه نمره فعالیت کلاسی با نمره امتحان کتبی، اخذ نمره حداقل ۱۲ از امتحان کتبی می‌باشد.

ماده ۱۴۲: همه دروس سطح یک ضرورتاً دارای یکی از اقسام فعالیت‌های کلاسی خواهند بود و در هنگام ثبت نمرات ضمن مشخص کردن نوع فعالیت کلاسی، نمره آن ثبت می‌گردد.

ماده ۱۴۳: شرط قبولی در هر درس، کسب حداقل نمره ۱۲ از امتحان کتبی و کسب معدل ۱۲ از جمع نمرات امتحان کتبی و فعالیت‌های کلاسی می‌باشد.

ماده ۱۴۴: نمرات اخذ شده از فعالیت‌های کلاسی، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۴۵: در برخی از موضوعات، امتحان شفاهی نیز اخذ می‌گردد و نمره آن در درس مربوطه ثبت می‌شود.

هـ) برنامه‌ریزی و اجرای دوره تابستانی

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان استمرار تحصیل در طول سال، کم کردن تعطیلات، برنامه‌ریزی علمی در اوقات فراغت طلاب و ایجاد امکان پیشرفت تحصیلی برای طلاب متقاضی، دوره آموزشی تابستانی برگزار می‌گردد.

ماده ۱۴۶: برگزاری دوره‌های تابستانی با درخواست مدرسه علمیه و پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد بلامانع می‌باشد.

یادآوری: مدیریت حوزه علمیه استان، قبل از تأیید و یا رد دوره‌های تابستانی، هماهنگی لازم را به صورت مکتوب با معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، انجام دهد.

ماده ۱۴۷: حضور طلاب در دوره آموزشی تابستانی، اختیاری می‌باشد.

تبصره ۱: در صورتی که مدرسه‌ای حضور طلاب را در دوره تابستانی الزامی نماید، حضور طلاب در آن دوره نیز الزامی است.

تبصره ۲: الزامی یا اختیاری بودن حضور طلاب در دوره، براساس مجوز شورای آموزش استان می‌باشد.

ماده ۱۴۸: مدارس و یا مدیریت‌های استانی که دارای شرایطی همانند داشتن فضای آموزشی مناسب، امکانات اسکان و رفاه طلاب، اساتید و ... می‌باشند، می‌توانند نسبت به برگزاری دوره آموزشی تابستانی برای طلاب خود و یا طلاب چندین مدرسه دیگر در محدوده مدیریت استانی و یا سایر مدیریت‌های استانی، اقدام نمایند.

ماده ۱۴۹: کلیه امور اجرایی دوره اعم از ثبت‌نام طلاب، برگزاری کلاس‌ها، ثبت نمرات و ... توسط مدرسه مجری و با نظارت معاونت آموزش مدیریت استانی انجام می‌شود.

امور اجرایی و آموزشی دوره

ماده ۱۵۰: زمان برگزاری دوره‌های آموزشی تابستانی مطابق تقویم تحصیلی از ۱۶ تیر تا ۳۱ مرداد می‌باشد.

تبصره: هرگونه تغییر در زمان‌بندی مذکور با تصویب شورای آموزش استان و لحاظ کلیه شرایط و ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۵۱: ارائه دروس دارای فعالیت پژوهشی در دوره تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۱۵۲: طلاب با شرط انتخاب حداقل ۸۰ ساعت درسی، مجاز به ثبت‌نام در دوره هستند.

ماده ۱۵۳: ارائه دروس در دوره‌های آموزشی تابستانی برای گروه‌های ذیل می‌باشد:

(۱) متقاضیان ادامه تحصیل به صورت حضوری؛

(۲) متقاضیان تکمیل نواقص دروس گذشته.

تبصره: افرادی که در نیم‌سال دوم، درسی را تجدید شده‌اند، شرکت در امتحان آن درس در دوره تابستانی الزامی و در کلاس‌های دوره اختیاری می‌باشد.

ماده ۱۵۴: مدارس متقاضی اجرای دوره، ضروری است جهت تصمیم‌گیری و اخذ مجوز اجرای دوره تابستانی، حداکثر تا قبل از پایان نیم‌سال دوم اقدام نماید.

تبصره: تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی تابستانی مدارس قم، بر عهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم می‌باشد.

ماده ۱۵۵: رعایت نکات ذیل در ارائه درخواست برای برگزاری دوره و همچنین تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی ضروری می‌باشد:

(۱) داشتن مجوز ارائه دروس مطابق مجوز تأسیس مدارس و مدیریت‌های استانی؛

۲) وجود امکانات اجرای دوره اعم از امکانات رفاهی، علمی و آموزشی در محل برگزاری دوره؛

۳) معرفی اساتید رسمی یا دارای مجوز تدریس در مواد درسی ارائه شده؛

۴) ارائه جداول درسی، تقویم آموزشی، نحوه ارائه برنامه‌های فوق‌العاده فرهنگی و تربیتی و... به صورت تفصیلی در زمان ارائه پیشنهاد و بررسی درخواست؛

۵) برگزاری کلاس‌های درسی مطابق جداول درسی و سایر آیین‌نامه‌های مربوطه.

ماده ۱۵۶: برگزاری دوره، بدون اخذ مجوز، موجب عدم تأیید دروس، نمرات و... خواهد شد.

ماده ۱۵۷: شرایط ثبت‌نام در دوره آموزشی تابستانی به شرح ذیل می‌باشد:

۱) داشتن پرونده فعال آموزشی؛

۲) تعهد به حضور مستمر در برنامه‌ها و کلاس‌های درسی دوره؛

۳) ارائه معرفی‌نامه و تأییدیه اخلاقی از مدرسه مبدأ به مدیر مدرسه مجری دوره.

ماده ۱۵۸: رعایت کلیه ضوابط آموزشی و درسی، امتحانی، قبولی، تجدیدی، ثبت نمره و... بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۱۵۹: برگزاری حداقل ۸۰ درصد از ساعات هر درس مطابق جداول درسی و به صورت حضوری، الزامی می‌باشد.

ماده ۱۶۰: نمره قبولی برای طلاب شرکت‌کننده در دوره تابستان، در همه دروس، ۱۲ می‌باشد.

تبصره ۱: نمرات دروس در سامانه به صورت مستقل و مطابق هر عنوان درسی ثبت می‌گردد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی در دوره تابستانی در دروس دارای پژوهش درسی، ارائه پژوهش الزامی است.

ماده ۱۶۱: در صورت عدم کسب نمره قبولی در امتحان درس‌های دوره، تصمیم‌گیری

در مورد وضعیت طلبه (شامل: حضور مجدد طلبه در امتحان همان درس در همان دوره و یا نیم سال بعد و یا حضور مجدد در کلاس های درسی در طول سال تحصیلی) بر عهده شورای مدرسه محل تحصیل می باشد.

نکته: از جمله شرایط اساسی در برگزاری دوره های تابستانی، داشتن برنامه علمی برای تقویت دروس پایه ای طلاب مانند ادبیات، اصول فقه، معارف و عقائد و منطق آنها می باشد. دوره تابستانی فرصتی است برای تقویت و ارتقاء سطح کیفی و رشد علمی طلاب.

فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی

الف) جداول درسی نیمسال‌های مختلف و ساعات آن‌ها

ماده ۱۶۲: جداول درسی برنامه آموزشی جاری حوزه‌های علمیه در سطح یک به شرح ذیل می‌باشد:

نیمسال اول

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۳۶	صرف ۱	۸۵
۱۰۸۸۳۸	نحو ۱	۸۵
۱۰۸۸۴۰	احکام ۱	۶۴
۱۰۸۸۰۱	عقائد ۱	۶۴
۱۰۸۷۹۹	تجوید	۶۴
۱۰۸۷۹۷	اخلاق ۱	۳۰
جمع ساعات		۳۹۲

نیم سال دوم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۸۹۶	صرف ۲	۸۵
۱۱۰۸۹۸	نحو ۲	۱۴۰
۱۱۰۸۵۹	منطق ۱	۳۵
۱۱۰۹۰۰	احکام ۲	۶۴
۱۱۰۸۵۵	تاریخ ۱	۳۰
۱۱۰۸۵۷	قرآن ۱	۳۰
جمع ساعات		۳۸۴

نیم سال سوم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۴۲	نحو ۳	۸۵
۱۰۸۸۴۴	نحو ۵	۸۵
۱۰۸۸۴۶	منطق ۲	۸۵
۱۰۸۸۰۵	عقاید ۲	۶۰
۱۰۸۸۰۳	اخلاق ۲	۳۰
۲۳۴۰۸	مهارت های پژوهشی ^۱	۳۲
جمع ساعات		۳۷۷

نیم سال چهارم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۹۰۲	نحو ۴	۸۵
۱۱۰۹۰۴	نحو ۶	۸۵
۱۱۰۹۰۶	منطق ۳	۸۵
۱۱۰۸۶۳	منطق ۴	۸۰
۱۱۰۸۶۱	تاریخ ۲	۳۰
۱۱۰۸۶۴	قرآن ۲	۳۰
جمع ساعات		۳۹۵

۱. این درس به صورت نظری و عملی ارائه می گردد. (۱۶ ساعت نظری + ۱۶ ساعت عملی) پیشنهاد، آن نیز درس منطق یک می باشد.

نیم سال پنجم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۴۸	نحو ۷	۸۵
۱۰۸۸۵۱	نحو ۹	۵۵
۱۰۸۸۵۴	بلاغت ۱	۸۵
۱۰۸۸۵۷	عقاید ۳	۶۵
۱۰۸۸۰۷	اخلاق ۳	۳۰
جمع ساعات		۳۲۰

نیم سال ششم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۹۰۸	نحو ۸	۸۵
۱۱۰۹۱۱	نحو ۱۰	۵۵
۱۱۰۹۱۴	بلاغت ۲	۸۵
۱۱۰۹۱۷	عقاید ۴	۶۵
۱۱۰۸۶۷	تجزیه و ترکیب	۴۰
۱۱۰۸۶۶	تاریخ ۳	۳۰
۱۱۰۸۶۸	قرآن ۳	۳۰
جمع ساعات		۳۹۰

نیم سال هفتم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۶۰	اصول ۱	۸۵ ^۱
۱۰۸۸۶۳	فقه ۱	۸۵
۱۰۸۸۶۶	فقه ۳	۸۵
۱۰۸۸۶۹	عقاید ۵	۶۰
۱۰۸۸۱۰	نهج البلاغه ۱	۳۰
جمع ساعات		۳۴۵

نیم سال هشتم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۹۲۰	اصول ۲	۸۵
۱۱۰۹۲۳	فقه ۲	۸۵
۱۱۰۹۲۶	فقه ۴	۸۵
۱۱۰۹۲۹	عقاید ۶	۶۰
۱۱۰۸۶۹	تاریخ ۴	۳۰
۱۱۰۸۷۱	قرآن ۴	۳۰
جمع ساعات		۳۷۵

۱. در صورت انتخاب کتاب الحلقه الاولى و الثانية برای این درس، مدت زمان ارائه هریک از بخش های آن ۴۸ ساعت می باشد.

نیم سال نهم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۷۲	اصول ۳	۸۵
۱۰۸۸۷۵	فقه ۵	۸۵
۱۰۸۸۷۸	فقه ۷	۸۵
۱۰۸۸۸۱	عقاید ۷	۶۰
۱۰۸۸۱۳	نهج البلاغه ۲	۳۰
جمع ساعات		۳۴۵

نیم سال دهم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۹۳۲	اصول ۴	۸۵
۱۱۰۹۳۵	فقه ۶	۸۵
۱۱۰۹۳۸	فقه ۸	۸۵
۱۱۰۹۴۱	عقاید ۸	۶۰
۱۱۰۸۷۲	تاریخ ۵	۳۰
۱۱۰۸۷۳	قرآن ۵	۳۰
جمع ساعات		۳۷۵

نیم سال یازدهم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۰۸۸۸۴	اصول ۵	۸۵
۱۰۸۸۸۷	فقه ۹	۷۵
۱۰۸۸۹۰	فقه ۱۱	۸۵
۱۰۸۸۲۴	نهج البلاغه ۳	۳۰
۱۰۸۸۱۶	آیین نگارش	۵۰
۱۰۸۸۱۸	تاریخ ۶	۳۰
۱۰۸۸۲۱	حکومت اسلامی	۳۰
۲۰۱۸۲	تحقیق پایانی ^۱	۳۲ عملی
جمع ساعات		۴۱۷

نیم سال دوازدهم

کد درس	عنوان درس	ساعت
۱۱۰۹۴۴	اصول ۶	۸۵
۱۱۰۹۴۷	فقه ۱۰	۷۵
۱۱۰۹۵۰	فقه ۱۲	۸۵
۱۱۰۸۷۷	علوم قرآن	۷۰
۱۱۰۸۸۲	آشنایی با فلسفه	۲۰ ^۲
۱۱۰۸۸۱	علوم حدیث	۳۰
جمع ساعات		۳۶۵

۱. پیشنهاد تحقیق پایانی درس مهارت های پژوهشی می باشد.

۲. در صورت تدریس کتاب «درآمدی بر فلسفه اسلامی» حداکثر ۱۰ ساعت به ساعت درسی اضافه گردد.

ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها

ماده ۱۶۳: تدریس دروس تنها بر اساس کتب و نسخ معرفی شده توسط معاونت آموزش مجاز می‌باشد.

ماده ۱۶۴: استفاده از منابع آموزشی پیشنهادی دیگر، تنها پس از تأیید معاونت آموزش ستاد مجاز است.

تبصره: مدارس علمیه می‌توانند منابع پیشنهادی خود را به شرط تطبیق حداقل ۸۰ درصدی با محدوده و سرفصل‌های منبع اصلی، پس از بررسی در گروه علمی- تربیتی مدرسه و شورای آموزش استان، به معاونت آموزش ستاد معرفی نمایند.

ماده ۱۶۵: دروسی که چند منبع برای آن‌ها ذکر شده است، منبع اول اصلی و دیگر منابع بدیل می‌باشد و به لحاظ این که سیر منطقی در هر یک از منابع لحاظ شده است در صورت انتخاب یک منبع خاص برای یک درس، پیوستگی و سیر منطقی منبع در آن درس باید رعایت شود.

ماده ۱۶۶: منابع درسی مورد تأیید و مجاز برای استفاده در برنامه آموزشی جاری سطح یک، به شرح ذیل می‌باشد:

نیم‌سال اول					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان کتاب	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
۱	دانش صرف	سیدحمید جزایری	۱/۱۱۲۱/۳ نصایح ۹۷	از ابتدای کتاب تا ابتدای ابواب ثلاثی مزید	کسانی که کتاب دانش صرف را انتخاب نمایند در نیم‌سال بعد هم باید همان را ادامه دهند
	صرف ساده	سیدمحمد رضا طباطبایی	--- دارالعلم ۹۷	همه بخش فارسی کتاب	

نیم سال اول					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان کتاب	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۱	بدایه النحو	غلامعلی صفایی بوشهری	۱/۱۲۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	از ابتدای کتاب تا ابتدای منصوبات	
	نحو ۱	سجاد قربانی	مرکز مدیریت ۱۴۰۴	کل کتاب	
	آشنایی با دانش نحو + الهدایه فی النحو	محمدرضا پایانی + [تصحیح] حسین شیرافکن	۱/۱۲۱۱/۱ مرکز مدیریت ۹۷ + ۱/۱۲۲۲/۳ نصایح ۹۷	آشنایی با دانش نحو (۴۰ ساعت) + الهدایه فی النحو تا آخر توابع (۴۵ ساعت)	کتاب آشنایی با دانش نحو ویژه دوره متوسطه اول می باشد.
	نحو مقدماتی + الهدایه فی النحو	محمود ملکی اصفهانی + [تصحیح] حسین شیرافکن	--- دارالعلم + ۱/۱۲۲۲/۳ نصایح ۹۷	نحو مقدماتی (۴۰ ساعت) + الهدایه فی النحو تا آخر توابع (۴۵ ساعت)	
	درسنامه نحو + الهدایه فی النحو	امیر خداوردی + [تصحیح] حسین شیرافکن	۱/۱۲۱۲/۲ مرکز مدیریت ۹۷ + ۱/۱۲۲۲/۳ نصایح ۹۷	درسنامه نحو (۴۰ ساعت) + الهدایه فی النحو تا آخر توابع (۴۵ ساعت)	کتاب درسنامه نحو ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان و دانشگاهی است.
فقه ۲	درسنامه فقه	محمدحسین فلاح زاده	۱/۲۵۱۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای کتاب تا درس ۳۸ (روژه)	محدوده سابق از ابتدای کتاب تا درس ۳۹ (مبطلات روزه) بوده است.

نیم سال اول					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان کتاب	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
	احکام عمومی ۱	علیرضا محمدی نژاد	بنیاد بین المللی آفاق نور بیان ۱۴۰۴	کل کتاب	
عقائد ۱	معارف و عقاید ۲	رضا برنجکار محمد تقی سبحانی	۱/۱۷۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از درس ۱ تا پایان درس ۳۰	
	اصول اعتقادات	علی اصغر قائمی	واریان	تمام کتاب	
تجويد	آموزش قرائت قرآن ۲	محمدرضا شهیدی پور و علی قاسمی	۱/۱۸۱۲/۳ مرکز مدیریت ۹۵ و ۹۶	تمام کتاب	
	حلیة صحۃ القراءة	علی حبیبی	مرکز مدیریت ۱۴۰۲	از بخش دوم: تجوید و قرائت قرآن کریم، (صفحه ۱۳۳ تا آخر کتاب)	
اخلاق ۱	ترجمه آداب المتعلمین	خواجه نصیرالدین طوسی (تصحیح مدرس افغانی)	-	تمام کتاب	
	اخلاق اسلامی ۱ (آداب بندگی) و اخلاق اسلامی ۲ (آداب فردی و علم آموزی)	گروه علمی اخلاق	۱/۱۹۱/۳ ۱/۱۹۲/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	جلد اول و دوم	در صورت انتخاب این کتاب لازم است تا انتهای دوره سطح یک، کتابهای اخلاق تدوین مرکز تدوین متون انتخاب شود

نیم سال دوم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
صرف ۲	دانش صرف	سید حمید جزایری	۱/۱۱۲۱/۳ نصایح ۹۷	از ابتدای باب ثلاثی مزید تا پایان کتاب	کسانی می توانند دانش صرف را انتخاب نمایند که در نیم سال اول بخش اول این کتاب را انتخاب نموده باشند.
	صرف ساده	سید محمدرضا طباطبایی	--- دارالعلم ۹۶	تمام بخش عربی کتاب	
فقه ۲	بدایه النحو	صفایی بوشهری	۱/۱۲۲۱/۳ مرکز مدیریت	از ابتدای منصوبات تا آخر کتاب	
	نحو ۲	سجاد قربانی	مرکز مدیریت ۱۴۰۴	کل کتاب	
	الهدایه فی النحو / صمدیه	[تصحیح] حسین شیرافکن / بهاء الدین عاملی	۱/۱۲۲۲/۳ نصایح	هدایه از ابتدای مبنیات تا آخر کتاب (۵۰ ساعت) صمدیه کل کتاب (۹۰ ساعت)	- مدارس که هدایه می خوانند در صورت تمایل می توانند صمدیه را برای طلاب به صورت الزامی اجرا نموده و نمره نحو ۲ معدل این دو کتاب باشد. - در صورت عدم ادامه درس صمدیه به دنبال درس هدایه، بقیه ساعات درس به حل تمرین کتاب و تجزیه و ترکیب کاربردی پرداخته شود.
الحکم ۲	درسنامه فقه	محمدحسین فلاح زاده	۱/۲۵۱۱/۳ مرکز مدیریت	از درس ۳۸ (روژه) تا پایان کتاب	

نیم سال دوم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
منطق ^۱	درآمدی بر منطق	محمود منتظری مقدم	(سیکل): ۱/۱۶۱۱/۱ (دیپلم): ۱/۱۶۱۲/۲ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب	این کتاب در دو چاپ، با کد ۱/۱۶۱۱/۱ و ویژه فارغ التحصیلان دوره متوسطه اول و با کد ۱/۱۶۱۲/۲ ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان تدوین شده است.
	منطق نموداری	سید محمد ابراهیم مومنی	۱۳۹۴	تمام کتاب	
تاریخ اسلام	فرازهایی از زندگی پیامبر اسلام	آیت الله سبحانی	نشر مشعر	از ابتدای کتاب تا ابتدای فصل ۲۴ (دفاع از حریم آزادی)	
	تاریخ اسلام	مهدی پیشوایی	معارف	از ابتدای کتاب تا ابتدای بخش چهارم (از هجرت تا دعوت جهانی)	
قرآن	قرآن کریم	-	-	حفظ نیمه دوم جزء ۳۰ (سوره اعلی تا آخر قرآن)	در خصوص حفظ نیمه دوم جزء ۳۰، از کتاب تفسیر قرآن کریم محسن قرائتی استفاده شود.
	هر روز با قرآن و عترت (حفظ موضوعی)	سید مهدی هاشمی	آیه نور	-	کتاب هر روز با قرآن و عترت و کتاب حفظ قرآن به زبان ساده در موسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین به چاپ رسیده است.

۱. کتاب منطق^۱ در گذشته برای تمام ورودی ها یکسان بوده است.

نیم سال سوم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
تفویض	البهجة المرضیه	جلال الدین سیوطی	- - -	از ابتدای کتاب تا ابتدای نواسخ
	شرح الفیه ابن مالک	ابن عقیل	- - -	
	شرح ابن عقیل علی الفیه ابن مالک فی ثوبه الجدید	[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمد جوادی راد	۱/۱۲۵۱/۳ مرکز مدیریت ۱۳۹۸	
	البهجة المرضیه فی شرح الفیه فی اسلوبها الجدید	[تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۳۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای کتاب تا ابتدای نواسخ
	البهجة المرضیه	جلال الدین سیوطی	- - -	از ابتدای باب اشتغال تا ابتدای باب اعمال المصدّر
تفویض	شرح الفیه ابن مالک	ابن عقیل	- - -	
	شرح ابن عقیل	[تصحیح] اسماعیل	۱/۱۲۵۱/۳	

۱. در صورت انتخاب کتاب البهجة المرضیه فی اسلوبها الجدید، ارائه مباحث نظری در هر یک از نحوهای ۳، ۴، ۵ و ۶ به مدت ۶۰ ساعت کفایت می کند و در بقیه ساعات درسی به تمرین عملی و کاربردی مباحث نحو که در خود کتاب هم آمده است پرداخته می شود.

نیم سال سوم

عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
	علی الفیه ابن مالک فی ثوبه الجدید	احمدی منش، محمد جوادی راد	مرکز مدیریت ۱۳۹۸	
	البهجه المرضیه فی شرح الفیه فی اسلوبها الجدید	[تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۳۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای اختصاص تا صفت مشبهه
منطق: ۲	دانش منطق	محمود منتظری مقدم	۱/۱۶۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	از ابتدای کتاب تا بخش سوم (پایان درس ۲۰)
	المنطق	محمدرضا مظفر	- دارالعلم	از ابتدای کتاب تا ابتدای تقسیمات الحمله
	منطق تعلیمی	[تصحیح] عبدالجواد ابراهیمی	- دارالفکر -	
فقه: ۲	معارف و عقاید ۲	رضا برنجکار محمدتقی سبحانی	۱/۱۷۲/۳ مرکز مدیریت ۹۵	از درس ۳۱ تا آخر کتاب
	شیعه در اسلام	سید محمدحسین طباطبایی	- - -	تمام کتاب

نیم سال سوم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
اخلاق ۲	المراد من منه المريد	تأليف شهيد ثانی، [تلخیص] سيد محمدرضا طباطبائی	- مرکز مدیریت -	از ابتدای کتاب تا ابتدای النوع الثالث فی الأداب المختصه بالمعلم
	اخلاق اسلامی (آداب اجتماعی و ۲)	گروه علمی اخلاق	۱/۱۹۳/۳ ۱/۱۹۴/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	تمام جلد سوم و چهارم
مهارت های پژوهشی	درسنامه روش تحقیق	مجید طرقي	نشر هاجر ۱۳۹۶	کل کتاب
	درسنامه مهارت های پژوهشی ^۱	مهدی محقق فر	مرکز مدیریت ۱۴۰۳	کل کتاب

۱. در صورت انتخاب این منبع جهت تدریس باید از کتاب دیگری هم با عنوان «کتاب کار درسنامه مهارت های پژوهشی» جهت کارگاه و انجام تمرین های این درس استفاده شود.

نیم سال چهارم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
۳	البهجة المرضیة	جلال الدین سیوطی	- - -	از ابتدای نواسخ تا ابتدای باب اشتغال، تجزیه و ترکیب نیمه اول جزء ۳۰ قرآن
	شرح الفیه ابن مالک	ابن عقیل	- - -	
	شرح ابن عقیل علی الفیه ابن مالک فی ثوبه الجدید	[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمد جواد راد	۱/۱۲۵۱/۳ مرکز مدیریت ۱۳۹۸	
	البهجة المرضیه فی شرح الفیه فی اسلوبها الجدید	[تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۳۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای نواسخ تا اول مبحث اختصاص
۴	البهجة المرضیه	جلال الدین سیوطی	- - -	از باب اعمال المصدّر تا ابتدای حکایات
	شرح الفیه ابن مالک	ابن عقیل	- - -	
	شرح ابن عقیل علی الفیه ابن مالک فی ثوبه الجدید	[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمد جواد راد	۱/۱۲۵۱/۳ مرکز مدیریت ۱۳۹۸	
	البهجة المرضیه فی شرح الفیه فی اسلوبها الجدید	[تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۳۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای صفه مشبهه تا آخر کتاب
منطق ۲	دانش منطق	محمود منتظری مقدم	۱/۱۶۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	از درس ۲۰ تا پایان درس ۴۲
	المنطق	محمدرضا مظفر	- دارالعلم -	از تقسیمات الحلیه تا ابتدای صناعات خمس

نیم سال چهارم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
	منطق تعلیمی	محمدرضا مظفر [تصحیح] عبدالجواد ابراهیمی	- دارالفکر -	
منطق ۴	دانش منطق	محمود منتظری مقدم	۱/۱۶۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۶ و ۹۷	از درس ۴۲ تا پایان کتاب
	المنطق	محمدرضا مظفر	- دارالعلم -	صناعات خمس
	منطق تعلیمی	محمدرضا مظفر [تصحیح] عبدالجواد ابراهیمی	- دارالفکر -	
	فرازهایی از زندگی پیامبر اسلام	آیت الله جعفر سبحانی	- نشر مشعر ۹۱	از فصل ۲۴ (دفاع از آزادی) تا پایان کتاب
تاریخ ۲	تاریخ اسلام	مهدی پیشوایی	- معارف ۹۷	از ابتدای بخش چهارم (از هجرت تا دعوت جهانی) تا پایان کتاب
	تذکار وحی (دفتر اول) ^۱	فتح الله نجارزادگان و سید محمدرضا صفری	۲/۱۸۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۶	سوره های حمد و بقره
قرآن ۲	گزیده تفسیر نمونه	آیت الله ناصر مکارم شیرازی	- دارالکتب اسلامیه ۸۲	سوره های فاتحه، انعام، مائده

۱۱. لازم است طلابی که کتاب تذکار وحی یک را انتخاب می نمایند در ادامه نیز همین کتاب را انتخاب نمایند.

نیم سال پنجم

عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
تجويد ۷	مغنی الادیب	جمعی از اساتید	۱/۱۲۴۱/۳ ادبا -	از ابتدای کتاب تا ابتدای حرف السین
	مغنی الأریب	تألیف ابن هشام [تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۴۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۳	از ابتدای کتاب تا ابتدای حرف الثاء
تجويد ۹	مغنی الادیب	جمعی از اساتید	۱/۱۲۴۱/۳ ادبا -	از حرف لو تا ابتدای باب الثانی
	مغنی الأریب	تألیف ابن هشام [تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۴۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۳	از مفرد کل تا حرف الهاء
بلاغت ۱	درر البلاغة	منصور قابشی	۱/۱۳۲۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۴	از ابتدای کتاب تا ابتدای علم البیان
	جواهر البلاغة	احمد الهاشمی [تصحیح] جمعی از اساتید	۱/۱۳۲۲/۳ مرکز مدیریت -	از ابتدای کتاب تا ابتدای مبحث فی الایجاز و الاطناب و المساواة
	مختصر المعانی	سعدالدین تفتازانی	- دارالفکر -	
فقه ۶	معارف و عقاید ۳	رضا برنجکار محمدتقی سبحانی	۱/۱۷۳/۳ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب

نیم سال پنجم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
اخلاق ۲	آموزش عقاید	علامه مصباح یزدی	- سازمان تبلیغات اسلامی -	از ابتدای کتاب تا ابتدای درس ۲۱
	المراد من منیه المرید	تألیف شهید ثانی [تلخیص] سید محمدرضا طباطبایی	- دارالعلم -	از النوع الثالث (فی الآداب المختصه بالمعلم) تا پایان کتاب
	شرح چهل حدیث	امام خمینی (ره)	- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) -	بخش های برگزیده به انتخاب استاد
	آداب الصلوة	امام خمینی (ره)	- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) -	بخش های برگزیده به انتخاب استاد
	اخلاق اسلامی ۵ (مبانی اخلاق اسلامی)	مجتبی زارعی	۱/۱۹۵/۳ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب

نیم‌سال ششم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
۸	مغنی الادیب	جمعی از اساتید	۱/۱۲۴۱/۳ ادبا -	از حرف السین تا ابتدای حرف لو
	مغنی الأریب	تألیف ابن هشام [تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۴۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۳	از حرف الثاء تا مفرد کل
۹	مغنی الادیب	جمعی از اساتید	۱/۱۲۴۱/۳ ادبا -	باب رابع
	مغنی الأریب	تألیف ابن هشام [تصحیح] ابراهیم کفیل و مرتضی خاکسار	۱/۱۲۴۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۳	از حرف الهاء تا آخر باب ثانی ^۱
۱۰	دور البلاغة	منصور قابشی	۱/۱۳۲۱/۳ مرکز مدیریت ۱۴۰۴	از ابتدای علم البیان تا پایان کتاب
	جواهر البلاغة	احمد الهاشمی [تصحیح] جمعی از اساتید	۱/۱۳۲۲/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از مبحث فی الایجاز و الاطناب و المساواة تا پایان کتاب
	مختصر المعانی	سعدالدین تفتازانی	- دارالفکر -	
۱۱	معارف و عقاید ۴	رسول رضوی	۱/۱۷۴/۳ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب

۱. مطالب این باب در نسخه‌های قبلی کتاب مغنی الاریب تحت عنوان باب رابع تدریس می‌شده است.

نیم سال ششم				
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر	
تجزیه و ترکیب	آموزش عقاید	علامه مصباح یزدی	- سازمان تبلیغات اسلامی -	از درس ۲۱ تا پایان کتاب
	انواری از قرآن	علی اکبر میرزایی	- ادبا ۹۶	نیمه اول جزء ۲۹ قرآن کریم
	تجزیه و ترکیب	حسین شیرافکن	- جامعه المصطفی -	از ابتدای کتاب تا انتهای درس ۲۶
تاریخ ۲	سیره پیشوایان	مهدی پیشوایی	- معارف -	از ابتدای کتاب تا ابتدای زندگانی امام باقر ^ع ؟
	تاریخ اسلام (جلد ۲)	مهدی پیشوایی	- مرکز مدیریت -	تمام کتاب
	انسان ۲۵۰ ساله حلقه دوم	آیت الله خامنه‌ای (مقام معظم رهبری)	- موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی -	از ابتدای کتاب تا ابتدای فصل پنجم (امام حسن مجتبی ^ع)
قرآن ۲	تذکار وحی (دفتر اول)	فتح الله نجارزادگان و سید محمدرضا صفوی	۱/۱۸۲۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	سوره آل عمران و نساء
	گزیده تفسیر نمونه	آیت الله مکارم شیرازی	- دارالکتب اسلامیه ۸۲	سوره‌های اعراف، انفال و ابراهیم

نیم سال هفتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
اصول ۱	الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- مؤسسه امام صادق(ع) -	از ابتدای کتاب تا المقصد السادس (فی الحجج و الامارات) ^۱	
	الاساس فی اصول الفقه	محمد حسین عبدی	مرکز مدیریت ۱۴۰۲ چاپ چهارم	از ابتدای کتاب تا الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه)	در صورت استفاده از این منبع برای تدریس تنها همین نسخه ملاک می باشد.
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الأولى) ^۲	سید محمد باقر صدر	- دارالعلم -	از اول کتاب تا ابتدای الدلیل الشرعی	مدت زمان تدریس این محدوده ۴۸ ساعت می باشد.

۱. کتاب استاد شهید مطهری به همراه کتاب الموجز آموزش داده می شود که حذف شده است هم چنین محدوده سابق، تمام کتاب اصول شهید مطهری به علاوه کتاب الموجز تا ابتدای المقصد الخامس بوده است.

۲. کسانی که از کتاب های دروس فی علم الاصول (حلقات) مرحوم شهید صدر؟ ره؟ به عنوان منبع آموزشی دروس اصول فقه استفاده می کنند، به شرط عدم تغییر در عناوین دروس و محدوده های آنها، می توانند دروس مذکور را با مقدار ساعت کمتری ارائه دهند.

نیم سال هفتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
	المعالم الجديدة	سید محمدباقر صدر	- مرکز الأبحاث لشهاد الصدر -	بخش ابتدای کتاب المعالم الجديدة	بخش المدخل مطالعاتی می باشد. کتاب المعالم الجديدة فقط برای ورودی های دیپلم و دانشگاهی می تواند به عنوان کتاب درسی استفاده شود.
	مرقاہ الاصول	بشیر النجفی	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب تا مباحث حجت	
	معالم الاصول (معالم الدین و ملاذ المجتهدین)	حسن بن زین الدین	- نشر اسلامی -	از ابتدای کتاب تا المطلب الرابع فی المطلق و المقید	
فقه ۱	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب الطهارة تا ابتدای الفصل الرابع ^۱ (فی باقی مستحباتها)	در منزهات بشر و مستحبات کفن و دفن میت فقط به متن شهید اکتفا شود. - مباحث علامات قبله و آداب مسجد و مکان مصلی (یعنی از «والأفضل المسجد» تا «و یراعی فی المسجد الجبهه») حذف می شود.

۱. محدوده سابق از کتاب الطهارة تا ابتدای الفصل الثالث (فی کیفیة الصلاة) بوده که تغییر یافته است.

نیم سال هفتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۲	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب الصوم تا الفصل السادس (کفارات احرام)	در فصل دوم از کتاب حج، مسائل چهارگانه و هم چنین تروک احرام، فقط به متن شهید اول اکتفا می شود.
عقاید ۵	معارف و عقاید جلد اول	عبدالمجید زهادت	۱/۱۷۵۱/۳ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب	
	بدایه المعارف الالهیه جلد ۱	سید محسن خرازی	- احسن الحديث -	از ابتدای کتاب تا ابتدای عقیدتنا فی صفاتہ تعالی	
نهج البلاغه ۱	سیری در نهج البلاغه	شهید مطهری	- صدرا -	تمام کتاب	- مباحث مربوط به الهیات و ماوراء الطبیعه از صفحه ۴۷ تا ۸۶ (بخش دوم) مطالعاتی بوده و ملاک تدریس و ارزشیابی نمی باشد. - اساتید محترم از شروح مختلف استفاده نموده و به طلاب نیز معرفی نمایند.

۱. برای درس نهج البلاغه ۳ تا ۳، سه عنوان درسی «کتاب سیری در نهج البلاغه شهید مطهری و دو متن از کتاب نهج البلاغه به انتخاب استاد» در نظر گرفته شده است تا هر یک از این سه عنوان به صورت اختیاری در هر یک از نیمسالهای ابتدای پایه های ۴ تا ۶ تدریس شود. بنابراین تدریس کتاب سیری در نهج البلاغه در نیم سالهای ذکر شده قابل جابجایی است.

نیم سال هشتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
اصول ۲	الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- موسسه امام صادق ^(ع) -	از المقصد السادس تا پایان کتاب ^۱	
	الاساس فی اصول الفقه	محمد حسین عبدی	۱ مرکز مدیریت ۱۴۰۲ چاپ چهارم	از الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه) تا آخر کتاب	
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الاولی)	سید محمد باقر صدر	مرکز الأبحاث و الدراسات التخصصیة لشہید الصدر -	از اول الدلیل الشرعی تا آخر کتاب	مدت زمان تدریس این محدوده ۴۸ ساعت می باشد.
	المعالم الجدیده	سید محمد باقر صدر	- نشر اسلامی -	بخش دوم کتاب المعالم الجدیده	
	معالم الاصول (معالم الدین و ملاذ المجتهدین)	حسن بن زین الدین	- نشر اسلامی -	از ابتدای المطلب الرابع تا آخر کتاب	

۱۱. محدوده سابق، از المقصد الخامس تا پایان کتاب بوده است.

نیم سال هشتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
	مرقاہ الاصول	بشیر النجفی	- دارالعلم -	از ابتدای مباحث حجت تا آخر کتاب	
فقه ۲	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای الفصل الرابع ^۱ (فی باقی مستحباتها) تا ابتدای کتاب الصوم ^۲	در فصل دوم از کتاب حج، مسائل چهارگانه و هم چنین تروک احرام، فقط به متن شہید اول اکتفا می شود.
فقه ۴	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای الفصل السادس تا ابتدای کتاب المتاجر	
عقاید ۶	معارف و عقاید جلد دوم	عبدالمجید زہادت	۱/۱۷۵۲/۳ مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب	
	بدایہ المعارف الالہیہ جلد ۱	سید محسن خرازی	- موسسه بوستان کتاب -	از عقیدتنا فی صفاتہ تعالی تا ابتدای الفصل الثانی فی النبوه	

۱. محدوده سابق از کتاب الطہارۃ تا ابتدای الفصل الثالث (فی کیفیۃ الصلاۃ) بودہ کہ تغییر یافتہ است.

۲. محدوده سابق از الفصل الثالث فی کیفیۃ الصلاۃ تا ابتدای کتاب الصوم بودہ کہ تغییر یافتہ است.

نیم سال هشتم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
تاریخ ۴	سیره پیشوایان	مهدی پیشوایی	- معارف -	از زندگانی امام باقر ^(ع) تا ابتدای زندگانی امام هادی ^(ع)	
	انسان ۲۵۰ ساله حلقه دوم	آیت الله خامنه‌ای (مقام معظم رهبری)	- موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی -	از ابتدای فصل پنجم تا ابتدای فصل دهم امام باقر ^(ع)	
قرآن ۴	تذکار وحی (دفتر دوم)	فتح الله نجارزادگان و سید محمدرضا صفوی	۲/۱۸۲۲/۳ مرکز مدیریت ۹۷	از ابتدای سوره قاف تا اول سوره ملک	
	گزیده تفسیر نمونه	آیت الله مکارم شیرازی	- مرکز مدیریت -	سوره‌های مریم، طه، انبیاء، مومنون و لقمان	

نیم سال نهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
اصول ۳	اصول الفقه	محمد رضا مظفر	- اسماعیلیان -	از ابتدای کتاب تا ابتدای الباب السابع (المجمل و المبین)	
	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- موسسه امام صادق (ع) -	از ابتدای کتاب تا میبحث التواهی	
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الثانيه)	سید محمد باقر صدر	- مرکز الأبحاث و الدراسات التخصصیة للشهید الصدر -	از اول کتاب تا ابتدای الامر و النهی	مدت زمان تدریس این محدوده ۴۸ ساعت می باشد.
	قوانین المحکمه فی الاصول	میرزای قمی	- مکتبه العلمیه الاسلامیه -	از ابتدای کتاب تا اول بحث ضد	
فقه ۵	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب المتاجر تا انتهای کتاب المتاجر ^۱	- در الفصل السابع فقط کلیات « اقسام بیع » تدریس می شود. - در الفصل الثالث فی بیع الحيوان، از « و يجوز النظر الى وجه المملوكه » تا ابتدای مسائل و هم چنین مسائل ۳، ۴، ۶ و ۷ حذف شده است.

۱. محدوده سابق از ابتدای کتاب المتاجر تا ابتدای الفصل العاشر (فی احکام النقد و النسیه) بوده که تغییر یافته است.

نیم سال نهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۷	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب الاجاره تا ابتدای کتاب النکاح ^۱	در دو کتاب سبق و رمایه، فقط عبارت شهید اول تدریس می شود. در کتاب جعالمه، از مسائل تا آخر کتاب و در کتاب وصایا، از «و لو اوصی للعبد لو یصح» تا «و الوصیه لجماعه تقتضی التسویه» و از «و لو اوصی بمنافع العبد» تا «و لو اوصی بأمور» حذف شده است.
عقاید ۷	معارف و عقاید ۶	دفتر تدوین متون	مرکز مدیریت ۹۷	تمام کتاب	
	بدایه المعارف الالهیه جلد ۲	سید محسن خرازی	- موسسه بوستان کتاب -	از عقیدتنا فی النبوه تا اول عقیدتنا فی طاعه الأئمه	
	امامت در بینش اسلامی	علی ربانی گلپایگانی	- موسسه بوستان کتاب -	تمام کتاب	موضوع این کتاب امامت عامه است.
نهج البلاغه ۲	نهج البلاغه	ترجمه حسین انصاریان یا علامه جعفری	- پیام آزادی -	اختیاری ^۲	اساتید محترم از شروح مختلف استفاده نموده و به طلاب نیز معرفی نمایند.

۱. محدوده سابق از ابتدای کتاب الاجاره تا کتاب النکاح (الفصل الثانی فی العقد) بوده که تغییر یافته است.

۲. محدوده سابق، خطبه همام نهج البلاغه با ترجمه محمد دشتی بوده است و در محدوده جدید با ترجمه حسین انصاریان یا علامه جعفری، استاد به صورت اختیاری متنی را به مقدار ۳۰ ساعت جهت تدریس در نظر می گیرد.

نیم سال دهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
اصول ۴	اصول الفقه	محمد رضا مظفر	- اسماعیلیان -	از الباب السابع تا ابتدای اجتماع امر و نهی	
	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- موسسه امام صادق ^(ع) -	از ابتدای بخش النواهی تا انتهای جلد اول	
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الثانیه)	سید محمد باقر صدر	- مرکز الأبحاث و الدراسات التخصصیة لشهادة الصدر -	از اول الامر و النهی تا ابتدای الدلیل العقلي	مدت زمان تدریس این محدوده ۴۸ ساعت می باشد.
	قوانین المحکمه فی الاصول	میرزای قمی	- مکتبه العلمیة الاسلامیة -	از ابتدای بحث ضد تا الباب الثانی فی المحکم و المتشابه	
فقه ۶	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب الدین تا ابتدای کتاب الاجاره ^۱	تمام دو کتاب مزارعه و مساقاة حذف شده است

۱. محدوده سابق از ابتدای الفصل العاشر تا ابتدای کتاب الاجاره بوده که تغییر یافته است.

نیم سال دهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۸	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب النکاح تا انتهای کتاب النکاح	در کتاب نکاح (الفصل الثانی فی العقد)، مسائل ۴ و ۷ و (الفصل الثالث فی المحرمات)، از مسائل بیست گانه، مسائل ۲، ۷، ۸، ۹ و ۱۳ و (الفصل الخامس فی نکاح الإماء تا ابتدای الفصل السادس) حذف شده است.
عقاید ۸	براهین و نصوص امامت	علی ربانی گلپایگانی	- رائد -	تمام کتاب	موضوع این کتاب امامت خاصه است.
	بدایه المعارف الالهیه جلد ۲	سید محسن خرازی	- موسسه بوستان کتاب -	از عقیدتنا فی طاعه الأئمه تا پایان کتاب	
تاریخ ۵	سیره پیشوایان	مهدی پیشوایی	- معارف -	از زندگانی امام هادی ^ع تا پایان کتاب	

نیم سال دهم					
ملاحظات	محدوده	منبع / منابع			عنوان درس
		کد کتاب ناشر سال نشر	نویسنده	عنوان	
	از ابتدای فصل دهم تا آخر کتاب	- موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی -	آیت الله خامنه‌ای (مقام معظم رهبری)	انسان ۲۵۰ ساله حلقه دوم	
	از ابتدای سوره ملک تا پایان کتاب	۲/۱۸۲۲/۳ مرکز مدیریت ۹۶	فتح الله نजारزادگان و سید محمدرضا صفوی	تذکار وحی (دفتر دوم)	قرآن ۵
	سوره‌های یس، صافات، ص، زمر، حجرات	- مرکز مدیریت -	آیت الله مکارم شیرازی	گزیده تفسیر نمونه	

نیم سال یازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
اصول ۵	اصول الفقه ^۱	محمد رضا مظفر	- اسماعیلیان -	از ابتدای اجتماع امر و نهی تا ابتدای الشهره	
	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- موسسه امام صادق(ع) -	از ابتدای مباحث حجت تا ابتدای احتیاط	
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الثانیة)	سید محمد باقر صدر	- مرکز الأبحاث و الدراسات التخصصیة للشهید الصدر -	از اول الدلیل العقلی تا ابتدای قاعده منجزیت علم اجمالی	
	قوانین المحکمة فی الاصول	میرزای قمی	- مکتبة العلمیة الاسلامیة -	از ابتدای الباب الثانی فی المحکم و المشابه تا العام المخصص بمجمّل	

۱. طلابی که در پایه پنجم، کتاب اصول مظفر را انتخاب کرده اند در پایه ششم می توانند به جای انتخاب جلد دوم کتاب اصول مظفر، مباحث ادله عقلیه از کتاب قوانین الاصول را بر اساس محدوده های تعیین شده انتخاب نمایند.

نیم سال یازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۹	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای کتاب الطلاق تا ابتدای کتاب الغصب	-در کتب ظهار، ایلاء و لعان، به متن شهید اول اکتفاء شود. - کتب عتق، تدبیر، مکاتبه و استیلاء تدریس نشود.
فقه ۱۱	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از کتاب المیراث تا الفصل الرابع فی الشرب ^۱	کتاب الارث، مسأله حیوة، فقط عبارت شهید اول تدریس می شود. و بخش های: ۱- صور اجتماع فروض ارث «و صور اجتماعها» تا «میراث عصبه» ۲- مسأله یازده «ارث اجداد ثمانیه» ۳- مسأله «و لو طلق ذو الأربع» تا ابتدای بحث ضامن جریره ۴- از فصل رابع، فی التوابع، مسائل: ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ تدریس نمی شوند.

۱. محدوده سابق از کتاب المیراث تا ابتدای کتاب الحدود (الفصل الخامس فی السرقة) بوده است.

نیم سال یازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
نهج البلاغه ۲	نهج البلاغه	ترجمه حسین انصاریان یا علامه جعفری	- پیام آزادی -	اختیاری ^۱	اساتید محترم از شروع مختلف استفاده نموده و به طلاب نیز معرفی نمایند.
آیین نگارش	شیوه شیوایی	سید ابوالقاسم حسینی	- مرکز مدیریت -	تمام کتاب	
تاریخ ۶	نگین آفرینش	محمد بالادستان، محمد مهدی حائری پور و مهدی یوسفیان	- مرکز تخصصی مهدویت -	تمام کتاب	
	دادگستر جهان	ابراهیم امینی	- شفق -	تمام کتاب	
حکومت اسلامی	حکومت اسلامی	احمد واعظی	- مرکز مدیریت -	تمام کتاب	
	اندیشه های سیاسی امام خمینی ^{ره} ؟	یحیی فوزی و مصطفی فیض	- معارف -	تمام کتاب	

۱. محدوده سابق عهدنامه مالک اشتر با ترجمه محمد دشتی بوده است و در محدوده جدید با ترجمه حسین انصاریان یا علامه جعفری استاد به صورت اختیاری متنی را به مقدار ۳۰ ساعت جهت تدریس در نظر می گیرد.

نیم سال دوازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
الجزء ۹	اصول الفقه	محمد رضا مظفر	- اسماعیلیان -	از ابتدای الشهره تا پایان کتاب	
	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	- موسسه امام صادق(ع) -	از ابتدای مبحث احتیاط تا انتهای جلد ۲	
	دروس فی علم الاصول (الحلقه الثانیة)	سید محمد باقر صدر	- مرکز الأبحاث و الدراسات التخصصیة للشہید الصدر -	از اول قاعده منجزیت علم اجمالی تا آخر کتاب	مدت زمان تدریس این محدوده ۴۸ ساعت می باشد.
	قوانین المحکمة فی الاصول	میرزای قمی	- مکتبۃ العلمیة الاسلامیة -	از العام المخصص بمجله تا انتهای الظاهر و المول	مباحث عقلی اصول برای کسانی که کتاب قوانین المحکمة فی الاصول را می خوانند با کتاب رسائل کامل می شود
	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الاعلام الإسلامی -	از کتاب الغصب تا ابتدای کتاب المیراث	- از ابتدای کتاب احیاء موات تا اول «القول فی المشرکات» - به متن شهید اول اکتفاء شود.
فقه ۱۰					

نیم سال دوازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
فقه ۱۲	شرح لمعه	زین الدین بن علی	- مکتب الإعلام الإسلامی -	از ابتدای الفصل الرابع (فی الشرب) تا انتهای کتاب	کتاب قصاص، مسأله ۴ «لو اشترک عبید فی قتله» تا «و منها التساوی فی الدین» تدریس نمی شود.
علوم قرآن	درسنامه علوم قرآن	حسین جوان آراسته	- مؤسسه بوستان کتاب -	تمام کتاب	
	قرآن شناسی جلد ۱ و ۲	علامه مصباح یزدی	- موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) -	از محتوای دو جلد کتاب به میزان ۷۰ ساعت درسی توسط استاد انتخاب و تدریس شود.	- این کتاب از سری مباحث معارف قرآن، تقریرات درس آیت الله مصباح یزدی است که جلد ابتدای آن توسط محمود رجبی و جلد دوم آن توسط غلامعلی عزیزی کیا تحقیق و نگارش یافته است.
	مختصر التمهید فی علوم قرآن یا آموزش علوم قرآنی	محمد هادی معرفت	- دارالعلم -	تمام کتاب	
آشنایی با فلسفه	آشنایی با علوم اسلامی بخش فلسفه	شهید مطهری	- صدرا -	تمام کتاب	

نیم سال دوازدهم					
عنوان درس	منبع / منابع			محدوده	ملاحظات
	عنوان	نویسنده	کد کتاب ناشر سال نشر		
علوم حدیث	درآمدی بر فلسفه اسلامی	عبدالرسول عبودیت	- موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) -	تمام کتاب	
	آشنایی با علوم حدیث	علی نصیری	- مرکز مدیریت -	تمام کتاب	
	دانش حدیث	جمعی از نویسندگان	- جمال -	از ابتدا تا صفحه ۲۷۰ (پایان جوامع حدیثی)	- مباحث مربوط به نهج البلاغه حذف شود. - مباحث مربوط به موضوعات معارفی حذف شود.

فصل سوم: حضور و غیاب

ماده ۱۶۷: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی بوده و غیبت در آن‌ها مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۶۸: ثبت حضور و غیاب در کلاس باید به تأیید استاد برسد.

ماده ۱۶۹: پیش فرض سامانه برای جلسات هر درس، غیبت می‌باشد که با شرکت در کلاس و تأیید آن، به حضور تغییر پیدا می‌کند. لذا مدیریت واحد آموزشی موظف است نسبت به ثبت «حضور و غیاب» طلاب در کمترین زمان ممکن، اهتمام لازم را داشته باشد و مسئولیت نهایی این موضوع بر عهده مدیر واحد آموزشی است.

ماده ۱۷۰: طلبه موظف است رأس ساعت در کلاس درس حضور یابد و تأخیر در حضور و تسریع در خروج بیش از ۱۰ دقیقه، غیبت و کمتر از ۱۰ دقیقه در هر سه جلسه، یک غیبت در آن درس به شمار می‌آید.

ماده ۱۷۱: غیبت طلبه در بیش از یک هشتم ساعات تعیین شده هر درس^۱، موجب حذف آن درس می‌شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذرانند.

تبصره ۱: هر غیبت غیر موجه، دو غیبت موجه به شمار می‌آید.^۲
تبصره ۲: تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت بر عهده معاون آموزش مدرسه است.
تبصره ۳: در صورتی که طلبه امکان حضور در درس را نداشته است و غیبت‌ها بیشتر از دو هشتم ساعات هر درس نباشد، مرجع تصمیم‌گیری حذف یا عدم حذف درس، گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد. البته همواره اصل اهتمام بر حضور مدنظر قرار گیرد.

۱. در صورتی که مطابق آیین نامه، ساعت درس با تصمیم مدرسه تغییر کند، ملاک محاسبه حد نصاب حضور و غیاب، ساعت تعیین شده توسط مدرسه می‌باشد.

۲. تأثیر هر غیبت غیر موجه در حذف درس دو برابر غیبت موجه می‌باشد.

فصل چهارم: امتحانات

ماده ۱۷۲: نمره نهایی دروس بر اساس موارد ذیل تعیین و ثبت می گردد:

(۱) آزمون کتبی نهایی؛

(۲) فعالیت کلاسی؛^۱ در برخی از دروس، ۵ نمره از نمره نهایی به فعالیت کلاسی اختصاص دارد که در دو گروه «فعالیت درسی» و «پژوهش درسی» مطابق ضوابط مربوطه برنامه ریزی و ارائه می گردد.

(۳) امتحان شفاهی؛ در تعدادی از موضوعات حسب آیین نامه مربوطه، امتحان شفاهی به عمل خواهد آمد و نمره آن به صورت مستقل تحت یک عنوان درسی ثبت خواهد شد.

الف) امتحانات کتبی

ماده ۱۷۳: اخذ امتحان کتبی از دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی آن درس^۲، می باشد.

تبصره ۱: امتحان نهایی دروس تجوید ۱ و ۲ با تشخیص و تأیید گروه علمی تربیتی می تواند به صورت کاملاً عملی برگزار شود.

تبصره ۲: امتحان نهایی دروس احکام ۱ و ۲ با تشخیص و تأیید گروه علمی تربیتی می تواند تا سقف ۱۰ نمره به احکام عملی اختصاص یابد.

ماده ۱۷۴: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب) بلامانع است.

تبصره ۱: برگزاری امتحان قبل از اتمام محدوده درسی مجاز نمی باشد.

تبصره ۲: تعیین زمان برگزاری امتحانات بر عهده مدارس می باشد و امتحاناتی که طراحی سؤالات آن بر عهده معاونت آموزش ستاد می باشد، در نوبت در سال تحصیلی

۱. دستورالعمل فعالیت های کلاسی در بخش سوم، فصل اول آمده است.

۲. جداول مربوط به محدوده های درسی در بخش سوم، فصل دوم آمده است.

برای همه آموزگاران (اصلی، تجدیدی، ارتقائی) تعیین و برگزار می‌گردد.

ماده ۱۷۵: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به

شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۱۷۶: در صورتی که داوطلب ورود به حوزه، ادعای گذراندن برخی از دروس^۱ را

داشته باشد، پس از پذیرش در مدرسه می‌تواند فقط یک بار طبق شرایط

ذیل در امتحانی که مدرسه حداکثر دو هفته بعد از شروع سال تحصیلی

برگزار می‌کند، شرکت نماید و در صورت موفقیت، نمره آن درس ثبت

خواهد شد:

(۱) منوط نبودن آن درس به درس پیش‌نیاز؛

(۲) حداکثر تا سقف ۱۵۰۰ ساعت درسی^۲؛

(۳) مطابقت داشتن حداقل ۸۰ درصدی درس‌های گذرانده شده با محتوا و

ساعات دروس با تشخیص گروه علمی - تربیتی مربوطه در مدرسه؛

(۴) ارائه گواهی گذراندن موفق درس‌ها نزد استاد معتبر حوزوی یا گواهی

رسمی از مراکز آموزش عالی؛

(۵) صلاح دید و موافقت گروه علمی - تربیتی مدرسه.

تبصره: نمره قبولی امتحان مذکور^{۱۶} می‌باشد.

ماده ۱۷۷: شرکت در دوره تابستانی فقط جهت حضور در جلسه امتحان (بدون

شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی^۳ و دروسی که جهت کسری معدل^۴

۱. این ماده شامل تمامی داوطلبین ورود به حوزه‌های علمیه (سیکل، دیپلم و دانشگاهی) بوده و همچنین کلیه دروس را دربر می‌گیرد.

۲. شورای مدرسه می‌تواند سقف مجاز دروس برای امتحان ارتقایی ورودی را به دروس سال اول تحصیلی محدود نماید.

۳. شرکت در امتحانات تجدیدی در دوره تابستانی مربوط به طلابی می‌باشد که دروس نیم‌سال دوم همان سال تحصیلی را تجدید شده‌اند و امتحانات نیم‌سال اول دو هفته پس از پایان امتحانات همان نیم‌سال برگزار می‌گردد.

۴. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل مذکور در بخش پنجم همین آیین‌نامه آمده است.

اخذ شده است، بلا مانع می باشد.

ماده ۱۷۸: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسم‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می باشد.

تبصره ۱: معاونت آموزش ستاد می تواند با اطلاع رسانی قبلی، نسبت به طراحی سؤال یکپارچه و متمرکز برای تعدادی از دروس اقدام نماید.

تبصره ۲: تأیید نهایی تمام سؤالات امتحان‌های رسمی در هر مدرسه بر عهده گروه علمی-تربیتی مربوطه می باشد.

تبصره ۳: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب گروه علمی-تربیتی، ضمن رعایت تبصره یک همین ماده، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۱۷۹: تصحیح اوراق امتحانی تمام دروس در همه موسم‌های امتحانی بر عهده استاد دارای حکم یا مجوز تدریس آن مدرسه، طبق اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می باشد.

ماده ۱۸۰: معاونت آموزش مدیریت‌های استانی و ستاد در هر موسم امتحانی، سؤالات امتحانی^۱ و اوراق تصحیح شده در مدارس را، مورد بررسی و ارزیابی (ابتدایی یا بازبینی) قرار خواهد داد.

ماده ۱۸۱: در صورت عدم مطابقت سؤال‌های امتحانی و تصحیح آن‌ها با اصول و ضوابط ابلاغی ستاد و یا احراز تخلف، مراتب حسب مورد در شورای آموزش استان و یا معاونت آموزش ستاد بررسی شده و پس از آن، استمرار مجوز مدرسه یا استاد در طرح سؤال یا تصحیح اوراق منوط به تصمیم شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد خواهد بود.

۱. مدیریت حوزه علمیه استان می تواند بررسی و ارزیابی سؤالات آزمون را قبل از برگزاری امتحانات نیز انجام دهد و در صورتی که سؤالات فاقد استانداردهای لازم (مانند: عدم طرح سؤال از کل محدوده درسی) باشد، نسبت به طرح سؤال جدید و ارسال آن به مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۱: شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد می‌تواند برای مدارس مذکور، احکامی از قبیل تذکر کتبی، لغو حکم تدریس استاد، اعمال محدودیت‌های آموزشی برای مدرسه و ابطال نمرات را در نظر بگیرد.

تبصره ۲: معاونت آموزش می‌تواند برای مدارس که در ارزیابی‌های صورت گرفته، شرایط و ضوابط طراحی و تصحیح سؤالات امتحانی را با کیفیت مناسب رعایت نموده‌اند، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.

ماده ۱۸۲: در مدت زمان مجاز نبودن یک مدرسه یا استاد برای طرح یا تصحیح آزمون‌ها، مدیریت استان در مورد طرح سؤال یا تصحیح اوراق مربوطه توسط استاد رسمی دیگر یا مدرسه تحت پوشش دیگر تدبیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

ماده ۱۸۳: نمره قبولی در هر درس، ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۸۴: تعیین ملاک‌های نهایی نمره‌دهی در تمام درس‌ها و همچنین محاسبه نهایی نمره‌ها بر عهده استاد همان درس یا گروه علمی - تربیتی مدرسه و بر اساس ضوابط ابلاغی می‌باشد.

ماده ۱۸۵: در هر سال تحصیلی در صورتی که تنها در یک ماده درسی نمره نهایی کمتر از ۱۲ بوده ولی کمتر از ۱۰ نباشد، به شرط اینکه طلبه در همان سال تحصیلی دروس موظفی خود را گذرانده باشد و معدل آن سال تحصیلی به ۱۲ برسد، با درخواست طلبه آن درس قبول به حساب می‌آید.

ماده ۱۸۶: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند یا در جلسه امتحان، غیبت موجه داشته باشند، تنها برای یک مرتبه حق شرکت در موسم بعدی امتحانات (تجدیدی)^۱ را دارند؛ در غیر این صورت طبق نظر شورای مدرسه به یکی از دو صورت ذیل اقدام

۱. امتحان تجدیدی هر درس حداکثر دو هفته پس از امتحان اصلی آن درس برگزار می‌گردد و تعیین زمان آن بر عهده مدرسه می‌باشد.

می شود:

۱) انتخاب درس به صورت حضوری در نیمسال تحصیلی بعدی با استادیار و شرکت در امتحان آن، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه یا مهمان شدن در مدرسه دیگر برای همان درس مطابق ضوابط؛
۲) انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس، در صورت عدم موفقیت در مرحله گذشته، طبق ضوابط، با محاسبه ساعات درس در اولین نیمسال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: ساعات درس خوانده شده با استاد یار، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی گردد.

تبصره ۳: ارائه درس و اخذ امتحان به صورت استادیار توسط مدرسه، پس از تأیید معاون آموزش استان بلامانع خواهد بود. همچنین نظارت بر ساعات ارائه، کیفیت محتوای ارائه شده و... در دروس استادیاری برعهده معاون آموزش استان است.

ماده ۱۸۷: تعداد ساعات درس استادیاری از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید تقلیل یابد.

تبصره: تشخیص و تعیین مقدار ساعت های درس استادیاری برعهده شورای مدرسه و حسب مورد است.

ماده ۱۸۸: نمره اخذ شده توسط طلبه در فعالیت های کلاسی (اعم از پژوهش درسی و فعالیت درسی)، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می گردد و امتحان درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۸۹: انصراف از جلسه امتحان یا غیبت به منزله نمره صفر می باشد.

تبصره: در صورت تشخیص غیرموجه بودن غیبت، طلبه از امتحان مجدد (تجدیدی و استادیاری) در آن درس محروم می گردد و در اولین موسم ارائه آن درس ملزم به انتخاب آن درس و شرکت در کلاس و امتحانات آن درس می باشد.

ماده ۱۹۰: کسانی که طبق ضوابط در امتحان یک درس قبول شده‌اند، نمی‌توانند مجدداً در امتحان آن درس شرکت نمایند.

تبصره: حضور در امتحانات جبران کسری معدل مطابق ضوابط مربوطه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۹۱: افرادی که حذف درس، غیبت غیرموجه یا انصراف در جلسه امتحان دارند موظف هستند در اولین نیم‌سال تحصیلی بعدی ارائه درس، ضمن حضور مستمر در کلاس، در امتحان آن درس شرکت کنند.

ماده ۱۹۲: ورود نمره هر درس از روز امتحان آن درس تا ۱۰ روز، مجاز می‌باشد.
تبصره: پس از نهایی شدن نمرات در مدرسه، ورود و ویرایش نمرات مجاز نمی‌باشد و در صورت نیاز به بازشدن دسترسی، تصمیم‌گیری بر عهده مدیریت استان می‌باشد.
ماده ۱۹۳: درخواست تجدیدنظر، در مورد نمرات بین ۸ تا ۱۴ حداکثر تا یک هفته پس از اعلام نتایج، طبق ضوابط و از طریق سامانه پذیرفته می‌شود.

تبصره: پذیرش درخواست تجدیدنظر در غیر مورد بر عهده شورای مدرسه است.
ماده ۱۹۴: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه شده و معدل نهایی سطح تحصیلی تنها از دروس قبولی طلبه، محاسبه می‌گردد.
تبصره: نمره‌های عدم قبولی، در معدل کل پایه و سطح تحصیلی مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

ب) امتحانات شفاهی

مقدمه

به منظور ارتقاء توانمندی و سنجش علمی، ارتقای سطح علمی و آموزشی طلاب و همچنین ارزیابی قدرت بیان و تجزیه و تحلیل مطلب، از طلاب واجد شرایط در برخی از موضوعات درسی بر اساس شرایط و ضوابطی که در ادامه آمده است، امتحان شفاهی اخذ می‌گردد.

ماده ۱۹۵: محدوده امتحان شفاهی هر موضوع درسی از محدوده دروس معین شده و مربوط به همان موضوع درسی می‌باشد.

ماده ۱۹۶: نمره امتحان شفاهی مربوط به هر موضوع، تحت یک عنوان درسی و به صورت مستقل ثبت می‌گردد.

ماده ۱۹۷: برگزاری امتحان شفاهی بر عهده مدیریت مدرسه و توسط اساتید دارای مجوز مربوطه از معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، می‌باشد.

ماده ۱۹۸: برگزاری امتحان شفاهی در مدارس فاقد مجوز برگزاری امتحان شفاهی، بر عهده مدیریت استانی و در شهر قم بر عهده معاونت آموزش حوزه علمیه قم می‌باشد.

تبصره: تعیین و ابلاغ شرایط، ارزیابی و صدور مجوز امتحان شفاهی برای استاد و برگزار کننده، بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۱۹۹: اطلاع‌رسانی، نحوه ثبت نام، تعیین زمان و مکان امتحان و ... بر عهده برگزار کننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۲۰۰: طلاب پس از گذراندن کامل ساعات هر درس مجاز به شرکت در امتحان شفاهی آن درس می‌باشند.

ماده ۲۰۱: بررسی شرایط متقاضیان و ثبت نام کنندگان در آزمون بر عهده برگزار کننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۲۰۲: دروس دارای امتحان شفاهی در سطح یک به همراه محدوده آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

موضوع	محدوده آزمون
قرائت و تجوید	کل محدوده مصوب درس تجوید و روخوانی و روان‌خوانی قرآن کریم
بلاغت	کل محدوده مصوب دروس بلاغت ۱ و ۲
ادبیات	کل محدوده مصوب دروس نحو ۷ الی ۱۰
اصول فقه	کل محدوده مصوب دروس اصول ۵ و ۶
فقه	کل محدوده مصوب دروس فقه ۹ تا ۱۲

تبصره: تغییر محدوده آزمون به کل دروس آن موضوع و یا تعیین محدوده در همان درس بر عهده استاد ممتحن می‌باشد.

ج) برگزاری آزمون و اعلام نتایج

ماده ۲۰۳: رعایت نکات ذیل در خصوص جلسه آزمون امتحان شفاهی ضروری می‌باشد:

- ۱) مشخص کردن محدوده آزمون توسط استاد و ارائه زمان مورد نیاز برای مرور مباحث به طلاب؛
- ۲) عدم استفاده از کتاب و جزوات دارای شرح، ترجمه و ...؛
- ۳) رعایت نکات مرسوم جلسات آزمون؛
- ۴) ضبط جلسات؛
- ۵) مد نظر قرار دادن کل محدوده مصوب در هنگام امتحان؛
- ۶) ثبت نمره و امتیاز مستقل به ازای هر یک از معیارها (عبارت‌خوانی، فهم مطلب، تطبیق و سؤالات علمی).

ماده ۲۰۴: حضور دو ممتحن دارای مجوز در جلسه امتحان شفاهی الزامی می‌باشد.

ماده ۲۰۵: تکمیل فرم ارزیابی به صورت مستقل توسط هر استاد برای هر طلبه ضروری بوده و جمع‌بندی امتیازات نهایی و ثبت در سامانه توسط برگزارکننده امتحان انجام می‌شود.

ماده ۲۰۶: معیار محاسبه نمره شفاهی بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

جمع کل	معیار محاسبه نمره				
	عناوین	عبارت خوانی ^۱	فهم و توضیح مطلب	تطبیق با متن	سوال علمی
۲۰	قرائت و تجوید ^۲	۱۵	-	-	۵
۲۰	ادبیات	۷	۵	۵	۳
۲۰	بلاغت	۷	۵	۵	۳
۲۰	اصول	۳	۷	۷	۳
۲۰	فقه	۳	۷	۷	۳

۱. مراد از هر یک از قلمروهای امتحان شفاهی به صورت ذیل می‌باشد:

الف) عبارت خوانی: شامل صحیح خواندن متن عربی درس با رعایت نکات ادبی به همراه آگاهی از قواعد ادبی آن؛

ب) فهم و توضیح مطلب: درک صحیح و دقیق مطالب ارائه شده در متن، همراه با توانایی بیان آن؛

ج) تطبیق با متن: ترجمه و مقابله توضیحات ارائه شده، بر بخش مربوطه، از متن علمی مورد امتحان؛

د) سؤالات علمی: سؤالات علمی تعیین شده مربوط به محدوده درسی.

۲. از مجموع ۱۵ نمره اختصاص یافته به عبارت خوانی، ۵ نمره به تصحیح قرائت نماز اختصاص داده شود.

ماده ۲۰۷: حداقل نمره برای قبولی در امتحان شفاهی، کسب نمره ۱۲ می باشد.

ماده ۲۰۸: زمان بندی اعلام نتایج نهایی و رسیدگی به اعتراضات بر عهده برگزار کننده امتحان شفاهی می باشد.

ماده ۲۰۹: طلاب متقاضی بررسی مجدد نتایج امتحان با داشتن شرایط ذیل می توانند، درخواست مکتوب خود را به برگزارکننده امتحان ارائه نمایند:

۱- کسب نمره ۸ تا ۱۴؛

۲- گذشتن حداکثر سه روز از زمان اعلام نتایج؛

ماده ۲۱۰: بررسی مجدد نتیجه امتحان توسط یک استاد ممتحن شفاهی غیر از اساتید ممتحن برگزاری جلسه انجام می گیرد.

ماده ۲۱۱: در بررسی مجدد، نظر استاد سوم ملاک عمل خواهد بود و پس از انجام بررسی مجدد، انصراف از آن پذیرفته نیست.

ماده ۲۱۲: در صورت عدم حضور یا ترک جلسه امتحان بدون عذر موجه، یک نوبت امتحانی محاسبه شده و طلبه به مدت سه ماه از ثبت نام امتحان شفاهی محروم و در صورت تکرار (عدم حضور یا ترک جلسه) مدت محرومیت به یک سال افزایش می یابد.^۱

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: در صورت منع یا انصراف از تحصیل، اخذ امتحان شفاهی منوط به بررسی وضعیت آموزشی، در شورای مدرسه می باشد.

تبصره ۳: تقاضای تعویق یا انصراف از امتحان شفاهی تا ده روز قبل از برگزاری آن، بلا مانع است.

ماده ۲۱۳: در صورت عدم کسب نمره قبولی و یا غیبت در جلسه امتحان^۲ به ترتیب

۱. به کلیه پیش آمدهایی که از لحاظ روحی، جسمی یا اخلاقی موجب شود فرد امکان شرکت در جلسه امتحان را نداشته باشد عذر موجه اطلاق می شود.

۲. طلاب واجد شرایط جزو کسانی محسوب می شوند که حداقل یک بار در آزمون شرکت کرده اند و قبول نشده اند.

مراحل ذیل عمل می‌شود:

مرحله اول: حضور در جلسه امتحان شفاهی تجدیدی^۱ حداکثر تا دو هفته؛

مرحله دوم:^۲ در صورت عدم موفقیت در مرحله قبل، انتخاب درس به صورت حضوری در نیم سال تحصیلی بعدی با استادیار، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه.^۳

مرحله سوم: انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس طبق ضوابط با محاسبه ساعات درس در اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.
تبصره ۱: ساعات درس خوانده شده در مرحله دوم، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۲: تشخیص و تعیین مقدار ساعات‌های درس استادیاری حسب مورد (با رعایت این نکته که تعداد ساعات درس از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید تقلیل یابد) بر عهده گروه علمی تربیتی مربوطه در مدرسه است.

تبصره ۳: اخذ تحقیق کلاسی، برای طلاب مذکور، الزامی نمی‌باشد ولی سایر موارد فعالیت‌های کلاسی همانند دیگر طلاب، الزامی می‌باشد.

ماده ۲۱۴: نظارت بر حسن اجرای امتحان شفاهی بر عهده مدیریت استانی و در قم بر عهده معاونت آموزش حوزه علمیه قم می‌باشد.

۱. مراحل و ضوابط ثبت‌نام از متقاضیان حضور در امتحانات تجدید شفاهی مانند دیگر طلاب، می‌باشد.

۲. مراحل دوم و سوم در حکم کارگاه آموزشی برای طلاب مذکور می‌باشد.

۳. تعیین استادیار بر اساس ضوابط ابلاغی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، بر عهده مدیر مدرسه می‌باشد.

فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی

ماده ۲۱۵: شیوه معدل گیری از دروس در این برنامه آموزشی به صورت زیر می باشد:

الف) معدل نیم سال و سال تحصیلی، از نمرات همه درس ها، اعم از قبولی و مردودی، محاسبه می شود؛

ب) معدل هر سطح تحصیلی، از نمرات قبولی همه درس های آن سطح، محاسبه می شود.

ماده ۲۱۶: شیوه محاسبه معدل، به روش ذیل است:

$$\text{معدل} = \frac{(\text{مقدار ساعت هر درس} * \text{نمره همان درس}) + (\text{مقدار ساعت هر درس} * \text{نمره همان درس})}{\text{مجموع ساعات درسی}}$$

ماده ۲۱۷: طلابی که میانگین نمرات ایشان در پایان سطح حداقل ۱۴ باشد، می توانند مطابق ضوابط، جهت اخذ مدرک اقدام کنند.

ماده ۲۱۸: در صورتی که معدل سطح طلبه کمتر از ۱۴ باشد، در مدت مجاز تحصیل می توانند از درس هایی که نمره کمتر از ۱۴ دارد انتخاب درس کند و فقط در امتحان آن درس شرکت کند تا میانگین کل نمرات خود را جبران نماید.

تبصره: بالاترین نمره از میان نمره های اخذ شده، به عنوان نمره نهایی و ملاک محاسبه معدل سطح خواهد بود

بخش چهارم: خدمات آموزشی

فصل اول: مرخصی تحصیلی

ماده ۲۱۹: طلاب در مواقع ضروری می توانند مطابق ضوابطی که در ادامه آمده است، از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.^۱

ماده ۲۲۰: استفاده از مرخصی حداکثر تا ۱۰ روز در هر نیم سال تحصیلی در موارد ضروری و پس از اخذ مجوز از معاون آموزش مدرسه، مجاز می باشد.

ماده ۲۲۱: مرخصی بیش از ۱۰ روز (تا کمتر از یک نیم سال تحصیلی) برای یک یا چند درس و هم چنین مرخصی تا حداکثر دو نیم سال (متوالی یا غیر متوالی)

۱. در جدول ذیل میزان مرخصی و مرجع تأیید کننده آن جهت اختصار آمده است:

ردیف	میزان مرخصی درخواست شده	مرجع تأیید کننده
۱	کمتر از ده روز	مدیر مدرسه
۲	از ده روز تا کمتر از یک نیم سال	شورای مدرسه
۳	یک نیم سال کامل	شورای مدرسه
۴	دو نیم سال کامل	شورای مدرسه
۵	بیش از دو نیم سال	شورای استان

در سطح یک و هم‌چنین دو نیم‌سال متوالی یا غیرمتوالی در مجموع سطح دو و سه در طول مدت تحصیلی، در صورت ضرورت و با مجوز شورای مدرسه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: تا قبل از رسیدگی به درخواست مرخصی و تأیید آن، طلبه موظف به شرکت در کلیه برنامه‌های آموزشی مدرسه به صورت منظم می‌باشد.

تبصره ۲: در سال اول تحصیلی، مرخصی تحصیلی مجاز نیست.

تبصره ۳: مرجع تشخیص ضرورت، شورای مدرسه است.

ماده ۲۲۲: شورای مدرسه می‌تواند در خصوص حذف درس یا عدم آن به دلیل عدم حضور در کلاس درس در مدت مرخصی تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۲۲۳: مرجع تصمیم‌گیری در خصوص درخواست مرخصی بیشتر از موارد مذکور، تمدید و یا اضافه کردن مرخصی (تا حداکثر یک سال دیگر) شورای آموزش استان می‌باشد.

ماده ۲۲۴: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می‌گردد.
ماده ۲۲۵: در صورت استفاده از مرخصی نیم‌سال یا سالانه، امکان حضور در امتحانات وجود ندارد.

تبصره: با مجوز شورای رسیدگی‌کننده به مرخصی نیم‌سال تحصیلی طلاب، شرکت در امتحانات دروس کم‌حجم (مطالعاتی) بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۲۶: شرایط استفاده از مرخصی نیم‌سال به شرح ذیل می‌باشد:

- (۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛
- (۲) گذشتن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت‌آمیز بعد از پذیرش رسمی؛
- (۳) عدم استفاده از مرخصی تحصیلی به مقدار مجاز در سنوات گذشته در آن سطح؛
- (۴) نداشتن موارد منع از تحصیل.^۱

۱. مطابق فصل پنجم همین بخش.

فصل دوم: انتقالات

ماده ۲۲۷: انتقال طلبه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، با شرایط ذیل امکان‌پذیر است:

(الف) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

(ب) اشتغال به تحصیل، حداقل به مدت یک سال تحصیلی در مدرسه مبدأ؛

(ج) موافقت مدیر مدرسه مبدأ و مقصد و تأیید مدیریت استان مبدأ و مقصد^۱

ماده ۲۲۸: درخواست انتقال در سطح یک، برای یک مرتبه بلامانع می‌باشد و در صورت ضرورت، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش استان مبدأ می‌باشد.

ماده ۲۲۹: انتقال طلاب تحت پوشش برنامه آموزشی جاری به مدارس مجری برنامه آموزشی جدید و بالعکس، پس از تأیید درخواست توسط شورای آموزش استان و براساس جدول تطبیق دروس (مندرج در فصل سوم همین بخش) امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۱: انتقال این طلاب تنها براساس مدرک تحصیلی متناسب (سیکل به مدارس سیکل و دیپلم و دانشگاهی به مدارس دیپلم و دانشگاهی) مجاز است.

تبصره ۲: در صورت ضرورت انتقال افراد مذکور، به مدارس با مدرک تحصیلی نامتناسب، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش استان می‌باشد.

تبصره ۳: انتقال طلاب مذکور به مدارس سایر مقاطع پس از سال سوم تحصیلی، با تأیید شورای آموزش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۳۰: زمان انتقالات، از پایان امتحانات نیم‌سال دوم و تا پیش از شروع سال تحصیلی جدید است.

ماده ۲۳۱: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب می‌شود و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

۱. اعلام موافقت‌ها از طریق سامانه انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۳۲: انتقال به مدارس متفرقه و خارج از برنامه مرکز مدیریت به منزله ترک تحصیل بوده و نمرات و سایر سوابق آموزش تولید شده در این مدارس در مدت مذکور کان لم یکن تلقی شده و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به شرکت مجدد در امتحانات، مطابق ضوابط مربوطه می‌باشد.

ماده ۲۳۳: انتقال طلبه از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان و بالعکس فقط از طریق معاونت آموزش ستاد صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۳۴: طلابی که پرونده آن‌ها به جهت موارد منع از تحصیل در شورای مربوطه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد پس از اخذ مجوز ادامه تحصیل، حداقل به مدت یک سال مجاز به انتقال به خارج از استان نمی‌باشند.

تبصره: در صورت درخواست طلبه و موافقت مدیریت استانی مبدأ و مقصد، انتقال طلاب مذکور بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۳۵: انتقال اجباری طلاب مجاز نبوده و در صورت لزوم و پس از بررسی در شورای تصمیم گیرنده^۱ همان شورا موظف به یافتن مدرسه جدید برای طلبه مذکور می‌باشد.

۱. مطابق آیین‌نامه منع و انصراف از تحصیل) مندرج در فصل پنجم همین بخش

فصل سوم: شیوه نامه تطبیق سازی

دروس در انتقالات

ماده ۲۳۶: انتقال طلاب بین برنامه های آموزشی جدید و جاری حوزه های عملیه بر اساس ضوابط مربوطه بلامانع می باشد.

ماده ۲۳۷: جداول تطبیق سازی دروس گذرانده شده طلاب متقاضی انتقال بین برنامه های آموزشی جدید و جاری حوزه های عملیه به شرح ذیل می باشد:

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)
صرف ۱	صرف ۱ و ۲	نیاز به ارائه صرف ۱ وجود ندارد فقط صرف ۲ کفایت می کند.
صرف ۲	صرف ۳	
نحو ۱	نحو ۱ و ۲	
نحو ۲	نحو ۳	نیاز به ارائه نحو ۲ وجود ندارد فقط نحو ۳ کفایت می کند.
احکام ۱	احکام ۱	
احکام ۲	احکام ۲	
عقاید ۱	معارف و عقاید ۱	
تجوید	تجوید ۱ و ۲	مقطع دیپلم و دانشگاه فقط تجوید ۲
اخلاق نظری ۱	اخلاق اسلامی ۱ و ۲	
منطق ۱	منطق ۱	
تاریخ ۱	تاریخ اسلام ۱	فقط امتحان بدون کلاس
قرآن ۱	آشنایی محتوایی با قرآن ۱	فقط امتحان بدون کلاس

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)
نحو ۳	نحو ۴	
نحو ۴		
نحو ۵	نحو ۵	
نحو ۶		
منطق ۲	منطق ۲	
منطق ۳		
منطق ۴	منطق ۳	
عقاید ۲	معارف و عقاید ۲	
اخلاق نظری ۲	اخلاق اسلامی ۳ و ۴	
تاریخ ۲	تاریخ اسلام ۱	فقط امتحان بدون کلاس
قرآن ۲	آشنایی محتوایی با قرآن ۲	فقط امتحان بدون کلاس
اخلاق نظری ۳	اخلاق اسلامی ۵	
بلاغت ۱	بلاغت ۱ و ۲	
بلاغت ۲	بلاغت ۳	
تاریخ ۳	تاریخ اسلام ۲	
تجزیه و ترکیب	تجزیه و ترکیب ۱ و ۲	در صورت انتقال از جدید به جاری گذراندن یکی از تجزیه و ترکیب ها در برنامه جدید کفایت می کند و با کل تجزیه و ترکیب برنامه جاری تطبیق می خورد.
عقاید ۳	عقاید ۳	
عقاید ۴	عقاید ۴	

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)
قرآن ۳	آشنایی محتوایی با قرآن ۳	
نحو ۷	نحو ۶	
نحو ۸		
نحو ۹	نحو ۷	
نحو ۱۰		
اصول فقه ۱	اصول فقه ۱ بخش ۱	
اصول فقه ۲	اصول فقه ۱ بخش ۲	
تاریخ ۴	تاریخ اسلام ۲	
عقاید ۵	معارف و عقاید ۵ (جلد ۱)	
عقاید ۶		
نهج البلاغه ۱	نهج البلاغه	
قرآن ۴	آشنایی محتوایی با قرآن ۴	
تاریخ ۵	تاریخ اسلام ۲	
قرآن ۵	آشنایی محتوایی با قرآن ۵	
آیین نگارش	زبان و ادبیات فارسی	
تاریخ ۶	معارف و عقاید ۵ (جلد ۲)	
علوم قرآن	علوم قرآنی	
حکومت اسلامی	تاریخ انقلاب	
علوم حدیث	علوم حدیث	
آشنایی با فلسفه	حکمت اسلامی	

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)
اصول فقه ۳	اصول فقه ۲	
اصول فقه ۴	اصول فقه ۳	
اصول فقه ۵		
اصول فقه ۶	اصول فقه ۴	
فقه ۱	فقه ۳ (بخش ۱) {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۲		
فقه ۳	فقه ۳ (بخش ۲) {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۴		
فقه ۵	فقه ۴ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۶	فقه ۵ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۷	فقه ۶ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۸	فقه ۷ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۹	فقه ۸ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۱۰	فقه ۹ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۱۱	فقه ۱۰ {دیپلم و دانشگاهی}	
فقه ۱۲		
فقه ۱	فقه ۳ (بخش ۱) {سیکل}	
فقه ۲	فقه ۳ (بخش ۲) {سیکل}	
فقه ۳	فقه ۴ {سیکل}	
فقه ۴		

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)
فقه ۵	فقه ۵ {سیکل}	
فقه ۶	فقه ۶ {سیکل}	
فقه ۷	فقه ۷ {سیکل}	
فقه ۸	فقه ۸ {سیکل}	
فقه ۹	فقه ۹ {سیکل}	
فقه ۱۰	فقه ۱۰ (بخش ۱) {سیکل}	
فقه ۱۱	فقه ۱۰ (بخش ۲) {سیکل}	
فقه ۱۲		

ماده ۲۳۸: کارنامه تطبیق سازی دروس گذرلنده شده طلاب متقاضی انتقال بین برنامه های آموزشی جدید و جاری حوزه های عملیه در مقاطع ورودی سیکل، دیپلم و دانشگاهی به شرح ذیل می باشد:

کارنامه تطبیقی برنامه جاری جدید (مقطع سیکل) براساس جدول تطبیق												فرم شماره ۱ محل الصاق عکس				
نام:		نام خانوادگی:		نام پدر:		شماره تحصیلی:										
ت: / / ۱۳		شماره:		محل صدور:		کد ملی:										
توجه	برنامه جاری	احکام ۱	احکام ۲	اخلاق ۱	تاریخ ۱	قرآن ۱	تجوید	صرف ۱	صرف ۲	عقاید ۱	منطق ۱	نحو ۱	نحو ۲			
	برنامه جدید	احکام ۱ (بخش ۱ و ۲)	احکام ۲	اخلاق ۱ و ۲	تاریخ ۱ اسلامی	آشنایی با قرآن ۱	تجوید ۱ و ۲	صرف ۱ و ۲	صرف ۳	معارف و عقاید ۱	منطق ۱	نحو ۱ و ۲ (بخش ۱ و ۲)	نحو ۳			
	نمره															
	تاریخ															
توجه	برنامه جاری	اخلاق ۲	تاریخ ۲	عقاید ۲	منطق ۲	منطق ۳	نحو ۴	نحو ۳	نحو ۴	نحو ۵	نحو ۶	قرآن ۲				
	برنامه جدید	اخلاق ۳ و ۴	تاریخ ۱ اسلامی	معارف و عقاید ۲	منطق ۲	منطق ۳	نحو ۴ (بخش ۱)	نحو ۳	نحو ۴ (بخش ۲)	نحو ۵	آشنایی با قرآن ۲					
	نمره															
	تاریخ															
توجه	برنامه جاری	اخلاق ۳	پایه ۱	پایه ۲	تاریخ ۳	عقاید ۳	عقاید ۴	قرآن ۳	نحو ۷	نحو ۸	نحو ۹	نحو ۱۰	تفاهات	تفاهات	نحو	قرائت
	برنامه جدید	اخلاق ۵	پایه ۱ و ۲	پایه ۳	تاریخ ۲ اسلامی	تاریخ ۳ ترکیب ۱ و ۲	عقاید ۳	عقاید ۴	آشنایی با قرآن ۳	نحو ۶	نحو ۷	نحو ۸	نحو ۹	نحو ۱۰	نحو ۱۱	نحو ۱۲
	نمره															
	تاریخ															
توجه	برنامه جاری	اصول ۱	اصول ۲	تاریخ ۴	عقاید ۵	عقاید ۶	فقه ۱	فقه ۲	فقه ۳	فقه ۴	نهیج ۱	قرآن ۴				
	برنامه جدید	اصول ۱ (بخش ۱)	اصول ۲ (بخش ۲)	تاریخ ۲ اسلامی	عقاید ۵ (ج ۱)	عقاید ۶ (ج ۲)	فقه ۵	فقه ۶	فقه ۷	فقه ۸	نهیج ۲	آشنایی با قرآن ۴				
	نمره															
	تاریخ															
توجه	برنامه جاری	اصول ۳	اصول ۴	تاریخ ۵	عقاید ۷	عقاید ۸	فقه ۵	فقه ۶	فقه ۷	فقه ۸	نهیج ۲	قرآن ۵				
	برنامه جدید	اصول ۲	اصول ۳	تاریخ ۲ اسلامی	عقاید ۶	فقه ۵	فقه ۶	فقه ۷	فقه ۸	نهیج ۲	آشنایی با قرآن ۵					
	نمره															
	تاریخ															
توجه	برنامه جاری	آیین نگارش	اصول ۵	اصول ۶	تاریخ ۶	علوم قرآن	حکومت اسلامی	علوم حدیث	فقه ۹	فقه ۱۰	فقه ۱۱	فقه ۱۲	آشنایی با فلسفه	نهیج ۳	فقه	اصول
	برنامه جدید	زبان و ادبیات	اصول ۳	اصول ۴	عقاید ۵ (ج ۲)	علوم قرآنی	انقلاب تاریخی	علوم حدیث	فقه ۹	فقه ۱۰ (بخش ۱)	فقه ۱۱	فقه ۱۲ (بخش ۲)	حکمت اسلامی	نهیج ۳	فقه	اصول
	نمره															
	تاریخ															
توضیحات:												مهر و امضای مدیر مدرسه	مهر و امضای مدیریت استان			

کارنامه تطبیقی برنامه جاری جدید (مقطع دبیرم و دانشگاهی) بر اساس جدول تطبیق		فرم شماره ۱ محل الصاق عکس
نام:	نام خانوادگی:	نام پدر:
ش.ش:	محل صدور:	ش.پ تحصیلی:
ت.ت. / / ۱۳	ش.ش:	کد ملی:

سطح پایه	برنامه جاری	احکام ۱	احکام ۲	اخلاق ۱	تاریخ ۱	قرآن ۱	تجويد ۱	صرف ۱	صرف ۲	عقاید ۱	منطق ۱	نحو ۱	نحو ۲
	برنامه جدید	احکام ۱	احکام ۲	اخلاق ۲ و ۱	تاریخ اسلام ۱	انسانی با قرآن ۱	تجويد ۲	صرف ۱ و ۲	صرف ۳	معارف و عقاید ۱	منطق ۱	نحو ۱ و ۲	نحو ۳
	نمره												
	تاریخ												

سطح متوسط	برنامه جاری	اخلاق ۲	تاریخ ۲	عقاید ۲	منطق ۲	منطق ۳	منطق ۴	نحو ۳	نحو ۴	نحو ۵	نحو ۶	قرآن ۲
	برنامه جدید	اخلاق ۳ و ۱	تاریخ اسلام ۱	معارف و عقاید ۲	منطق ۲	منطق ۳	منطق ۴	نحو ۳	نحو ۴	نحو ۵	انسانی با قرآن ۲	
	نمره											
	تاریخ											

سطح پیشرفته	برنامه جاری	اخلاق ۳	اخلاق ۱	اخلاق ۲	تاریخ ۳	تاریخ و ترکیب ۱	عقاید ۳	عقاید ۴	قرآن ۳	نحو ۷	نحو ۸	نحو ۹	نحو ۱۰	اخلاق ۱	منطق ۱	نحو ۱	قرآن ۱
	برنامه جدید	اخلاق ۵	اخلاق ۳ و ۱	اخلاق ۲	تاریخ ۳	تاریخ و ترکیب ۱ و ۲	عقاید ۳	عقاید ۴	انسانی با قرآن ۳	نحو ۶	نحو ۷	نحو ۸	نحو ۹	نحو ۱۰	اخلاق ۱	منطق ۱	نحو ۱
	نمره																
	تاریخ																

سطح عالی	برنامه جاری	اصول ۱	اصول ۲	تاریخ ۴	عقاید ۵	عقاید ۶	فقه ۱	فقه ۲	فقه ۳	فقه ۴	نهیج البلاغه ۱	قرآن ۴
	برنامه جدید	اصول ۱ (پخش ۱)	اصول ۱ (پخش ۲)	تاریخ اسلام ۲	عقاید ۵ (ج ۱)	عقاید ۶ (ج ۲)	فقه ۳ (پخش ۱)	فقه ۳ (پخش ۲)	فقه ۳ (پخش ۳)	فقه ۴	نهیج البلاغه	انسانی با قرآن ۴
	نمره											
	تاریخ											

سطح فوق عالی	برنامه جاری	اصول ۳	اصول ۴	تاریخ ۵	عقاید ۷	عقاید ۸	فقه ۵	فقه ۶	فقه ۷	فقه ۸	نهیج البلاغه ۲	قرآن ۵
	برنامه جدید	اصول ۲	اصول ۳	تاریخ اسلام ۲	عقاید ۶	عقاید ۷	فقه ۴	فقه ۵	فقه ۶	فقه ۷	نهیج البلاغه	انسانی با قرآن ۵
	نمره											
	تاریخ											

سطح ممتاز	برنامه جاری	آیین نگارشی	اصول ۵	اصول ۶	تاریخ ۶	علوم قرآن	حکومت اسلامی	علوم حدیث	فقه ۹	فقه ۱۰	فقه ۱۱	فقه ۱۲	انسانی با فلسفه	نهیج البلاغه ۳	فقه ۱	اصول ۱
	برنامه جدید	زبان و ادبیات	اصول ۳	اصول ۴	عقاید ۵ (ج ۲)	علوم قرآنی	تاریخ انقلاب	علوم حدیث	فقه ۸	فقه ۹	فقه ۱۰	فقه ۱۱	حکمت اسلامی	نهیج البلاغه	فقه ۱	اصول ۱
	نمره															
	تاریخ															

توضیحات:		مهر و امضای مدیر مدرسه	مهر و امضای مدیریت استان
----------	--	------------------------	--------------------------

فصل چهارم: مهمان

ماده ۲۳۹: اخذ درس به صورت مهمان، در صورت اضطرار و با موافقت مدیر مدرسه و مدیریت استان مبدأ و مقصد، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال تحصیلی بلامانع می‌باشد.^۱

تبصره ۱: مهمان‌شدن طلبه در یک مدرسه، مشروط به گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی در مدرسه مبدأ است.

تبصره ۲: طلبه مهمان، موظف به تحصیل حضوری و طبق ضوابط در تمام دروس انتخابی مدرسه مبدأ و مقصد است.

تبصره ۳: مجموع ساعات انتخاب درس طلبه مهمان (در مدرسه‌های مبدأ و مقصد) نباید از سقف مجاز تجاوز کند.

تبصره ۴: اضافه کردن مجوز اخذ درس به صورت مهمان تا دو نیم‌سال دیگر با مجوز شورای مدرسه مبدأ و موافقت مدرسه مقصد بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۴۰: طلبه موظف به انتخاب درس و حضور در کلاس و شرکت در امتحانات در مدرسه مقصد مطابق آیین‌نامه آموزشی است.

ماده ۲۴۱: ثبت و نگهداری همه اسناد و اطلاعات آموزشی طلبه در سامانه، توسط مدرسه مقصد انجام می‌شود.

ماده ۲۴۲: طلبه مهمان موظف به رعایت همه قوانین مدرسه مقصد می‌باشد.

ماده ۲۴۳: بهره‌مندی طلبه مهمان از مزایا و خدمات حوزوی در همان مدرسه مبدأ استمرار می‌یابد.

۱. موافقت‌های مدرسه‌ای و استانی مبدأ و مقصد از طریق سامانه انجام می‌شود.

فصل پنجم: منع و انصراف از تحصیل

الف) منع از تحصیل

ماده ۲۴۴: در موارد آموزشی ذیل طلبه از ادامه تحصیل منع می‌شود:

- (۱) حذف کلیه دروس یک نیم‌سال به دلیل غیبت؛
- (۲) غیبت در کلیه امتحانات دروس انتخابی یک نیم‌سال؛
- (۳) عدم قبولی در هیچ یک از دروس انتخابی در دو نیم‌سال متوالی یا سه نیم‌سال غیرمتوالی؛
- (۴) عدم رشد تحصیلی مناسب (عدم قبولی حداقل به مقدار ۱۵۰۰ ساعت - در طول ۶ نیم‌سال)؛
- (۵) عدم حضور و ترک تحصیل بیش از یک نیم‌سال بدون اطلاع قبلی و بدون عذر موجه.

ماده ۲۴۵: در صورت منع طلبه از تحصیل، ادامه تحصیل وی منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در شورای مربوطه و مطابق ضوابط مندرج در جدول ذیل می‌باشد:

موضوع	توضیحات و علت	مرجع تصمیم‌گیری	عنوان حکم صادره	ملاحظات
تحقق هر یک از موارد ۱ تا ۴	تحقق هر یک از موارد ۱ تا ۴	شورای مدرسه	حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه	شورا می‌تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «منع از تحصیل» و یا «اخذ تعهد مبنی بر ادامه تحصیل به شرط جبران عدم رشد تحصیلی تا حداکثر دو نیم‌سال دیگر» اقدام نماید و در صورت ادامه وضعیت «عدم رشد تحصیلی»، حکم «منع از تحصیل» برای طلبه صادر می‌شود.
	تحقق مورد ۴ بعد از اخذ تعهد کتبی و گذشت دو نیم‌سال دیگر	-	منع از تحصیل	
تحقق مورد ۵	عدم عذر موجه برای ترک تحصیل	-	منع از تحصیل	

ماده ۲۴۶: در صورت تحقق هر یک از موارد مذکور مدیر مدرسه می‌تواند حسب مورد طلبه را تا قبل از تعیین تکلیف ملزم به فعالیت‌های تحصیلی نماید و

در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل به فعالیت‌های درسی وی ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۲۴۷: در صورت تحقق هر یک از موارد منع موقت، مدیر مدرسه موظف به تنظیم و ارائه گزارش به شورای مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۴۸: در مواردی که عنوان حکم عبارت «حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه»، ذکر شده است، مرجع رسیدگی کننده می‌تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «جواز ادامه تحصیل مشروط یا غیر مشروط و یا منع از تحصیل» اقدام نماید.

تبصره: در صورت صدور حکم منع از تحصیل توسط شورای مدرسه، لازم است حکم صادره به تأیید معاونت آموزش استان برسد.

(ب) انصراف از تحصیل

ماده ۲۴۹: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

ماده ۲۵۰: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۲۵۱: تحصیل هم زمان طلاب در سایر نهادهای آموزشی در سطوح تحصیلات تکمیلی بدون اخذ مجوزهای لازم، انصراف از تحصیل تلقی می‌شود.

ماده ۲۵۲: بازپس‌گیری تقاضای انصراف از تحصیل حداکثر تا یک ماه پس از تاریخ درخواست، بلامانع است.

تبصره ۱: در صورت درخواست بازگشت به تحصیل قبل از رسیدن غیبت‌ها به سقف مجاز، مدیر مدرسه می‌تواند نسبت به ادامه تحصیل تصمیم‌گیری نماید و در صورت تجاوز مدت مذکور از حد مجاز، مطابق شرایط مذکور در بند «ج» (بازگشت به تحصیل) در همین فصل اقدام می‌شود.

تبصره ۲: مدرسه موظف به اعلام انصراف طلبه به مدیریت استان می‌باشد.

ج) بازگشت به تحصیل

ماده ۲۵۳: تقاضای بازگشت به تحصیل در صورت عدم تکمیل مقطع تحصیلی با رعایت شرایط ذیل در شورای مربوطه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

- ۱) دارا بودن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت‌آمیز قبل از انفصال؛
- ۲) برخورداری از رشد تحصیلی مناسب در سنوات تحصیلی قبل از انفصال (نداشتن هیچ یک از موارد منع از تحصیل)؛
- ۳) وجود انگیزه کافی برای بازگشت؛
- ۴) وجود عذر موجه برای انفصال؛
- ۵) نداشتن مشکل صیانتی؛
- ۶) نداشتن مشکل نظام وظیفه.

ماده ۲۵۴: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال تا حداکثر چهار نیم‌سال تحصیلی در شورای مدرسه مطرح و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۲۵۵: رأی نهایی طلاب دارای شرایط بازگشت به تحصیل، پس از قبولی طلبه در آزمون علمی صادر خواهد شد.

تبصره: «ارزیابی علمی» به صورت شفاهی و توسط معاونت آموزش مدیریت‌های استانی مطابق ضوابط ابلاغی برگزار می‌گردد.

ماده ۲۵۶: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال پنج نیم‌سال تحصیلی به بالا با شرایط ذیل در شورای مدرسه و در صورت نداشتن شرایط ذیل در شورای آموزش استان بررسی و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود:

- ۱) اشتغال به تبلیغ تمام وقت؛
- ۲) تدریس در مراکز حوزوی؛
- ۳) بیماری مانع از تحصیل (بیماری خود یا بیماری بستگان درجه اول).

ماده ۲۵۷: احکام باید به استناد مدارک معتبر و رسمی و همچنین پوشش دهنده تمام زمان انفصال صادر شود.

ماده ۲۵۸: در صورت صدور حکم بازگشت به تحصیل در اثناء سال تحصیلی، در صورتی که مدت عدم حضور بیش از مجموع سقف مجاز غیبت و مرخصی باشد، مرجع تعیین جواز حضور طلبه در ادامه جلسات درس و یا امتحان، شورای رسیدگی کننده می باشد.

ماده ۲۵۹: بعد از صدور مجوز بازگشت به تحصیل در صورت تحقق مجدد هر یک از موارد منع از تحصیل، پرونده طلبه جهت رسیدگی، به شورای آموزش استان ارجاع می گردد.

ماده ۲۶۰: در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به حضور منظم در کلاس و عمل مطابق با حکم شورا بوده و پس از گذشت یک سال در صورت رشد تحصیلی مناسب و عمل به تعهدات آموزشی خود می تواند مطابق ضوابط درخواست انتقال به استانی دیگر داشته باشد.

تبصره: در صورت صدور حکم به انتقال و تغییر محل تحصیل، انتقال پس از هماهنگی های لازم با مدرسه و مرکز مدیریت استان مقصد توسط شورای صادرکننده حکم و با رعایت ضوابط انتقال صورت می پذیرد.

ماده ۲۶۱: بازگشت به تحصیل پس از اتمام هر مقطع در صورت انفصال از تحصیل، تابع ضوابط مربوط به ثبت نام و پذیرش می باشد.

فصل ششم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب

مقدمه:

در مواردی از آیین‌نامه‌های آموزشی، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص وضعیت تحصیلی طلاب (مانند صدور حکم منع از تحصیل، بررسی درخواست‌های مربوط به مرخصی، انصراف و بازگشت به تحصیل طلاب) نیاز به تشکیل جلسات مشورتی و تخصصی دارد. از همین رو در ذیل آیین‌نامه‌های مربوط، نحوه رسیدگی به درخواست‌های طلاب ذکر شده است. لذا انتظار می‌رود مدیران مدارس علمیه و مدیریت‌های استانی، جهت تسهیل و تسریع در رسیدگی به امور تحصیلی طلاب، خصوصاً برخی از موارد خاص، مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه، اقدام نمایند.

در این فصل برخی از موارد مشترک در همه آیین‌نامه‌های تحصیلی، ارائه شده تا ضمن تأکید بر رسیدگی به موقع و دقیق نسبت به وضعیت تحصیلی طلاب، مواردی که نیاز به توضیح بیشتر داشته است ذکر گردد.

شوراها و کمیسیون‌های مرتبط با دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب:

ماده ۲۶۲: برخی از درخواست‌های تحصیلی و آموزشی طلاب باید در شورای مدرسه و یا شورای آموزش استان بررسی شود از همین رو تشکیل جلسات «شورای مدرسه» و «شورای آموزش استان» مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۲۶۳: تمام احکام صادره در شورای مدرسه در خصوص امور تحصیلی طلاب، به معاونت آموزش استان ارسال می‌شود.

ماده ۲۶۴: جهت رسیدگی به امور تحصیلی طلاب در معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، کمیسیونی با حضور معاون آموزش حوزه‌های علمیه (به عنوان

رئیس)، مدیر امور تحصیلی، مدیر سنجش و پذیرش، و دو نفر از کارشناسان آموزشی با تأیید معاون آموزش، تشکیل می‌گردد.

تبصره: حضور سایر کارشناسان، حسب مورد با تأیید رئیس کمیسیون، بدون حق رأی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۶۵: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در همه موضوعات تحصیلی طلاب حسب مورد بر عهده مدیریت استان می‌باشد.

مراحل رسیدگی و صدور حکم در شورای مدرسه و شورای آموزش استان:

ماده ۲۶۶: مراجع تصمیم‌گیری در خصوص امور تحصیلی طلاب، به ترتیب شورای مدرسه، شورای آموزش استان و کمیسیون آموزش ستاد خواهند بود.

تبصره: کلیه موارد فراتر از شرح وظایف ذکر شده، پس از اخذ گزارش از شورای مدرسه و شورای آموزش استان، در کمیسیون آموزش ستاد، بررسی خواهد شد.

ماده ۲۶۷: مدت زمان گردش کار رسیدگی به یک پرونده و صدور حکم در شوراها و کمیسیون آموزش ستاد، نباید به گونه‌ای باشد که اصل موضوع پرونده را تحت‌الشعاع خود قرار دهد، در غیر این صورت مرجع تصمیم، مدیر استان می‌باشد.

ماده ۲۶۸: احکام صادره باید مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی باشد در غیر این صورت احکام صادره در شورای مربوطه باطل و رسیدگی به احکام ارجاعی به شورای مذکور، در مرجع بالاتر بررسی می‌گردد.

ماده ۲۶۹: احکام صادره حداکثر تا یک هفته پس از صدور، توسط شورای رسیدگی کننده به طلبه و واحدهای مربوطه ابلاغ می‌گردد و واحد مربوطه موظف است ظرف یک ماه پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را به شورای صادر کننده اعلام نماید.

ماده ۲۷۰: حکم صادره توسط کمیسیون آموزش و یا شوراها، برای مجموعه‌ها، شوراها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۷۱: طلبه می‌تواند حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ دریافت حکم شورا، اعتراض خود را همراه مستندات به دبیر شورا جهت رسیدگی در شورا تسلیم کند.

ماده ۲۷۲: در صورت لزوم، شوراها موظف هستند جهت تکمیل پرونده از واحدهای مربوطه استعلام لازم را انجام دهند.

ماده ۲۷۳: کلیه مدارک مربوط به امور تحصیلی طلاب، جزء اسناد محسوب شده و لازم است با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۲۷۴: مسائلی که باید مطابق مصوبه ۹۹۸ شورای عالی حوزه‌های علمیه (آیین‌نامه انضباطی) پی‌گیری شود، صرفاً از طریق مفاد مصوبه مذکور اقدام می‌شود.

بخش پنجم: تکمیل سطح و فارغ التحصیلی

فصل اول: مقاطع حوزوی و فارغ التحصیلی از سطح یک

الف) مقاطع و سطوح حوزوی

ماده ۲۷۵: دروس علوم اسلامی در چهار مقطع یا سطح حوزوی (سطح یک تا چهار) و به تناسب اهداف هر سطح ارائه می گردد.

ماده ۲۷۶: سطح یک حوزه های علمیه، طی دو برنامه آموزشی و درسی؛ جاری^۱ و جدید^۲ ارائه می گردد.

ماده ۲۷۷: در سطح دو، سه و چهار حوزه های علمیه، دروس علوم اسلامی با دو رویکرد عمومی و تخصصی ارائه می گردد. در سطوح تخصصی، رشته ها و گرایش های تخصصی علوم اسلامی در حوزه های دانشی مختلف، برنامه ریزی و ارائه می گردد.

۱. عناوین دروس برنامه آموزشی جاری سطح یک حوزه های علمیه، بر اساس مصوبه ۳۹ شورای عالی و دیگر مصوبات و تصمیمات مربوطه مورد تأیید این شورا، تدوین و برنامه ریزی می شود.

۲. عناوین دروس برنامه آموزشی جدید سطح یک حوزه های علمیه، بر اساس مصوبه ۸۴۸ شورای عالی، تدوین و برنامه ریزی می شود.

ماده ۲۷۸: برنامه آموزشی سفیران هدایت، مطابق مصوبه ۹۳۶ شورای عالی، یکی از برنامه‌های آموزشی رسمی حوزه‌های علمیه می‌باشد که در دو مقطع (سطح دو و سطح سه حوزه‌های علمیه)، اجرا می‌گردد.

تبصره ۱: سطح دو، اولین مقطع از این برنامه آموزشی می‌باشد که داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه با داشتن مدرک دیپلم و بالاتر، می‌توانند در این برنامه آموزشی ثبت‌نام کنند.

تبصره ۲: سطح سه این برنامه آموزشی به صورت تخصصی و در چندین گرایش برگزار می‌گردد و اختصاص به فارغ التحصیلان سطح دو این برنامه دارد.

(ب) فارغ التحصیلی از سطح یک

ماده ۲۷۹: طلبه موظف به تکمیل سطوح تحصیلی و ادامه تحصیل در سطح دو به صورت حضوری است.

تبصره: چنانچه طلبه‌ای به دلیل اشتغال تمام وقت، امکان تحصیل حضوری نداشته باشد، ادامه تحصیل وی، بعد از اتمام سطح یک طبق ضوابط به صورت آموزش غیرحضوری است.

ماده ۲۸۰: شرط ارتقاء از یک سطح به سطح دیگر، گذراندن همه دروس آن سطح مطابق برنامه مصوب و براساس آیین‌نامه آموزشی می‌باشد.

ماده ۲۸۱: طلبه در صورت کسب حداقل معدل ۱۴ در هر سطح، آن سطح را به پایان رسانده و می‌تواند برای دریافت مدرک تحصیلی اقدام کند.

ماده ۲۸۲: در صورتی که معدل طلبه به ۱۴ نرسد^۱، وی موظف است حداکثر طی دو نیم‌سال نسبت به جبران آن با شرکت در امتحان ارتقای معدل اقدام کند^۲ و در صورت عدم موفقیت پس از دو نیم‌سال مذکور، ادامه تحصیل او منوط به اخذ مجوز از شورای آموزش استان است.

تبصره: ساعات انتخاب درس جهت جبران کسری معدل، جزء حد نصاب سقف انتخاب

۱. معدل سطح از نمرات قبولی دروس محاسبه می‌گردد.

۲. انتخاب درس مورد امتحان یا پیشنهاد طلبه و تأیید معاون آموزش مدرسه بوده و پیش شرط دیگری ندارد.

درس در هر نیم سال نیست.

ماده ۲۸۳: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به متقاضیان واجد شرایط در سطح یک، پس از احراز صلاحیت‌های لازم، طبق ضوابط این آیین‌نامه مدرک علمی اعطا می‌کند.

تبصره: تعیین ملاک احراز صلاحیت‌ها بر عهده شورای مدارک علمی و مرجع تأیید صلاحیت‌های عمومی مرکز امور صیانتی می‌باشد.

ماده ۲۸۴: اعطای مدرک در سطح یک منوط به موفقیت در دروسی است که در زمان امتحان، جزء برنامه درسی سطح یک محسوب می‌شده و نسبت به طلابی که قبلاً دروس سطح مذکور را گذرانده‌اند، برنامه‌های درسی جدید ملاک نخواهد بود.

ماده ۲۸۵: طلاب پس از پایان کلیه دروس هر سطح تحصیلی می‌توانند برای ادامه تحصیل در سطح بعد اقدام نمایند.

تبصره ۱: ثبت نام و پذیرش در واحدهای آموزشی مجری سطح بالاتر، تابع دستورالعمل ابلاغی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که درسی از دروس سطح یک طلبه باقی مانده باشد، طلبه موظف است ابتدا نسبت به انتخاب آن درس اقدام نماید.

ماده ۲۸۶: در صورتی که طلبه قصد ادامه تحصیل در سطح بعدی تحصیلات حوزوی را داشته باشد، موظف است قبل از آغاز سال تحصیلی جدید نسبت به ثبت نام در واحد آموزشی رسمی دارای مجوز اقدام نماید.

ماده ۲۸۷: در صورت عدم ثبت نام طلبه برای ادامه تحصیل در سطح بالاتر، پرونده حوزوی طلبه به عنوان فارغ التحصیل سطح قبل به بخش فارغ التحصیلان منتقل شده و ارائه خدمات حوزوی به او براساس ضوابط مربوطه خواهد بود.

فصل دوم: تحقیق پایانی

تعریف

ماده ۲۸۸: «تحقیق پایانی»، درسی عملی و با ارزش ساعتی ۳۲ ساعت است که طلاب بر اساس مباحث ارائه شده در دوره آموزشی و در یکی از مسائل متناسب با محتوای دروس و کارکردهای دوره و بر اساس مراحل ذیل، نسبت به تدوین آن اقدام می نمایند.

مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»^۱

ماده ۲۸۹: طلاب با شرایط ذیل مجاز به انتخاب این درس و اخذ موضوع جهت نگارش «تحقیق پایانی» هستند:

- (۱) گذراندن موفقیت آمیز حداقل ۳۹۰۰ ساعت از دروس دوره برای طلاب ورودی سیکل و ۳۰۰۰ ساعت برای طلاب ورودی دیپلم و دانشگاهی؛
- (۲) گذراندن موفقیت آمیز درس مهارت های پژوهشی؛
- (۳) فعال بودن پرونده تحصیلی.

ماده ۲۹۰: هر موضوع «تحقیق پایانی» تنها به یک طلبه اختصاص دارد و انجام یک موضوع به صورت مشترک مجاز نمی باشد.

ماده ۲۹۱: در صورتی که طلبه ای دارای کتاب علمی و یا حداقل ۲ مقاله علمی منتشر شده باشد، در صورت تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه، پذیرفته و جهت تعیین نمره، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۹۲: ثبت انتخاب درس تحقیق پایانی در سامانه پس از تصویب موضوع و استاد راهنما خواهد بود.

ماده ۲۹۳: در صورت انتقال طلبه از مدرسه در حین تصویب و یا تدوین «تحقیق

۱. تدوین هرگونه دستورالعمل در خصوص درس «تحقیق پایانی»، توسط مدرسه، در صورتی که با ضوابط ابلاغی ستاد تداخل و یا تعارض نداشته باشد، بلامانع می باشد.

پایانی»، ادامه مراحل تحقیق پایانی در مدرسه مقصد دنبال خواهد شد.

تبصره ۱: ارائه گزارش وضعیت «تحقیق پایانی»، برای طلابی که دارای شرایط فوق هستند، توسط مدرسه مبدأ در هنگام انتقالی ضروری می باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال طلبه و عدم دسترسی به استاد راهنمای مدرسه مبدأ، طلبه می تواند با همکاری و تصویب نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه مقصد نسبت به تغییر استاد راهنما (با هماهنگی و اطلاع رسانی به مدرسه مبدأ و استاد مربوطه) اقدام نماید.

مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح

گام اول: تعیین و تصویب موضوع تحقیق و استاد راهنما

ماده ۲۹۴: طلاب واجد شرایط انتخاب درس «تحقیق پایانی»، می توانند طبق دستورالعمل اجرایی معاونت پژوهش، موضوع و استاد راهنمای مربوطه را انتخاب و به معاون پژوهش مدرسه خود، جهت ارائه به گروه علمی - تربیتی پیشنهاد نمایند.

ماده ۲۹۵: تصویب موضوع «تحقیق پایانی»، برعهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می باشد.

ماده ۲۹۶: در صورت عدم تأیید موضوعات ارائه شده توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف دو هفته نسبت به پیشنهاد موضوع جدید اقدام نمایند.

تبصره ۱: در صورت عدم علاقه طلبه به موضوع انتخابی، تغییر یا انزاع به موضوع تحقیق پایانی برعهده گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که به هر دلیل، عدم توانمندی طلبه در ارائه موضوع احراز گردد، گروه علمی - تربیتی می تواند خود نسبت به تعیین موضوع اقدام نماید.

ماده ۲۹۷: بررسی و تأیید اولیه موضوع و شرایط استاد راهنمای پیشنهادی بر عهده معاونت پژوهش مدرسه می باشد.

ماده ۲۹۸: اساتید برخوردار از شرایط ذیل می توانند استاد راهنمای تحقیق پایانی

باشند:

- حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با علوم حوزوی؛
- سابقه فعالیت های پژوهشی؛^۱
- حکم تدریس.

تبصره: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن مجوز تدریس سطح یک و دیگر شرایط فوق، بهر مندی از آنها جهت راهنمای تحقیقات پایانی سطح یک و سفیران هدایت بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۹۹: استاد راهنما، مشاوره و راهنمایی طلبه در موارد ذیل را بر عهده دارد:

- ۱- راهنمایی برای نوشتن طرح تحقیق؛
- ۲- معرفی منابع مناسب با موضوع تحقیق؛
- ۳- ارائه مشورت علمی در نگارش تحقیق؛
- ۴- نظارت بر پیشرفت کار تحقیقی؛
- ۵- کمک برای تدوین و تهیه گزارش تحقیق پایانی.
- ۶- شرکت در جلسه دفاعیه.^۲

ماده ۳۰۰: هر استاد راهنما به صورت هم‌زمان مجاز به راهنمایی حداکثر ۱۰ تحقیق پایانی می‌باشد که نظارت بر آن بر عهده معاونت پژوهش مدرسه است.

ماده ۳۰۱: اخذ موافقت اولیه استاد راهنما جهت معرفی به گروه علمی - تربیتی مدرسه بر عهده طلبه می‌باشد.

ماده ۳۰۲: تأیید نهایی اساتید پیشنهادی از سوی طلبه پس از بررسی و تأیید معاونت پژوهش مدرسه، بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

تبصره: گروه علمی - تربیتی می‌تواند لیست اولیه‌ای از اساتید مورد تأیید خود را

۱. فرم مربوط به سابقه پژوهشی و شرایط مربوط به آن در دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش ذکر شده است.

۲. ضوابط و شرایط جلسه دفاعیه طبق دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش می‌باشد.

جهت تسهیل و تسریع در فرآیند تدوین «تحقیق پایانی» با پیشنهاد معاونت پژوهش مدرسه اعلام نماید.

ماده ۳۰۳: در صورت عدم تأیید استاد راهنمای پیشنهادی طلبه در گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به معرفی استاد راهنمای جدید به گروه علمی - تربیتی مدرسه اقدام نماید.

تبصره: در صورت عدم تصویب درخواست مجدد طلبه، گروه علمی - تربیتی با همکاری معاونت پژوهش مدرسه نسبت به تعیین و تصویب استاد راهنما برای «تحقیق پایانی» اقدام می نماید.

گام دوم: تدوین و تصویب طرح تحقیق

ماده ۳۰۴: پس از تصویب موضوع و تأیید استاد راهنما، طلبه نسبت به تدوین طرح تحقیق مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش اقدام می نماید.

ماده ۳۰۵: طرح تحقیق، باید با مشورت و تأیید استاد راهنما، تدوین و پس از تأیید معاونت پژوهش مدرسه، به تأیید نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه برسد.

تبصره: در صورت نیاز به اصلاح طرح تحقیق، طلبه موظف است با همکاری استاد راهنمای خود، ظرف مدت یک هفته نسبت به اصلاح و ارائه مجدد طرح اقدام نماید.

ماده ۳۰۶: مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، پس از تأیید و تصویب طرح تحقیق، توسط معاون پژوهش مدرسه صادر می گردد.

مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی»

ماده ۳۰۷: طلبه پس از صدور مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، مطابق طرح تحقیق و با راهنمایی و مشورت استاد راهنمای خود و بر اساس شرایط، ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی، نسبت به تدوین «تحقیق پایانی»، اقدام می کند.

ماده ۳۰۸: رعایت ملاک ها و شاخص های تدوین تحقیق پایانی بر اساس دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه های علمیه، ضروری می باشد.

ماده ۳۰۹: دریافت تحقیق پایانی به صورت فایل یا جزوه و ... بر اساس نظر معاونت

پژوهش مدرسه می‌باشد.

ماده ۳۱۰: ارائه گزارش‌های پیشرفت تدوین «تحقیق پایانی» از زمان صدور حکم و مجوز تدوین، به صورت هر دوماه یک بار ضروری می‌باشد.

ماده ۳۱۱: گزارش‌های پیشرفت کار پس از تأیید استاد راهنمای «تحقیق پایانی»، به معاونت پژوهش تحویل داده می‌شود.

ماده ۳۱۲: در صورتی که گزارشات در موعد‌های مقرر ارائه نگردد، تصمیم‌گیری در خصوص ارائه مهلت بیشتر، تعیین و اعمال جرائمی مانند کسر نمره و ... (تا حداکثر ۲ نمره) بر عهده معاون پژوهش مدرسه می‌باشد.

مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی»

ماده ۳۱۳: پس از تدوین «تحقیق پایانی» و تأیید استاد راهنما، طلبه موظف است درخواست بررسی و ارزیابی «تحقیق پایانی» را به همراه نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و تأییدیه استاد راهنما، به معاونت پژوهش مدرسه ارائه دهد.

ماده ۳۱۴: معاونت پژوهش مدرسه، پس از بررسی نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و در صورت تأیید مطابقت آن با طرح تحقیق، نسبت به ارزیابی آن مطابق ضوابط، اقدام می‌نماید.

ماده ۳۱۵: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

ماده ۳۱۶: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین و پس از تمدید آن توسط گروه علمی - تربیتی، کل موضوع و فرایند «تحقیق پایانی»، ملغی شده و ضمن درج نمره صفر برای طلبه در این درس، طلبه موظف است کل فرایند «تحقیق پایانی» را از ابتدا در همان موضوع و یا موضوعی دیگر طی نماید.

ماده ۳۱۷: معاونت پژوهش مدرسه در صورت تأیید شورای مدرسه می‌تواند نسبت به برگزاری جلسه دفاعیه برای تحقیق‌های پایانی بر اساس دستورالعمل‌های

اجرائی معاونت پژوهش حوزه در این خصوص اقدام نماید.

الف) ارکان ارزیابی و نحوه ارزشیابی «تحقیق پایانی»

ماده ۳۱۸: «تحقیق پایانی» بر اساس ضوابط و ملاک های ارزیابی تحقیق، توسط استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تبصره ۱: تعیین استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) بر عهده گروه علمی - تربیتی می باشد.

تبصره ۲: شرایط استاد ارزیاب همانند شرایط استاد راهنمای تحقیق پایانی می باشد.

ماده ۳۱۹: امتیازات توسط معاون پژوهش مدرسه در فرم مندرج در دستورالعمل تحقیق پایانی معاونت پژوهش وارد و جهت ثبت در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می کند.

ماده ۳۲۰: نحوه نمره دهی به تحقیق پایانی «مطابق جدول مندرج در دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش می باشد.

ب) نحوه ثبت نمرات

ماده ۳۲۱: حداقل نمره قبولی برای درس تحقیق پایانی «۱۴» می باشد.

ماده ۳۲۲: در صورت عدم قبولی در «تحقیق پایانی»، لزوم اصلاح و یا الزام به انتخاب موضوع جدید، فقط برای یک بار دیگر، حداکثر یک ماه فرصت داده خواهد شد.

ماده ۳۲۳: در صورتی که تحقیق پایانی در مرحله دوم نیز مردود اعلام شود، تصمیم گیری نهایی در خصوص وضعیت طلبه، بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

ماده ۳۲۴: نمرات نهایی توسط معاونت پژوهش مدرسه جهت ثبت در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می گردد.

ماده ۳۲۵: کل زمان فرایند «تحقیق پایانی»، از مجموع زمان مجاز دوره تحصیلی مطابق با آیین نامه آموزشی نباید بیشتر شود.

بخش ششم: پیوست‌ها

پیوست ۱: شرایط نظام وظیفه

نکات قابل توجه در خصوص شرایط نظام وظیفه:

- ۱) افرادی که قبل از سن مشمولیت (۱۸ سالگی) از مقطع دوازدهم (دیپلم یا پیش‌دانشگاهی) فارغ‌التحصیل شده‌اند، ظرف مدت ۶ ماه بعد از زمان ورود به سن مشمولیت مجاز به ثبت‌نام در حوزه می‌باشند.
- ۲) افرادی که سن آن‌ها بین ۱۸ تا ۲۰ باشد باید موقع پذیرش در حوزه مدرک دیپلم یا پایه دوازده را دارا باشند.
- ۳) افرادی که دیپلم یا مدرک دوازدهم خود را بعد از سن ۲۰ سالگی اخذ کرده‌اند در صورت نداشتن معافیت دائم یا پایان خدمت، مجاز به پذیرش در حوزه نمی‌باشند.
- ۴) محاسبه وضعیت سنی نظام وظیفه دانش‌آموزان مدارس شبانه و یا آموزش از راه دور، در صورت نداشتن معافیت تحصیلی همانند دانش‌آموزان روزانه محاسبه می‌گردد.
- ۵) با توجه به این‌که تحصیل هم زمان در حوزه و دانشگاه، مغایر با قوانین سازمان وظیفه عمومی می‌باشد لذا فرد موظف است در صورت پذیرش در

حوزه علمیه پس از طی مراحل پذیرش و گزینش، اصل مدرک فارغ التحصیلی و یا انصراف رسمی خود را ارائه نماید. در غیر این صورت پذیرش آنان ملغی خواهد شد.

۶) کلیه فارغ التحصیلان و یا کسانی که قصد انصراف از دانشگاه را دارند، در صورتی مجاز به پذیرش می باشند که از تاریخ فارغ التحصیلی یا انصراف آنان بیش از یک سال نگذشته باشد.

۷) مطابق با قانون نظام وظیفه ترخیص سربازان حین خدمت، فارغ التحصیل مقطع دیپلم و بالاتر، به شرط نداشتن غیبت اولیه و همچنین رعایت شرط سنی برای تحصیل در حوزه های علمیه امکان پذیر می باشد.

۸) افراد دارای برگه آماده به خدمت «بدون غیبت و اضافه خدمت» که تاریخ اعزام آن ها بعد از شروع سال تحصیلی باشد، مجاز به ثبت نام می باشند.

۹) افرادی که در دوران تحصیل در مقطع دیپلم یا دانشگاه، از تحصیل انصراف داده اند و مجدداً مشغول به تحصیل شده اند، اگر برای ورود به حوزه مجدداً از تحصیل انصراف دهند، نیازمند ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم هستند.

۱۰) افرادی که به دلایلی مانند مشروط شدن، از دانشگاه اخراج شده اند برای ورود به حوزه نیاز به ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم دارند.

۱۱) افرادی که از حداکثری سنوات تحصیل خود (سنوات ارفاقی) استفاده کرده اند نیاز به ارائه پایان خدمت و یا معافیت دائم دارند.

۱۲) افرادی که به دلایلی ترک تحصیل نموده اند و به سن مشمولیت رسیده اند در صورت نداشتن معافیت دائم یا پایان خدمت مجاز به پذیرش در حوزه نمی باشند.

پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی مشاوره

مقدمه

مشاوره در حال حاضر یکی از روش‌های مهم و قابل توجه در دستیابی به اطلاعات است. از طریق مشاوره می‌توان اطلاعات منحصر به فرد تخصصی و مطالب جالب مستندی را که به راحتی به دست نمی‌آیند جمع آوری کرد. با توجه به اهمیت جذب نیروهای شایسته از نظر توانایی‌های علمی، اخلاقی و روان‌شناختی در حوزه علمیه، آزمون روانی و مشاوره با دستورالعمل و فرآیند مشخص از افراد پذیرش شده در آزمون کتبی ورودی انجام می‌پذیرد.

۱) آزمون‌های روان‌شناختی

آزمون‌های روان‌شناختی (جهت سنجش شخصیت، سلامت روان، هوش و توانمندی‌های فردی):

در این بخش برای ورودی‌های سیکل (پایین‌تر از ۱۶ سال) تست نئو (فرم کوتاه) و برای ورودی‌های دیپلم و بالاتر تست کتل یا تست شخصیت بومی حوزه اخذ می‌شود.

۲) مصاحبه روان‌شناختی

در این مرحله خصوصیات شخصیتی، سلامت روان، هوش و توانمندی‌های فردی بررسی می‌شود.

مهم‌ترین موضوعات کلیدی در مصاحبه روان‌شناختی عبارتند از:

۱. سلامت روان که شامل: اضطراب، افسردگی، وسواس، خشم و پرخاشگری، دو قطبی، اختلال شخصیت و سایکوز (میزان تأثیرگذاری هر کدام از مؤلفه‌های فوق برای پذیرش به تشخیص مصاحبه‌گر می‌باشد)؛

۲. معنویت و دینداری؛

۳. انگیزه و هدفمندی؛
۴. توانایی های شناختی؛
۵. پایداری هیجانی / عاطفه؛
۶. وظیفه شناسی؛
۷. درونگرایی / برونگرایی؛
۸. هوش و حافظه؛
۹. انسجام فکری؛
۱۰. پشتکار / تلاش؛
۱۱. انرژی روانی / سرزندگی؛
۱۲. انعطاف پذیری؛
۱۳. خلاقیت؛
۱۴. هوش اجتماعی؛
۱۵. عزت نفس / اعتماد به نفس.

هم چنین طرز رفتار فرد در مشاوره (شامل: کلیه حرکات و سکنات فرد اعم از نوع صحبت، نوع نشستن، نوع نگاه کردن، ورود و خروج فرد به اتاق مشاوره، طرز بیان، تن صدا، نوع لباس و رنگ آن و...) دارای اهمیت است و باید مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه:

نظر استاد مشاور در فرم ذیل درج می گردد:

بنابراین نظر نهایی استاد مشاور در قالب یکی از این ۳ گزینه درج می گردد:

(۱) قبول ☐ (۷۱-۱۰۰)

(۲) مشروط ☐ (۶۱-۷۰)

الف: بررسی بیشتر در مرکز مشاوره حوزه ☐

ب: بررسی بیشتر در طرح میثاق ☐

۳) عدم قبول ☐ (۶۰-۰)

شرایط اساتید مشاور شرکت کننده در مصاحبه روان‌شناختی:

- حداقل مدرک کارشناسی ارشد روان‌شناسی یا مشاوره و یا مرتبط و یا گذراندن دوره‌های مقدماتی، تکمیلی و تخصصی معاونت تهذیب حوزه؛
 - حداقل ۳ سال سابقه مشاوره داشته باشد؛
 - تسلط بر تفسیر تست‌های ورودی حوزه و شیوه‌های مصاحب؛
 - شرکت منظم در دوره‌های دانش افزائی اساتید مصاحبه‌گر داشته باشد.
- تبصره:** احراز این شرایط به عهده معاونت تهذیب است.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه
معاونت تهذیب و تربیت
مدیریت مشاوره اسلامی

بسمه تعالی

فرم مصاحبه روان شناختی (مشاوره)

داوطلبان ورود به حوزه های علمیه

متوسطه اول ☐ متوسطه دوم ☐ دانشگاهی ☐

استان:
شهرستان:
تاریخ تکمیل فرم:

نام: نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: شماره تماس:

ردیف	عنوان	عالی	خوب	متوسط	ضعیف	خیلی ضعیف
۱	انگیزه ورود به حوزه (بیزن کوزی، علاقه، هدفمندی، آینده نگری، -) کاری یا تربیت علمی)					
۲	سلامت خلقی (السرمدنوبی، السردانی، اساسی، دروغی، اضطراب، وسواس و...)					
۳	سلامت شخصیتی (پری، عبدالجبار، پراگند، خودنهیضه، چلبی، وابسته، وسواس و...)					
۴	ثبات هیجانی (خودآگاهی، خودمدیریتی و خودمهارگری، مدیریت رنخ)					
۵	هوش و توانایی شناختی (پدافگری، مهارت حل مساله، برنامه ریزی، خلاقیت، استدلال کلامی، تفکر انتزاعی و استدلال، دقت و تمرکز، حافظه)					
۶	پشتکار و وظیفه شناسی					
۷	عدم مشکلات خاص (اعتیاد، افلاک، سوسائیتی خود و اعضای خانواده)					
۸	عزت نفس					
۹	شکل گیری هویت متناسب با طلبگی					
۱۰	خانواده حامی (حمایت از علم شدن، حمایت مالی، حمایت معنوی)					

توضیحات تکمیلی:

نام مشاور	۱. سلامت روان شناختی: دارد ☐ ندارد ☐
امضاء	۲. توان تحصیل دروس حوزوی: دارد ☐ ندارد ☐
	۳. برای پذیرش مورد تأیید است: ☐ نیست: ☐ نیازمند مصاحبه مجدد است: ☐ در خصوص:

پیوست ۳: دستورالعمل اجرایی مصاحبه

(۱) تعریف مصاحبه

ماده ۱: مصاحبه عبارت است از گفتگوی حضوری نظام‌مند و برنامه‌ریزی شده با داوطلبان به منظور بررسی و شناخت شخصیت و عملکرد آنان با هدف احراز صلاحیت در ابعاد اعتقادی، سیاسی، اجتماعی، اخلاقی، خانوادگی، شخصیتی و انگیزشی.

ماده ۲: مصاحبه بر اساس شرح وظایف معاونت آمار و بررسی، توسط کمیسیون مشترک و با دبیری معاونت آمار و بررسی انجام می‌شود.

ماده ۳: مصاحبه می‌بایست فقط در صورت دارا بودن شرایط تشکیل پرونده و کامل بودن مدارک آن انجام شود.

(۲) شرایط و ویژگی‌های مصاحبه‌گر

ماده ۴: مصاحبه‌گر فردی است که آموزش‌های تخصصی در موضوع گزینش را طی کرده و مهارت و تجربه کافی در تشخیص صلاحیت‌های لازم داوطلبان را دارد.

ماده ۵: شرایط و ویژگی‌های مصاحبه‌گران عبارت‌اند از:

۱. اهل تقوا و رازدار باشد.
۲. دارای شخصیتی متعادل و منطقی باشد.
۳. خوش برخورد، گشاده رو، با ادب و صبور باشد و دارای رفتار مؤدبانه و گفتار صادقانه باشد.
۴. در ایجاد رابطه‌ی همدلانه و صمیمی توانمند باشد.
۵. دارای سلامت جسمی و روانی بوده و ظاهر مناسبی داشته باشد.
۶. در حفظ متانت و آرامش خود در موقعیت‌های ناخوشایند مسلط باشد تا بتوانند از واکنش‌های تند و غیرمنطقی پرهیز کند.

۷. دارای اعتماد به نفس بالایی باشد تا دیدگاه‌ها و نظریات خود را به ویژه در موقعیت‌هایی که احتمال فشار روانی و مخالفت با نظریاتش وجود دارد، به راحتی بیان نماید و در مقابل انتقادات و مخالفت‌ها دچار آشفتگی روانی، عصبانیت و درهم ریختگی شخصیت نشود.

۸. از زودباوری، دیرباوری، احساساتی بودن، خشک و غیر منعطف بودن، سوءظن و خودبزرگ بینی مبرا باشد.

۹. از پیش‌داوری، مسامحه‌کاری، تندروی و تعمیم‌دادن مسائل برخی افراد به کل مصاحبه شونده‌ها، مبرا باشد.

۱۰. تیزبین، نکته سنج و دارای مهارت در ارتباط دادن اطلاعات به دست آمده و تحلیل آن‌ها باشد.

۱۱. در طرح سؤالات موقع شناس باشد.

۱۲. در مقابل پاسخ‌های نادرست و غیر معمول عکس‌العمل خاصی نداشته باشد.

۱۳. بر فنون مصاحبه مانند: مهارت گوش دادن و مهارت سکوت بجا و شکستن سکوت نابجا مسلط باشد.

۱۴. به قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های گزینش آشنایی کافی داشته باشد.

۱۵. علاوه بر تسلط بر فنون مصاحبه و ارزشیابی علمی، اصول هدایت‌گری در جلسه مصاحبه از قبیل راهبردهای مواجهه با افراد پرگو، کم‌گو و پراکنده‌گو را بداند.

۱۶. با آداب و رسوم و فرهنگ منطقه آشنایی کافی داشته باشد.

۱۷. با کارکردهای حوزه و شئون روحانیت آشنایی کافی داشته باشد.

۱۸. حداقل مدرک تحصیلی سطح ۲ حوزه و حداقل ۳۰ سال سن داشته باشند.

تبصره ۱: کمیسیون مشترک استانی می‌بایست از بین اساتید و روحانیون واجد شرایط استان، اساتید مصاحبه‌گر را تعیین کند.

تبصره ۲: مصاحبه می‌بایست با حضور حداقل دو مصاحبه‌گر انجام شود.

تبصره ۳: لازم است جهت حسن انجام وظایف مصاحبه‌گران، دوره‌های آموزشی خاصی همچون موارد ذیل، برای آن‌ها در نظر گرفته شود:

۱. آموزش مباحث روان‌شناختی و مهارت‌های ارتباطی مؤثر؛
۲. آشنایی با روش‌ها و فنون تشخیص و تحلیل خصوصیات و شخصیت افراد؛
۳. آشنایی با روش‌ها و فنون مصاحبه؛
۴. آشنایی با معایب، خطاها و اشکالاتی که ممکن است در فرآیند مصاحبه و ارزیابی پیش آید.

۳) اصول و ویژگی‌های مصاحبه

ماده ۶: مصاحبه می‌بایست دارای شرایط و ویژگی‌های ذیل باشد:

۱. اهداف تعیین شده از انجام مصاحبه را تأمین کند.
۲. موجب تکریم مصاحبه شونده باشد و او را به استعدادها و توانمندی‌های راهنمایی کند.
۳. با فضایی آرام، صمیمی و توأم با حس اعتماد انجام شود.
۴. حالت بازجویی نداشته باشد؛ البته باید توجه داشت که جلسه مصاحبه جلسه راهنمایی و مشاوره هم نیست.
۵. نظم و سیر منطقی داشته باشد و درعین حال خشک و کسل کننده نباشد.
۶. بر اساس دانش، دقت و رابطه‌ی عاطفی و همدلانه باشد و مطابق مقیاس‌های علمی انجام شود.
۷. از آسیب‌های احتمالی مبرا باشد و از متغیرهای مداخله‌گر مانند: خستگی، کسالت و اضطراب به دور باشد.
۸. تشخیص و قضاوت در مصاحبه مبتنی بر نشانه‌ها و قرائن قابل اعتماد باشد و نه حدس و گمان.
۹. ویژگی هر دوره سنی و مسائل فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی مورد توجه باشد.
۱۰. سخنان مصاحبه‌گر و متقاضی زمان‌بندی و مدیریت شوند.
۱۱. در گفتار و رفتار مصاحبه‌گران هیچ گونه تبعیضی بین افراد نباشد.
۱۲. مراحل مصاحبه به گونه‌ای طی شود که کرامت افراد به طور کامل حفظ گردد؛ از این رو به هیچ عنوان نباید مصاحبه شونده با الفاظ سبک خطاب شود و یا به جهت نوع پاسخ‌هایش تحقیر شود.

۱۳. مصاحبه می‌بایست دارای جامعیت و همه جانبه‌نگری و پرهیز از نگاه تک بعدی باشد و تمامی جوانب و مؤلفه‌های مؤثر در گزینش افراد ملاحظه شود.
۱۴. در فرآیند مصاحبه گفته‌های داوطلب با توجه به سایر اطلاعات جمع آوری شده ارزیابی، تحلیل و تفسیر شوند.

ماده ۷: مهم‌ترین نکاتی که می‌بایست در انجام مصاحبه مراعات شود عبارت‌اند از:

۱. شروع مصاحبه می‌بایست با خوش اخلاقی و خوش‌رویی آغاز شود.
۲. مصاحبه‌گران تلاش کنند در ابتدا با ایجاد ارتباط صمیمی و گشاده‌رو بودن با مصاحبه شونده موجب همراهی بیشتر وی شوند و حالتی را ایجاد کنند که مصاحبه شونده احساس کند که گفتگو با اساتید مصاحبه موفقیت‌آمیز و رضایت‌بخش خواهد بود و به شخصیت او لطمه‌ای وارد نمی‌شود و چیزی از ارزش‌هایش کاسته نمی‌شود.
۳. فضای مصاحبه نباید بسیار صمیمی یا خیلی خشک و جدی باشد و از ایجاد حالت بازجویی، طرح مسائل چالشی پرونده در ابتدای مصاحبه که باعث مقاومت و موضع‌گیری فرد و یا موجب اثرات روانی منفی و اضطراب در ابتدای مصاحبه می‌شود اجتناب گردد.
۴. جهت‌گیری در گفتار و چهره مصاحبه‌گر نباشد و از الفاظ، ایمانات، اشارات و نیز رفتارهای مایوس‌کننده یا تحقیرکننده پرهیز کند و از تهدید، تحقیر، تمسخر و سرزنش داوطلب به خاطر خطاها، شکست‌ها و کمبودهایش اجتناب کند.
۵. مصاحبه‌گر از اظهار تعجب نسبت به گفته‌های داوطلب اجتناب کند و نسبت به اظهار عقاید و افکارش احترام بگذارد.
۶. رفتار مصاحبه‌گر نباید به گونه‌ای باشد که داوطلب وی را شخص بسیار مهم و بانفوذی تلقی کند.
۷. مصاحبه‌گر با شناخت وارد گفتگو شود و قبل از مصاحبه، پرونده، پرسش‌نامه‌ها و فرم‌های مربوطه را به دقت مطالعه کند.
۸. از پرسش‌ها و سؤالات صریح و مستقیم کمتر استفاده شود.

۹. نباید در مورد مسائل یا موضوعاتی که داوطلب مقاومت می‌کند یا تمایل به پاسخ ندارد، اصرار نمود؛ بلکه باید سعی شود با شیوه‌ها و سؤالات غیرمستقیم وضعیت فرد را روشن کرد.

۱۰. باید به این اصل توجه داشت که غالباً موضوعاتی که مقاومت را در فرد برمی‌انگیزند، اهمیت بالایی دارند و گاهی خود این موضوعات، محور برخی مشکلات شخصی برای داوطلب هستند. بنابراین مصاحبه‌گر می‌بایست در طرح این نوع مسائل، با ذکر موارد مثبت، عدم توبیخ فرد به خاطر خطاهایش، خوب گوش دادن به دفاعیات او و طرح مشکل به صورت غیرمستقیم، اعتماد او را جلب نموده و سپس به موضوعاتی از این قبیل اشاره کند.

۱۱. باید دقت کرد که داوطلب به کدام سؤال‌ها با شوق و به تفصیل جواب می‌دهد و به کدام یک با بی‌میلی و کوتاه پاسخ می‌گوید، سپس سعی کرد به طور غیرمستقیم علت یابی شود.

۱۲. مصاحبه‌گر باید سؤال‌های خود را به طور صریح و روشن، بیان کند و از به کار بردن کلمات کلی، مبهم، چندپهلوی، نامأنوس و اصطلاحات خاص بپرهیزد و مطمئن شود داوطلب کاملاً منظورش را درک کرده و سؤال را به درستی فهمیده است.

۱۳. در هر بار پرسش، فقط یک سؤال مطرح شود؛ زیرا طرح دو یا چند سؤال به طور هم‌زمان داوطلب را متحیر کرده و باعث اضطراب وی می‌گردد و یا پاسخ‌گویی دقیق را با مانع مواجه خواهد ساخت.

۱۴. مصاحبه‌گران باید سعی کنند کاملاً هماهنگ با یکدیگر عمل نمایند، بخش‌های مربوط به خود را بدانند، سؤال‌های همدیگر را تکرار نکنند و در زمینه موضوعات مورد سؤال با یکدیگر به بحث و جدل نپردازند.

۱۵. جهت پاسخ به سؤالات و توضیح ابهامات می‌بایست به مصاحبه‌شونده، به اندازه کافی فرصت داده شود، به نحوی که حداقل دو سوم از زمان مصاحبه، به صحبت‌های داوطلب اختصاص داده شود.

۱۶. در انتهای مصاحبه می‌بایست مصاحبه‌گر کم‌کم موضوع بحث را عوض کند و ضمن تشکر از داوطلب اجازه داده شود که اگر سؤالی یا مطلبی دارد بیان کند. ۱۷. شرایطی فراهم شود که داوطلب در صورت رد یا قبول شدن در گزینش نهایی، خاطره‌ای خوش از مصاحبه، شخصیت اساتید و حوزه علمیه در ذهن داشته باشد.

۱۸. در آخر بدرقه کردن و احترام گذاشتن به داوطلب هنگام خروج از اتاق مصاحبه نیز بسیار مهم است.

ماده ۸: مجموعه اقداماتی که قبل از برگزاری جلسه مصاحبه باید انجام شود، به شرح زیر می‌باشد:

۱. برای انجام یک مصاحبه دقیق، باید سؤال‌های مصاحبه از قبل آماده باشد تا مصاحبه‌گر بتواند در جلسه، بیشتر به طرز بیان، رفتار، حرکات و حالات مختلف داوطلب توجه کند.

۲. اگر قرار است مصاحبه شوندگان منتظر نوبت باشند، محل مناسبی برای آن‌ها در نظر گرفته شود و تا حد امکان وسایل راحتی آن‌ها فراهم گردد.

۳. متصدیانی که قبل از تشکیل جلسه مصاحبه، با مصاحبه شوندگان تماس می‌گیرند یا آنان را در سالن راهنمایی می‌کنند، باید رفتاری محترمانه و توأم با نزاکت داشته باشند.

۴. پرونده و اطلاعات دریافت شده از داوطلب، پیش از تشکیل جلسه در اختیار مصاحبه‌گر قرار گیرد تا فرصت کافی برای مطالعه پرونده را داشته باشد. البته بهتر است هنگام مصاحبه تمامی برگه‌های مربوط به داوطلب روی میز مصاحبه‌گر نباشد.

۵. بهتر است در وقت مناسبی از داوطلب پذیرایی شود و در برنامه پذیرایی، تبعیضی بین مصاحبه‌گران و متقاضی در میان نباشد.

۴) زمان و مکان مصاحبه

ماده ۹: زمان مصاحبه‌ها می‌بایست هر ساله مطابق دستورالعمل اجرایی معاونت آمار و بررسی همان سال برگزار شود.

ماده ۱۰: مدت زمان مصاحبه‌ها متناسب با شخصیت و ویژگی‌های داوطلب و در حدی باشد که اهداف مصاحبه را تأمین کند؛ مدت زمان مصاحبه معمولاً ۳۰ الی ۴۵ دقیقه است.

ماده ۱۱: مدت زمان مشخص شده برای مصاحبه طوری با سؤالات تنظیم گردد که بشود تمام سؤالات را در وقت پرسید، نه این که کل وقت به پاسخگویی یک یا دو سؤال صرف شود.

ماده ۱۲: مصاحبه‌گر نباید در زمان کوتاهی با تکیه بر فراست خود برداشت‌های سریع و اولیه داشته باشد و بلافاصله مصاحبه را تمام کند؛ بلکه باید مصاحبه را در وقت معمولش ادامه داده و از تصمیم عجولانه و سریع پرهیز نماید.

ماده ۱۳: لازم است مصاحبه‌ها در موعد مقرر انجام شود؛ در مواردی که به عللی نمی‌توان جلسه مصاحبه را در زمان اعلام شده تشکیل داد، می‌بایست به مصاحبه شوندگان اطلاع داده شود.

ماده ۱۴: درباره مکان مصاحبه می‌بایست موارد ذیل مورد توجه قرار گیرد:

۱. مکان مصاحبه باید نشاط‌بخش، تمیز، آراسته، ساده و مرتب باشد تا تمام توجه داوطلب معطوف به مصاحبه باشد.

۲. محیط مصاحبه باید آرام و بدون مزاحمت باشد و هیچ چیز نباید مصاحبه را قطع کند؛ بنابراین به جهت جلوگیری از حواس پرتی و قطع شدن روند مصاحبه، محل مصاحبه نباید مورد اشراف و رفت و آمد زیاد باشد و حتی المقدور در اتاق مصاحبه تلفن نباشد.

۳. سرمایش و گرمایش اتاق متعادل باشد تا تمرکز مصاحبه‌گر و مصاحبه شونده به هم نریزد.

۴. هنگام مصاحبه، داوطلب خیلی دور یا خیلی نزدیک به مصاحبه‌گر نباشد و نحوه نشستن دو طرف مصاحبه به لحاظ فاصله و اختلاف سطح به گونه‌ای باشد که در ایجاد تفاهم و ارتباط صحیح اثر مثبت داشته باشد.

۵. مصاحبه‌گر نباید میز مدیریتی داشته باشد و میز و صندلی‌های اتاق مصاحبه به گونه‌ای چیده شوند که ارتباط افراد به سهولت انجام گیرد.

(۵) ویژگی‌های سؤالات در مصاحبه

ماده ۱۵: سؤالاتی که در مصاحبه مطرح می‌شود بایستی دارای شرایط ذیل باشند:

۱. هدفمند، روشن و بدون ابهام باشند.
۲. وارد حریم خصوصی افراد نشوند.
۳. برای همه‌ی افراد به صورت یکنواخت و ثابت نباشند و متنوع و دارای نشاط باشند.
۴. متناسب با شرایط سنی، خانوادگی، تحصیلی، فرهنگی و اقلیمی افراد باشند.
۵. باعث القاء شبهه نشوند و اگر شبهه‌ای مطرح شد به صورت کامل پاسخ داده شود.
۶. جهت‌دار نباشند و به گونه‌ای طرح نشوند که پاسخ خاصی را به داوطلب القا نمایند.
۷. پیوسته، مرتبط و دارای سیر منطقی و مناسب باشند.
۸. قابل تحلیل بوده و به صورت بسته نباشند.
۹. جامع مسائل اعتقادی، اخلاقی، سیاسی و اجتماعی باشند.
۱۰. حتی الامکان به صورت غیرمستقیم باشند.
۱۱. از سؤال‌هایی که در گزینش داوطلب اثر چندانی ندارد نباشند.
۱۲. از کلی به جزئی، از غیر حساس به حساس و از ساده به پیچیده تنظیم شوند.

تبصره ۱: محورها و سؤالات مصاحبه به منظور هماهنگی هسته‌های گزینش و ایجاد رویه واحد در فرآیند مصاحبه، توسط مدیریت گزینش معاونت آمار و بررسی تعیین می‌شود.

تبصره ۲: سؤالات جهت راهنمایی مصاحبه‌گر می‌باشد؛ بنابر این مصاحبه‌گر در صورت ضرورت و به تشخیص خود می‌تواند در هر محور علاوه بر سؤال‌های منبرور سؤال نماید.

تبصره ۳: لازم است قبل از برگزاری مصاحبه عناوین و محورهای مصاحبه به خوبی مطالعه شوند تا بیشتر وقت صرف بررسی و ارزیابی داوطلب شود.

ماده ۱۶: اگر مصاحبه‌گر متوجه ضعفی از داوطلب شد، با توجه به یکسان نبودن ضعف‌های افراد، سؤالات باید به گونه‌ای طرح شود که نتایج زیر از آن‌ها به دست آید:

۱. آیا عمل وی به دلیل ضعف فرهنگی، غفلت، کم توجهی و عدم آگاهی بوده است یا به صورت آگاهانه رخ داده است؟
۲. در صورتی که عمل ذکرشده به عده‌ای منتسب باشد، نقش فرد و میزان مشارکت او در شکل‌گیری عمل مذکور چگونه بوده است؟
۳. عمل موردنظر را در چه زمانی انجام داده و آیا تکرار شده است؟
۴. انگیزه و عوامل مؤثر در ارتکاب عمل مذکور چه اموری بوده است؟
۵. آیا در رفتار و گفتار وی آثاری از ندامت و پشیمانی ملاحظه شده است و زمینه ارشاد دارد؟

۶) ثبت اطلاعات مصاحبه

ماده ۱۷: مصاحبه کنندگان می‌بایست خلاصه‌ی سؤالات و پاسخ‌ها و امتیازات را در فرم مصاحبه ثبت نمایند؛ در قسمت ملاحظات نیز موارد ضروری و جمع امتیازات را ثبت نموده و در قسمت توضیحات، نکات لازم و نقاط قوت و ضعف داوطلب را نوشته و امضا کنند.

ماده ۱۸: نظر به اینکه از مهم‌ترین مراحل مصاحبه، ثبت اظهارات داوطلب در فرم مصاحبه است، جهت جلوگیری از تضییع حق داوطلب یا نظام حوزه، برای ثبت نتایج مصاحبه، رعایت چند نکته توسط مصاحبه‌گران ضروری است:

۱. فرم مصاحبه، باید تنها توسط شخص مصاحبه‌گر در اسرع وقت و به طور کامل و دقیق تکمیل شود.

۲. مصاحبه‌گر نباید از یک مسئله جزئی، برداشت کلی نموده و ثبت نماید؛ همچنین از خوش بینی یا بدبینی پرهیز کرده و برداشت‌های شخصی خود را وارد فرم نکند.
۳. نتیجه مصاحبه باید مستدل و منطقی باشد.
۴. مصاحبه‌گر می‌بایست در ثبت نتیجه مصاحبه، میزان و موارد صداقت در ابعاد مختلف: اعتقادی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی و شخصیتی را دقیقاً تبیین نماید.
۵. در نتیجه‌گیری، همه جوانب شخصیتی و عملکردی داوطلب اعم از مثبت و منفی ذکر شود.
۶. فرم مصاحبه باید به زبان رسمی کشور و با نگارش صحیح، بدون خط خوردگی، خوانا و بدون غلط نوشته شود.
۷. اصل بر این است که تمام مطالب، به فرم مصاحبه منتقل گردد، ولی بهتر است در حین مصاحبه فقط خلاصه نکات مهم یادداشت شود و پس از انجام مصاحبه، تکمیل گردد.
۸. گاهی دو مصاحبه‌گر نظرات و برداشت‌های متفاوتی نسبت به داوطلب دارند؛ اگر بعد از جلسه مصاحبه به نظر واحدی رسیدند همان یادداشت می‌شود، وگرنه نظر هر کدام به صورت جداگانه و با ذکر دلیل یادداشت می‌گردد. البته نباید هیچ کدام تحت تأثیر دیگری قرار بگیرد، چون گاهی این تفاوت نظرات باعث می‌شود تا داوطلب برای مصاحبه مجدد دعوت شود.
۹. گاهی اطلاعات و نکاتی به دست می‌آید که محرمانه است، می‌توان با هماهنگی مسئولین گزینش این موارد را به صورت کد درج نمود.

پیوست ۴: دستورالعمل تشکیل کمیسیون پذیرش استان

مقدمه:

جذب و پذیرش طلاب در حوزه‌های علمیه از دیرباز یکی از مهم‌ترین مسائل در فرآیند تحصیل در حوزه‌های علمیه بوده است. از یک سو این مسئله به ساختارها و قوانین جاری کشوری مانند آموزش و پرورش، نظام وظیفه و... مربوط می‌شود و از سویی دیگر گزینش افراد واجد شرایط و مستعد در امور طلبگی و رسالت‌های حوزه‌های علمیه مورد تأکید بوده است. از همین رو و به استناد ماده یک آیین‌نامه جامع شوراها و کمیسیون‌های تخصصی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مصوبه شورای تخصصی آموزش، کمیسیون پذیرش استان به عنوان یکی از کمیسیون‌های شورای تخصصی آموزش استان تشکیل گردیده و مصوبات آن در صورت عدم مغایرت با ابلاغیه‌های ستادی با تأیید مدیر حوزه علمیه استان لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱: اهداف:

۱. ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان؛
۲. ایجاد بستر مناسب جهت بهره‌مندی از ظرفیت‌های کارشناسی و خرد جمعی در استان؛
۳. تصمیم‌گیری در خصوص مسائل کلی و راهبردی مربوط به پذیرش در استان؛
۴. دستیابی به راهکارهایی جهت به‌گزینی در مقطع عمومی و نخبه‌گزینی در مقاطع تخصصی مدارس علمیه استان؛
۵. تنوع‌بخشی و ساماندهی به پذیرش‌های متناسب با دوره‌های مختلف آموزشی استان.

ماده ۲: وظایف کمیسیون:

۱. پیشنهاد طرح‌ها و برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت مربوط به پذیرش مقاطع عمومی و تخصصی استان به شورای آموزش استان؛
۲. بررسی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی پذیرش در سطح استان؛
۳. دستیابی به شیوه‌های نوین در فرآیند جذب داوطلبان استانی و روش‌های به‌کارگیری آن‌ها؛
۴. بررسی گزارش‌های نظارتی و ارزیابی مدارس علمیه استان و ارائه پیشنهاد مناسب؛
۵. بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان؛
۶. بررسی و اظهارنظر نسبت به کلیه طرح‌ها و پیشنهادات ارجاعی از سوی مدیر حوزه علمیه استان و دیگر مراجع تصمیم‌گیری استانی.

ماده ۳: ترکیب اعضا:

۱. مدیر حوزه علمیه استان (رئیس)؛
۲. معاون آموزش (دبیر و نائب رئیس)؛
۳. معاون تهذیب و تربیت مدیریت استانی؛
۴. مدیر امور طلاب و دانش‌آموختگان استان؛
۵. نماینده امور صیانتی؛
۶. سه نفر از مدیران و مشاوران مدارس استان در مقاطع مختلف، به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛
۷. دو نفر از اساتید استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال.

تبصره ۱: سایر اعضای شورای معاونان استانی می‌توانند با حق رأی در جلسه شرکت نمایند.

تبصره ۲: با تشخیص دبیر، از کارشناسان و صاحب‌نظران دیگر بدون حق رأی در جلسات دعوت به عمل می‌آید.

ماده ۴: وظایف و اختیارات رئیس کمیسیون:

۱. اداره جلسات؛

۲. صدور احکام اعضای حقیقی کمیسیون؛

۳. ارسال و ابلاغ مصوبات کمیسیون، به مدارس علمیه استان جهت اجرا.

ماده ۵: وظایف و اختیارات دبیر کمیسیون:

۱. پیشنهاد تقویم سالانه جلسات؛

۲. تعیین و اعلام دستور جلسات و بررسی عدم مغایرت مصوبات با ضوابط ابلاغی ستاد؛

۳. دعوت از اعضای کمیسیون؛

۴. تنظیم صورت‌جلسات و ارسال آن برای رئیس؛

۵. پیگیری مصوبات کمیسیون از مراجع ذی‌صلاح تا حصول نتیجه؛

۶. پیگیری ابلاغ مصوبات کمیسیون به مدارس علمیه جهت اجرا؛

۷. پیگیری اجرای مصوبات کمیسیون و ارائه گزارش فصلی و سالانه به رئیس کمیسیون.

ماده ۶: برگزاری جلسات کمیسیون:

۱. جلسات کمیسیون با حضور بیش از نیمی از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت حاضرین در جلسه، مصوب محسوب می‌شود و در صورت تساوی آراء، نظر رئیس کمیسیون ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

۲. جلسات کمیسیون به صورت دو هفته یک‌بار برگزار می‌گردد و در صورت ضرورت به تشخیص رئیس یا دبیر، جلسات فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.

۳. مصوبات کمیسیون پس از تأیید مدیر حوزه علمیه استان ابلاغ و لازم‌الاجرا خواهند بود و در مواردی که نیاز به تأیید مراجع دیگر باشد، مصوبات و تصمیمات به آن مرجع ارسال و پس از تأیید لازم‌الاجرا می‌گردد.

پیوست ۵: دستورالعمل برگزاری دوره میثاق طلبگی

مقدمه

در قرآن کریم، معیارهای متعددی برای گزینش آمده است و معیار اساسی گزینش یعنی «صلاحیت و شایستگی» با عنوان «اهلیت» یاد شده است؛ خداوند متعال می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا؛ همانا خداوند شما را امر می‌کند که امانت‌ها را به صاحبانش بازگردانید.» بنابراین، رعایت اصل «احراز شرایط و شایستگی» افراد برای واگذاری امور خاص به آنان لازم است.

با توجه به محدودیت فضاها و امکانات آموزشی حوزه جهت حضور تمامی افراد متقاضی تحصیل در حوزه‌های علمیه، به ناچار باید افراد دارای صلاحیت و توان بیشتر گزینش گردند. به علاوه آن که تمامی افراد در تحقق بخشیدن به اهداف مورد نظر حوزه که تفقه در دین، تبلیغ معارف الهی و ارشاد افراد جامعه از جمله آن‌هاست توانمند و مستعد نیستند و هزینه کردن سرمایه‌های مادی و معنوی در تربیت آنان بی‌فایده و یا کم‌فایده است. از این رو، گزینش صحیح داوطلبان ورود به حوزه و تشخیص و ارزیابی ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی آنان از اهمیت بالایی برخوردار است.

از سوی دیگر، انتخاب هدف صحیح و مسیر رسیدن به آن برای داوطلبان ورود به حوزه نیز مهم است و برای این منظور آشنایی آنان با نظام آموزشی و تربیتی حوزه و رسالت‌های روحانیت، نیز ضروری است و لازم است داوطلبان اطلاعات و آگاهی‌های لازم را کسب کنند تا پس از ورود به حوزه، دچار چالش‌ها و آسیب‌های انتخاب ناآگاهانه نشوند.

لذا با هدف شناسایی و ارزیابی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه و آشنایی بیشتر آن‌ها با حوزه علمیه، دوره‌ای تحت عنوان میثاق تربیتی از سوی معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه طراحی گردید تا افراد واجد صلاحیت، با آگاهی و آمادگی کامل، به حوزه‌های علمیه وارد شده و عهد و میثاق خود را جهت ادامه راه انبیاء و ائمه طاهرین علیهم السلام اعلام دارند.

تعریف دوره

ماده ۱: دوره میثاق طلبگی، دوره‌ای اخلاقی تربیتی است که داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه در این دوره با اهداف و رسالت‌های حوزه و روحانیت، بخش‌ها و ظرفیت‌های موجود در حوزه، زی طلبگی و آشنا می‌شوند و پس از بررسی‌ها و ارزیابی‌های انجام شده در این دوره، افراد واجد صلاحیت، جهت پذیرش در حوزه‌های علمیه انتخاب می‌شوند.

اهداف دوره

ماده ۱۹: برگزاری دوره میثاق تربیتی، ذیل دو عنوان اهداف اصلی و اهداف ضمنی تعریف می‌شود:

اهداف اصلی:

۱. شناخت و ارزیابی دقیق از صلاحیت داوطلبان ورود به حوزه علمیه (اعم از عقیدتی و فکری، جسمی و رفتاری، انگیزشی، استعداد تحصیلی و...);
۲. کمک به داوطلبان برای شناخت صحیح از حوزه و در نتیجه رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی و نیز تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان ورود به حوزه با تبیین نکات زیر:
 - الف. آشنایی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه;
 - ب. آشنایی داوطلبان با اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زی طلبگی;
 - ج. آشنایی داوطلبان با فرصت‌ها و چالش‌های موجود در مسیر طلبگی.

اهداف ضمنی:

۱. آشنایی داوطلبین با معیارها و روش‌های صحیح انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی؛
۲. آموزش سبک زندگی اسلامی به داوطلبان از طریق برگزاری کارگاه‌های مدیریت تحصیلی، تغذیه، خواب و...؛
۳. شناسایی طلاب نخبه و مستعد جهت سرمایه‌گذاری بر روی ایشان؛
۴. نیروسازی برای مدیران مدارس به عنوان همیاران تربیتی، از طریق به کارگیری داوطلبین در برنامه‌های مختلف دوره از قبیل ورزش، مراسم، شبی با قرآن و...

زمان برگزاری دوره

ماده ۲۰: این دوره در تابستان پس از اعلام نتایج آزمون کتبی توسط معاونت آموزش و انجام مصاحبه توسط مرکز امور صیانتی و قبل از آغاز نیم‌سال اول در مدت زمان هفت روز برگزار می‌شود.

نکته: طلابی که پس از شروع نیم‌سال اول پذیرش می‌شوند باید قبل از آغاز نیم‌سال دوم این دوره را بگذرانند.

مخاطبین: تمامی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

مجری: مدیریت حوزه‌های علمیه استانی^۱

شیوه اجرا

ماده ۲۱: این دوره الزاماً به صورت حضوری و متمرکز در مدت حداقل ۵ و حداکثر ۸ روز اجرا می‌شود.

تبصره: دوره‌های کمتر از ۵ روز مورد تأیید نمی‌باشد.

۱. مسئول برگزاری دوره مدیران حوزه‌های علمیه استانی و مدیر اجرایی آن، معاونان تهذیب و تربیت استانی می‌باشند.

الف. اقدامات قبل از برگزاری دوره:

۱. دریافت لیست نهایی داوطلبان پذیرفته شده در مصاحبه از سامانه پیشخوان (گزینه مدیریت گزینه کار تابل)؛^۱

یادآوری: لیست داوطلبانی که توسط کمیسیون پذیرش شده‌اند، در سامانه وجود ندارد و باید از امور صیانتی دریافت شود.

۲. تعیین زمان مناسب جهت برگزاری دوره؛

۳. تعیین مکان مناسب جهت برگزاری دوره (اولویت با انتخاب مدارس علمیه دارای امکانات مناسب برای برگزاری دوره می‌باشد)؛

۴. برآورد هزینه و پیگیری جهت تأمین هزینه‌های دوره: هزینه‌های مربوط به تغذیه و پذیرایی، مکان، کتب آموزشی دوره، وسایل ورزشی، حق الزحمه اساتید، مشاوران و کادر اجرایی، ایاب و ذهاب و... محاسبه شود و جهت تأمین آن پیگیری لازم صورت پذیرد.

ماده ۲۲: سرانه بودجه‌ای مربوط به برگزاری دوره میثاق طلبگی استانی بعد از تصویب شورای محترم عالی حوزه‌های علمیه و ابلاغ آن از سوی دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی؛ توسط معاونت تهذیب و تربیت ستاد، توزیع و ابلاغ خواهد شد.

۵. تهیه لوازم مورد نیاز در دوره:

- بنر و پوستر با محتوای اخلاقی و تربیتی جهت فضاسازی؛
- کلیپ و فیلم‌های اخلاقی و تربیتی مناسب با محتوای دوره؛
- وسایل مورد نیاز برای کلاس‌ها (تخته وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور و...)

۱. در تمامی مراکز استانی، معاونان تهذیب و تربیت، دسترسی مدیریتی جهت انجام این امر را دارند.

- وسایل پذیرایی؛

- وسایل و تجهیزات ورزشی؛

- دوربین عکاسی، فیلم‌برداری و ضبط صوت و

۶. تهیه کتاب‌های آموزشی دوره از انتشارات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه؛

(هزینه کتاب‌ها به عهده داوطلبان می‌باشد.)

- کتاب رسم طلبگی (میثاق طلبگی - دفتر اول)؛ تألیف محمد عالم‌زاده نوری.

- کتاب اخلاق و آداب طلبگی (میثاق طلبگی - دفتر دوم)؛ تألیف کاظم علی‌محمدی.

- کتاب آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه‌های علمیه (میثاق طلبگی - دفتر سوم)؛ تألیف علی‌اصغر همتیان.

یادآوری:

✓ طبق هماهنگی صورت گرفته با انتشارات مرکز مدیریت، مدیریت مراکز استانی می‌توانند با تخفیف ویژه درخواست سفارش کتب مورد نیاز دوره را داشته باشند.

✓ هزینه کتاب‌ها به عهده داوطلبان می‌باشد و با پیگیری استان در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد.

✓ تلفن انتشارات جهت سفارش کتاب: ۰۲۵-۳۲۹۳۸۶۴۱ یا ۰۲۵-۳۷۷۳۵۵۴۷ (تماس فقط در ساعات اداری). شماره ایتا جهت هماهنگی: ۰۹۲۲۷۹۵۵۶۲۱

۷. تعیین اساتید اخلاق، اساتید کتب آموزشی دوره، مشاور ارشد، مشاوران و

مسئولان گروه‌ها:

الف) اساتید اخلاق:

ماده ۲۳: تعیین اساتید اخلاق با پیشنهاد مدیریت حوزه علمیه استان و تأیید ستاد انجام می‌شود.

ب) اساتید آموزشی دوره:

- شرایط اساتید:

- ۱) برخوردار از صلاحیت‌های اخلاقی و تربیتی؛
- ۲) توانمند در تدریس و کلاس‌داری کتب آموزشی دوره؛
- ۳) آشنایی با مهارت‌های ارتباط مؤثر و مشاوره تحصیلی؛
- ۴) گذراندن دوره توجیهی - آموزشی ابلاغی از سوی ستاد.

ج) مشاور ارشد:

ماده ۲۴: مشاور ارشد توسط ستاد تعیین و به استان معرفی می‌شود.

- شرح وظایف:

- ۱) حضور تمام وقت در دوره؛
- ۲) مصاحبه افراد و بررسی تست؛
- ۳) تکمیل بخش مربوط به دوره میثاق طلبگی (بخش تربیتی) در فرم مصاحبه (مشاوره)؛
- ۴) حضور در تیم ارزیابی نهایی؛
- ۵) برگزاری کارگاه سبک زندگی؛
- ۶) ارائه مشاوره به افراد ارجاع شده از سوی مسئول دوره، اساتید، مشاوران و مسئولان گروه‌ها؛
- ۷) ارجاع داوطلبانی که پذیرش آن‌ها مشروط به درمان می‌باشد به مرکز مشاوره استان یا مرکز مشاوره حوزه‌های علمیه جهت درمان و ارسال لیست این افراد به ستاد.

د) مشاوران:

- ماده ۲۵: متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان دوره تعدادی از مشاوران استان جهت ارائه مشاوره فردی و همیاری مشاور ارشد به دوره دعوت می‌شوند.
- ماده ۲۶: در صورتی که از مشاوران به عنوان مسئولان گروه‌ها استفاده می‌گردد،

وظایف مسئول گروه نیز توسط ایشان انجام می‌شود.

هـ) مسئولان گروه‌ها (حلقات تربیتی):

ماده ۲۷: مسئولان گروه‌ها حتی‌الامکان از بین مشاوران استان انتخاب شوند.

- شرایط مسئولان گروه‌ها:

۱. اتمام سطح ۲ حوزه؛
 ۲. متأهل؛
 ۳. ملبس؛
 ۴. حضور تمام وقت در دوره؛
 ۵. توانمند در مدیریت و ارزیابی افراد گروه؛
 ۶. آشنا با اقتضائات مقاطع سنی مخاطبین (سیکل، دیپلم و بالاتر از دیپلم)؛
 ۷. توانمند در پاسخ‌گویی و یا ارجاع به موقع به مشاور ارشد؛
 ۸. متخلق، خوش برخورد، بانشاط، خوش فکر، دارای آراستگی ظاهری، منظم، قانون‌مدار و دارای روحیه تربیتی و اجتماعی.
- تبصره:** در صورت عدم امکان استفاده از طلاب با مدرک سطح دو، استفاده از طلاب با مدرک سطح یک با تأیید مدیر حوزه استان بلا مانع می‌باشد.
۸. اعلام زمان برگزاری دوره به ستاد:

ماده ۲۸: تاریخ برگزاری دوره به همراه فرم شماره ۱ نهایتاً تا ۳۱ خرداد به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد) ارسال شود.

۹. تنظیم جدول زمان‌بندی برنامه‌ها:

ماده ۲۹: جدول زمان‌بندی کلاس‌ها، برنامه‌ها و آیین‌نامه داخلی دوره، تنظیم و در مکان‌های مناسب نصب گردد. هم‌چنین در صورت نیاز، جدول زمان‌بندی مصاحبه داوطلبان (بررسی وضعیت شخصیتی و روان‌شناختی داوطلبان)

توسط مشاور ارشد در راستای دیگر برنامه‌های دوره تنظیم شود.

۱۰. دعوت از داوطلبان جهت حضور در دوره:

(یادآوری تاریخ و ساعت حضور، به همراه داشتن کارت ملی جهت شناسایی و یک قطعه عکس ۳×۴ جهت الصاق روی فرم شماره ۳).

۱۱. گروه‌بندی داوطلبان:

ماده ۳۰: داوطلبان با توجه به مقطع سنی، محل تولد، گرایش‌های شخصی و شخصیتی و... در گروه‌های ۸ تا ۱۲ نفره جهت حلقه‌های تربیتی تقسیم می‌شوند.

۱۲. جلسه توجیهی خانواده‌ها (در صورت امکان):

ماده ۳۱: با هدف آشنایی خانواده‌ها با حوزه علمیه و دوره میثاق طلبگی و تقویت نقش حمایتی و همراه‌سازی خانواده‌ها در محورهای اخلاقی، تربیتی و تحصیلی، جلسه‌ای توجیهی برای خانواده‌های داوطلبان، قبل یا بعد از در زمان دوره برگزار می‌شود.

ب. اقدامات حین برگزاری دوره:

۱. پذیرش داوطلبان:

ماده ۳۲: در این مرحله مناسب است از داوطلبان در بهترین شکل ممکن استقبال شده و مسئولین دوره با خوش‌رویی و عبور دادن داوطلبان از زیر قرآن، فضایی معنوی و صمیمی را به نمایش بگذارند.

ماده ۳۳: لازم است در زمان پذیرش، از تمامی داوطلبان رضایت‌نامه‌ای دال بر این‌که مسئولیت حضور در این دوره به عهده خود فرد می‌باشد، اخذ شود.

۲. برگزاری جلسه افتتاحیه:

ماده ۳۴: اجرای این برنامه‌ها در مراسم افتتاحیه پیشنهاد می‌شود:

- تلاوت قرآن؛

- بیان خیرمقدم، اهمیت، ضرورت و اهداف دوره توسط مدیر حوزه استان؛

- معرفی مدیر، عوامل اجرایی، مسئولان گروه‌ها و ارائه برنامه‌ها و اهمّ مقررات دوره؛

- حجره‌بندی و تعیین افراد هر حجره با پیشنهاد خود افراد؛

- گروه‌بندی و کلاس‌بندی داوطلبان.

۳. اجرای برنامه‌های معنوی (نماز جماعت، تهجد، جلسات قرآن، محافل دعا و مناجات و...):

ماده ۳۵: جهت برگزاری نماز جماعت اول وقت، پخش مناجات در سحر، تهجد و برگزاری مراسم دعا در مدت زمان دوره برنامه‌ریزی مناسب انجام می‌شود. مناسب است اجرای برنامه‌ها به داوطلبان واگذار شود.

۴. برگزاری دروس اخلاق:

ماده ۳۶: لازم است به صورت روزانه به مدت ۳۰ دقیقه، به ارائه مطالب و مباحث اخلاقی اختصاص داده شود.

ماده ۳۷: موضوعات دروس اخلاق متناسب با نیازها، اقتضائات و آسیب‌های منطقه تعیین شود.

ماده ۳۸: یک جلسه از دروس اخلاق، به تبیین منشور اخلاقی پرداخته شود.

ماده ۳۹: در صورت امکان استاد اخلاق، به صورت تمام وقت در دوره حضور داشته باشد.

۵. برگزاری کلاس‌ها:

ماده ۴۰: بر اساس جدول زمان‌بندی، سه متن زیر توسط اساتید تدریس می‌شود:

▪ رسم طلبگی (دفتر اول): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۱۵ ساعت می‌باشد.

▪ اخلاق و آداب طلبگی (دفتر دوم): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۱۰ ساعت می باشد.

▪ آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه های علمیه (دفتر سوم): مدت زمان پیشنهادی برای ارائه مطالب این کتاب ۵ ساعت می باشد.

تذکر: در صورت امکان جلسه هماهنگی بین اساتید جهت تعیین میزان ورود به محورها و موضوعات تعیین شده در کتب تشکیل شود تا برای ارائه مطالب خود مرزبندی های بهتری را داشته باشند و از ارائه مطالب تکراری پرهیز نمایند.

۶. برگزاری کارگاه سبک زندگی اسلامی:

ماده ۴۱: این کارگاه در موضوعات مدیریت زمان، تنظیم خواب، تحرک و ورزش توسط مشاور ارشد برگزار می شود. زمان مورد نیاز برای این برنامه ۳ جلسه ۹۰ دقیقه ای می باشد؛

۷. برگزاری جلسات حلقه های تربیتی (بر اساس شرح وظایف مسئولان گروه ها)؛

۸. بررسی وضعیت شخصیتی و روان شناختی داوطلبان:

ماده ۴۲: توسط مشاور ارشد جهت تمامی داوطلبان به صورت فرد فرد در مدت زمان دوره - طبق جدول زمان بندی که در عرض دیگر برنامه های دوره تنظیم شده - انجام می شود.

۹. انجام برنامه های ورزشی و گروهی:

ماده ۴۳: یکی از بسترهای بروز و ظهور خلقیات فردی، شرکت در برنامه ها و فعالیت های گروهی و ورزشی است. در این برنامه علاوه بر ایجاد تنوع در دوره، رفتارهای فردی و شیوه ابراز خلقیات (عصبانیت، بد زبانی و ...) می تواند فرآیند شناسایی و ارزیابی داوطلبان را تسریع نماید.

۱۰. ارزیابی اخلاق و آداب داوطلبان:

ماده ۴۴: توسط مسئولان گروه ها (حلقات تربیتی) و بر اساس شرح وظایف مسئولان گروه ها در مدت زمان برگزاری دوره انجام می شود و نتیجه آن در فرم شماره ۲ ثبت می گردد.

۱۱. ارائه مشاوره فردی به داوطلبان:

ماده ۴۵: مشاورانی در این دوره‌ها جهت راهنمایی داوطلبان در انتخاب مسیر صحیح، حضور داشته باشند و موارد خاص را به مشاور ارشد ارجاع دهند.

۱۲. زیارت قبور امامزادگان، علما و شهدا (در صورت امکان):

یکی از برنامه‌های مفید که می‌تواند روح کلی و حاکم بر دوره را تحت تأثیر خود قرار دهد، حضور دسته‌جمعی داوطلبان در حرم‌های امامزادگان و مزار علما و شهداست. این برنامه در تقویت روحیه معنوی و انگیزه افراد مؤثر می‌باشد.

۱۳. تحلیل مسائل روز با رویکرد دشمن‌شناسی:

ماده ۴۶: در مدت زمان برگزاری دوره، یک جلسه به مدت حداکثر ۹۰ دقیقه جهت آشنایی داوطلبان با اوضاع جهان اسلام و کشور و تحلیل مسائل روز برگزار می‌شود. لازم است جهت دعوت از اساتید این جلسات با دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه‌های علمیه هماهنگی لازم صورت پذیرد.

۱۴. برگزاری اردوی یک روزه (در صورت امکان):

ماده ۴۷: در صورتی که شرایط برگزاری اردوی یک روزه در استان وجود دارد می‌توان از این ظرفیت جهت شناخت و ارزیابی بهتر داوطلبان، با همراهی تمام مسئولین دوره بهره برد تا در ضمن رصد نهایی بعضی از زوایای پنهان شخصیت داوطلبان، خاطره خوشی از انتهای دوره در ذائقه آن‌ها ایجاد شود.

۱۵. ضبط تمامی برنامه‌ها (دروس اخلاق، کلاس‌ها، کارگاه‌ها و ...) و ارائه به ستاد جهت ارزیابی.

۱۶. جمع‌آوری فرم شماره ۲ که توسط مسئولان گروه‌ها تکمیل می‌شود.

۱۷. جمع‌آوری فرم شماره ۳ که توسط شرکت‌کنندگان در دوره تکمیل می‌شود.

۱۸. برگزاری مراسم اختتامیه دوره و قرائت میثاق‌نامه به صورت دسته‌جمعی.

متن میثاق نامه طلبگی (بخش تربیتی)

بسم الله الرحمن الرحيم

اکنون که در پرتو الطاف بی کران الهی، همراه با عشق و آگاهی و انگیزه، به امید شاگردی مکتب امام صادق^ع و سربازی حضرت ولی عصر^ع به محیط مبارک حوزه علمیه قدم می‌گذارم، با نیتی خالص و عزمی راسخ در پیشگاه خداوند متعال عهد می‌بندم که:

- به احکام الهی ملتزم باشم و تا حد توان، همیشه، در هر حال و در هر مکان، خود را محضر خداوند سمیع و بصیر بدانم و در دام غفلت و دوری از یاد خداوند گرفتار نگردم.
- اصول و ارزش‌ها این مکتب نورانی را بشناسم و پاسدار حرمت‌ها و حریم‌های آن باشم.
- در فراگیری علوم و معارف الهی و کسب معنویت و فضائل اخلاقی، منظم و خستگی‌ناپذیر باشم و در ترویج و تبلیغ خالصانه آن بکوشم.
- همواره در عبادت و بندگی، تهجد و سحرخیزی، توسل به ساحت مقدس معصومین^ع خصوصاً امام عصر^ع و خدمت خالصانه به مردم کوشا باشم.
- با روحیه‌ای جهادی و انقلابی از ارزش‌های انقلاب و اندیشه‌های نورانی حضرت امام^{قدس سره} و مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} و آرمان‌های شهدا دفاع نمایم.

ج. اقدامات بعد از برگزاری دوره:

- ۱- بایگانی فرم‌های شماره ۲ داوطلبان (فرم ارزیابی آداب و اخلاق) در امور صیانتی استان؛
- ۲- جمع‌بندی فرم‌های شماره ۳ (فرم نظرسنجی شرکت‌کنندگان) و ارسال نتایج آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد)؛
- ۳- تکمیل فرم‌های شماره ۴ داوطلبان توسط معاون تهذیب استان با همفکری مشاور ارشد و مسئولان گروه‌ها و ارسال تصویر آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد) و بایگانی اصل آن در پرونده افراد در امور صیانتی استان؛
- ۴- تأیید میثاق تربیتی افراد واجد صلاحیت ورود به حوزه علمیه، در سامانه پیشخوان حوزه؛

۵- برگزاری جلسه (حضورى یا غیرحضورى) مشاور ارشد با مدیر مدرسه جهت ارائه ویژگی‌های شخصیتی و توانمندی‌های افراد معرفی شده به مدرسه در راستای برنامه‌ریزی جهت موفقیت بیشتر؛

۶- تهیه گزارش کامل از دوره و ارسال آن به معاونت تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه (ستاد).

۷- برگزاری جلسات کارشناسی در خصوص نحوه اجرای دوره، خلأها، نقاط ضعف و قوت دوره و در نهایت ارزیابی کلی از دوره جهت برنامه‌ریزی و استفاده در دوره‌های آینده.

بسمه تعالی

فرم شماره ۱

فرم مشخصات دوره میثاق طلبگی (۱)

سال تحصیلی: مدیریت حوزه علمیه استان:

تاریخ برگزاری:		مدت دوره: روز		تلفن همراه:	
آدرس مکان برگزاری:					
تعداد کل داوطلبان:		تعداد داوطلبان سیکل:		تعداد داوطلبان بالاتر از دیپلم:	
مشخصات اساتید اخلاق و اساتید کتب آموزشی دوره					
اخلاق	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
اساتید کتب	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
	نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
	سوابق و اشتغالات:				
نام و نام خانوادگی:	تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:	
سوابق و اشتغالات:					
مشخصات مسئولان گروه‌ها (حلقات تربیتی)					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
مشخصات مشاوران دوره					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					
نام و نام خانوادگی:		تحصیلات:	شماره پرونده:	ت.ت:	تلفن همراه:
سوابق و اشتغالات:					

فرم ارزیابی آداب و اخلاق شرکت کنندگان در دوره متمرکز میثاق طلبگی (۱)

سال تحصیلی: مدیریت حوزه علمیه استان:

مشخصات			
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	تاریخ تولد:	
صادره:	کد ملی:	کد داوطلب:	
بلند مدت ☐ سفیران هدایت ☐		مقطع تحصیلی: ☐ سیکل ☐ دیپلم ☐ بالاتر از دیپلم ☐	

مجموعه‌های کلی ارزیابی	مؤاره ارزیابی	عالی	خوب	متوسط	ضعیف	نیاز به بررسی بیشتر
انتگیزه و علاقه‌مندی	هدفمندی، آینده نگری و برنامه‌ریزی جهت نیل به آن*					
	مشارکت در فعالیتهای گروهی (ورزشی و فرهنگی و...)					
	حضور فعال و پویا در مجالس دعا و نیایش عمومی					
	تصور صحیح از طلبگی و انگیزه تحصیل در حوزه علمیه					
	توجه، تمرکز و دقت در امور					
	توجه به قوانین و توصیه‌ها در طول دوره					
	نشاط، سرزندگی، شادابی و آرامش					
وظیفه‌شناسی	روحیه علمی و علاقه‌مندی به مطالعه					
	نظم‌پذیری در امور و توجه به انضباط فردی و اهتمام به آن*					
	مشورت‌گرایی (عدم خودمحوری)					
	تعهدات فردی، وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری*					
	رعایت آداب فردی (علم‌آموزی، غذاخوردن، نظافت، تفریح، خوابیدن و ...)					
سازگاری	نقدپذیری					
	مدارا، سازش و انعطاف‌پذیری در تعامل با افراد*					
	کنترل خشم*					
	تواضع و احترام به دیگران					
	دلسوزی و اهتمام نسبت به امور دیگران					
	حسن ظن					
موارد کلی	میزان و شیوه انتقاد کردن					
	اهتمام به نماز اول وقت و جماعت*					
	میزان درک و فهم، توانایی تجزیه و تحلیل و تیزبینی*					
	حیا و نجابت در گفتار و رفتار*					
	صبر و تحمل در برابر کمیوها و کاستی‌ها					
	اعتدال در برقراری ارتباط (عدم وابستگی و دوستی‌های افراطی)*					

یادآوری: ۱- موارد ارزیابی در ردیف "موارد کلی" بنا بر برداشت مسئول گروه، در سه محور "انگیزه و علاقه‌مندی"، "وظیفه‌شناسی" و "سازگاری"، مورد استفاده قرار گیرد.

۲- در احراز موارد ستاره‌دار «*» دقت و توجه بیشتری شود.

۱. در این قسمت توانمندی‌های خاص فرد، نیاز فرد به مشاوره و با وجود ویژگی خاصی که نیاز به مراقبت دارد، ذکر شود.

ارزیابی توصیفی:

نقاط قوت:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نقاط ضعف:

.....

.....

.....

.....

.....

توصیه‌ها و پیشنهادها:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نام و نام خانوادگی مسئول گروه

.....

تاریخ / امضا

پیوست ۶: نحوه برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل

مقدمه:

مدارسی که بر اساس ضرورت و مجوز شورای آموزش استان، درخواست برگزاری دوره «میثاق آموزشی» را به صورت مستقل دارند، می توانند دوره مذکور را مطابق این دستورالعمل اجرا نمایند:

ارکان اجرای دوره

(۱) مدیریت استان؛

(۲) مدیریت مدرسه؛

(۳) استاد.

تبصره: کلیه امور اجرایی دوره، با محوریت مدیریت حوزه علمیه هر استان و توسط مدرسه انجام می گیرد.

ماده ۱: زمان برگزاری دوره «میثاق طلبگی» با محتوای آموزشی - تہذیبی پس از قبولی افراد در مصاحبه و پیش از آغاز سال تحصیلی است.

ماده ۴۸: طول دوره «میثاق آموزشی» حداقل ۲۰ و حداکثر ۴۵ روز می باشد و با توجه به شرایط خاص هر منطقه با هماهنگی مدیریت استان توسط مدرسه برنامه ریزی و اجرا می شود.

تبصره: حضور در این مرحله، برای کسانی که دوره «میثاق تربیتی» را گذرانده اند، با مجوز معاونت تہذیب استان، بلامانع می باشد.

ماده ۴۹: در صورت برگزاری دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل، آغاز سال تحصیلی برای تمام طلاب جدیدالورود از اول مهرماه می باشد.

تبصره: مدارس می توانند با هماهنگی مدیریت استان دروس نیم سال اول سال تحصیلی را بلافاصله پس از دوره «میثاق آموزشی» و پیش از اول مهر آغاز کنند که

دستورالعمل اجرایی آن در ابتدای همین آیین‌نامه آمده است.

ماده ۵۰: مدیریت استان می‌تواند این دوره را به صورت متمرکز (استانی یا مجموعه چند مدرسه) یا مدرسه‌ای برگزار نماید.

ماده ۵۱: ملاک قبولی و اخذ امتیاز لازم از این دوره، کسب نمره قبولی از عناوین درسی ذیل و کسب حداقل معدل ۱۴ از کلیه دروس نیم‌سال اول خواهد بود.

تبصره: افزایش سایر عناوین درسی نیم‌سال اول به جداول ذیل، با تأیید گروه علمی-تربیتی مدرسه بلامانع می‌باشد.

ماده ۵۲: جدول درسی دوره «میثاق آموزشی» به صورت مستقل، به شرح ذیل می‌باشد:

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات		
			نظری	عملی	جمع
۱۱۰۱۰۴	احکام ^۱	نظری	۳۶	۰	۳۶
۱۱۰۱۰۳	تجوید (روانخوانی) ^۲	نظری- عملی	۲۰	۲۰	۴۰
جمع ساعات			۵۶	۲۰	۷۶

ماده ۵۳: کلیه سؤال‌های امتحانی این دوره اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید مدرس همان دوره به صورت کتبی طرح می‌گردد.

تبصره: ده نمره از درس تجوید، به ارزیابی عملی روانخوانی تجوید و صحت قرائت نماز تعلق می‌گیرد.

ماده ۵۴: نمره قبولی در همه درس‌های دوره، ۱۲ می‌باشد.

۱. درس اول تا پانزده از کتاب درسنامه فقه (درسنامه فقه، فلاح زاده، نشر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۶، کد کتاب ۱/۲۵۱۱/۳) تدریس می‌شود.

۲. برای این درس، کتاب آموزش قرائت قرآن کریم ۱ (آموزش قرائت قرآن، شهیدی‌پور و قاسمی، نشر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۶، کد کتاب ۱/۱۸۱۱/۳) تدریس می‌شود. ضمناً ۱۰ ساعت از ساعات این درس به کار عملی در خصوص تصحیح قرائت نماز، اختصاص می‌یابد.

ماده ۵۵: کسی که در دوره «میثاق آموزشی» نمره قبولی درسی را کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

ماده ۵۶: دریافت کد تحصیلی رسمی و تثبیت پذیرش داوطلب، پس از احراز شرایط و کسب امتیازات لازم از تمامی شاخصه‌های فرآیند پذیرش، مطابق آیین نامه‌های مربوطه صورت می‌گیرد.

پیوست ۷: شورای تخصصی آموزش استان

مقدمه

به منظور استفاده از ظرفیت‌های کارشناسی و تخصصی در حوزه آموزش، ایجاد هماهنگی و انسجام مدیریتی، تسریع در بررسی و رفع مسائل آموزشی در سطح مدیریت استان و تصویب طرح‌ها و آیین‌نامه‌ها، آیین‌نامه شورای آموزش استان که به اختصار «شورا» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین شده است. این شورا به استناد بند ۲۱ مصوبه ۸۱۳ شورای عالی حوزه‌های علمیه تشکیل می‌گردد.

اهداف

- ۱) ارتقای سطح نظام کارشناسی و تصمیم‌گیری در امور آموزشی استان؛
- ۲) ایجاد انسجام و هماهنگی میان بخش‌های آموزشی در مدیریت استان و مدارس استان در امور آموزشی.

وظایف شورا

- ۱) پیشنهاد سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های راهبردی بلند مدت، میان مدت و سالانه در سطح استان؛
- ۲) بررسی طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی خاص مدارس یا کلان در سطح استان و توسعه آن‌ها؛
- ۳) برنامه‌ریزی اجرایی برای اجرایی کردن شاخص‌ها و معیارها و استانداردهای ابلاغی در عرصه‌های تخصصی آموزشی و ارزیابی مستمر آن‌ها؛
- ۴) تصویب دستورالعمل‌های اجرایی در سطح استان؛

۵) بررسی درخواستهای مربوط به تأسیس، توسعه و انحلال واحدهای آموزشی استان؛^۱

۶) بررسی گزارشهای نظارتی و ارزیابی در حوزه آموزشی و اتخاذ تصمیم مناسب؛

۷) بررسی و تصویب آیین‌نامه‌ها و ضوابط آموزشی و پیشنهاد آن به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه؛

۸) تعیین سیاست‌ها و تصویب سقف و سهمیه پذیرش داوطلبان تحصیل در واحدهای آموزشی استان؛

۹) بررسی مسائل و مشکلات آموزشی مدارس، اساتید و طلاب و ارائه راهکارهای مناسب.

ترکیب شورا^۲

۱) مدیر حوزه علمیه استان (رئیس)؛

۲) معاون آموزش مدیریت استانی (دبیر و نائب رئیس)؛

۳) معاون پژوهش مدیریت استانی؛

۴) سه نفر از مدیران مدارس استان در مقاطع مختلف، به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛

۱. مصوبات مربوط به این بند باید به تصویب مراجع قانونی بالاتر مانند شورای گسترش و ... برسد.

۲. اعضای شورای مدارس حوزه علمیه قم عبارتند از:

سطح یک: معاون آموزش حوزه علمیه قم (به عنوان رئیس)، نمایندگان معاونت‌های ستادی آموزش، پژوهش، تهذیب و تبلیغ، نماینده مرکز امور صیانتی ستاد، سه نفر از مدیران مدارس قم به تفکیک مقاطع و به انتخاب رئیس شورا، دو نفر از اساتید سطح یک به انتخاب رئیس شورا.

سطوح عالی: مسئول امور سطوح عالی حوزه علمیه قم (به عنوان رئیس)، نمایندگان معاونت‌های ستادی آموزش، پژوهش، تهذیب و تبلیغ، نماینده مرکز امور صیانتی ستاد، معاون آموزش امور سطوح عالی، چهار نفر از اساتید سطوح عالی قم به انتخاب رئیس شورا.

(۵) دو نفر از اساتید سطوح عالی استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال؛

(۶) دو نفر از اساتید سطح یک استان به پیشنهاد معاون آموزش و تأیید مدیر حوزه علمیه استان به مدت دو سال.

تبصره ۱: شرکت سایر اعضای شورای معاونین مدیریت استانی با حق رأی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: دعوت از کارشناسان و صاحب‌نظران بدون حق رأی با تشخیص رئیس یا دبیر شورا بلامانع است.

تبصره ۳: دستور جلسات و مصوبات شورای آموزشی استان برای تمام اعضا ارسال می‌گردد.

وظایف و اختیارات رئیس شورا

(۱) ریاست و اداره جلسات؛

(۲) تأیید دستور جلسات؛

(۳) تأیید اعضای حقیقی شورا؛

(۴) تأیید نهایی مصوبات شورا.

وظایف و اختیارات دبیر شورا

(۱) پیشنهاد دستور جلسات به رئیس شورا؛

(۲) پیشنهاد تقویم جلسات سالانه به شورا؛

(۳) دعوت از اعضای شورا؛

(۴) تنظیم تصمیمات و مصوبات شورا؛

(۵) ارسال مصوبات شورا به واحدهای ذی‌ربط جهت اجرا پس از تأیید و ابلاغ مدیر حوزه علمیه استان؛

(۶) پیگیری اجرای مصوبات شورا و ارائه گزارش فصلی و سالانه به رئیس شورا؛

۷) پیشنهاد اعضای حقیقی شورا به رئیس شورا.

برگزاری جلسات شورا

- ۱) جلسات شورا با حضور حداقل نیمی از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات با رأی اکثریت حاضرین در جلسه، مصوب محسوب شده و در صورت تساوی آراء، پیشنهاد موافق با نظر رئیس شورا مصوب محسوب می‌شود.
- ۲) جلسات شورا به صورت ماهانه برگزار می‌گردد و در صورت ضرورت به تشخیص رئیس یا دبیر شورا، جلسات فوق العاده تشکیل خواهد شد.
- ۳) مصوبات شورا در حوزه وظایف مدیریت استان و ابلاغ مدیر حوزه علمیه استان لازم‌الاجرا خواهند بود و در مواردی که نیاز به تأیید مراجع بالاتر می‌باشد، مصوبات و تصمیمات به آن مرجع ارسال خواهد شد.
- ۴) دعوت‌نامه تشکیل جلسات و مصوبات شورا به اعضای شورای معاونین مدیریت استان ارسال می‌گردد.

پیوست ۸: تقویم تحصیلی

مقدمه

پیرو مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه در خصوص لزوم اصلاح تقویم تحصیلی و تأکید شورای تخصصی آموزش، معاونت آموزش حوزه‌های علمیه پس از مشورت با کارشناسان، «تقویم تحصیلی حوزه‌های علمیه» را مورد بازبینی قرار داد.

در این طرح علاوه بر حفظ و تقویت شاخص‌های عمومی در برنامه‌ریزی آموزشی، ملاحظات و سیاست‌های ذیل مد نظر قرار گرفته است:

۱) توجه به جایگاه محوری متن در فرآیند تحصیلی؛ در حوزه‌های علمیه همواره، متون محور آموزش بوده‌اند و در فرآیند آموزشی در کنار علم آموزی، تحلیل محتوا و تطبیق آن‌ها بر متن یک اصل بوده است. هم اکنون نیز در بخش مهمی از دروس این سنت حفظ شده و تدریس متن، تطبیق و تحلیل آن از سوی استاد و اهتمام طلبه به فراگیری آن‌ها در فرآیند آموزشی لازم شمرده می‌شود. از همین رو توجه به این نکته در برنامه‌ریزی و طراحی تقویم تحصیلی و فراهم آوردن قابلیت تطبیق و تحلیل متنی با در اختیار قرارگرفتن زمان مناسب لازم می‌نماید.

۲) اختصاص یافتن ساعات درسی به اندازه مورد نیاز؛ در کنار نکته فوق، توجه به مسائلی مانند شرایط یادگیری، روش‌های تدریس، ویژگی‌های خاص منطقه‌ای، مدارس و... انعطاف‌پذیری حجم ساعات درسی را طلب می‌کند. برای مثال درسی که ارزش ساعاتی آن ۸۰ ساعت است ممکن است با توجه به شرایط ایام تحصیلی یا شرایط یادگیری طلاب و یا ویژگی‌های استاد، نیاز به اختصاص مقدار ساعات کمتر و یا بیشتری در طول سال تحصیلی داشته باشد، هر چند التزام به یک ارزش ساعتی ثابت به عنوان ملاک محاسبه رشد تحصیلی و ارزیابی وضعیت علمی لازم است. از

همین رو در طراحی تقویم تحصیلی امکان انعطاف در ساعات مورد نیاز برای تدریس و یادگیری دروس با قابلیت کاستن یا افزایش ساعات مورد نیاز تدریس، مورد توجه بوده است.

۳) قابلیت تناسب ایام تحصیلی و درسی با رسالت‌های حوزوی و مناسبت‌های خاص مورد اهتمام حوزویان؛ از جمله مهم‌ترین رسالت‌های حوزویان، توجه به تبلیغ معارف دین، خصوصاً در ایام خاص تبلیغی می‌باشد. همچنین پاسداشت مقام و منزلت ائمه اطهار علیهم السلام و برخی از مناسبت‌های ملی، از جمله موارد مورد تأکید در حوزه‌های علمیه می‌باشد.

متناسب‌سازی ایام تحصیلی با این مسئله از یک سو و توجه به توسعه نیافتن تعطیلات به منظور عدم اختلال در برنامه‌های آموزشی از سویی دیگر ضروری است.

۴) انطباق ایام تحصیلی با شرایط بومی جغرافیایی، اجتماعی و... مدارس علمیه در هر منطقه؛ توجه به وضعیت آب و هوایی، کیفیت و کمیت امکانات مدارس علمیه، مناطق زندگی طلاب و دوری از محل سکونت آن‌ها و نکاتی از این دست در طراحی «تقویم تحصیلی» اجتناب ناپذیر است.

به عنوان نمونه در برخی از مناطق کشور در کلیه ایام سال، امکان برگزاری کلاس‌های درسی وجود دارد ولی در برخی از مناطق امکان برگزاری کلاس‌های درسی حتی به شکل متداول نیز وجود ندارد و یا به سختی امکان‌پذیر می‌باشد. لحاظ این شرایط در طراحی تقویم تحصیلی و دستورالعمل‌های مربوطه، مدنظر قرار گرفته است.

۵) قابلیت انعطاف‌پذیری بر اساس شیوه‌ها و روش‌های آموزشی؛ طراحی تقویم تحصیلی بدون در نظر گرفتن روش‌های آموزشی و شیوه‌های تدریس امری ناممکن است.

تنوع در روش‌های تدریس، میزان استفاده از ابزارهای آموزشی، نحوه بکارگیری طلاب در فرآیند یادگیری و آموزش دهی و... می‌تواند در تعیین زمان، طراحی ایام درسی و... تأثیر بسزایی داشته باشد. چه بسا استفاده از برخی از شیوه‌های آموزشی منجر به توسعه و یا تقلیل در زمان آموزش و ساعات اختصاص یافته به دروس شود که این تقویم، قابلیت این بهره‌گیری را فراهم می‌آورد.

۶) اهتمام به اجرایی کردن واقعی آیین‌نامه‌های آموزشی؛ برخی از مفاد و مواد آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آموزشی، در زمان اجرا، بعضاً مغفول مانده و به تدریج فراموش شده است و برخی نیز به شکل مناسبی اجرا نمی‌شود. برای مثال در مصوبه ۲۰۸ شورای عالی در خصوص برگزاری دروس سطح حوزه علمیه قم در روزهای پنجشنبه تأکید شده است ولی به صورت کامل به اجرا در نمی‌آید. بنابراین با توجه به این نکته می‌توان به اهمیت اجرایی کردن واقعی آیین‌نامه‌های آموزشی و تأثیر آن در ارزیابی و برنامه‌ریزی پی برد.

۷) استفاده از ظرفیت‌های آموزشی تمام ایام سال؛ تأکید و سنت حوزه‌های علمیه بر بهره‌گیری از تمام روزهایی است که امکان آموزش در آن فراهم باشد؛ هرچند که برخی از طلاب در راستای سایر مأموریت‌ها یا بر اساس نیازها و یا ضرورت، امکان تحصیل و تدریس در همه ایام را نداشته باشند. از همین رو در طراحی تقویم تحصیلی به این نکته توجه شده که طلاب دارای شرایط بتوانند به صورت رسمی در مناسبت‌هایی همچون تابستان، ایام تبلیغی و مانند اینها به فعالیت‌های علمی و آموزشی خود ادامه دهند.

لذا با توجه به نکات فوق، معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، به منظور تسهیل در اجرایی کردن طرح مذکور، دستورالعمل «تقویم تحصیلی حوزه‌های علمیه» را

با ملاک و محور قرار دادن مصوبات ۲۰۸ و ۸۹۶ شورای عالی، تنظیم و پس از تصویب در شورای تخصصی آموزش، به شرح ذیل ابلاغ می‌نماید.

آیین‌نامه تقویم آموزشی

ماده ۱: ایام تحصیلی و درسی حوزه‌های علمیه در هر سال تحصیلی در دو بخش اصلی و اختیاری قابل برنامه‌ریزی است که بخش اصلی آن شامل دو نیم‌سال بوده و از اول شهریور ماه هر سال تا پانزدهم تیر ماه سال بعد و بخش اختیاری آن نیز که با عنوان دوره آموزشی تابستانی می‌باشد، از ۱۶ تیر ماه تا ۳۱ مرداد ماه قابل برنامه‌ریزی می‌باشد.

تبصره ۱: ایام تحصیلی باید طوری باشد که محدوده درسی تمام شود و در صورتی که ساعات درسی به پایان رسیده باشد ولی محدوده باقی مانده، باید دروس ادامه یابد تا محدوده تمام شود.

تبصره ۲: برگزاری امتحانات پس از «اتمام محدوده درسی» مجاز است و قبل از آن ممنوع می‌باشد.

تبصره ۳: تقویم تحصیلی توسط «مدرسه علمیه «تنظیم شده و برای اجرا پس از تأیید مدیریت استان به معاونت آموزش ستاد ارسال شود. مدیریت استان و شورای آموزش استان می‌توانند رأساً نسبت به تعیین کل و یا بخشی از تقویم تحصیلی، اقدام کنند و برای مدارس علمیه، لازم الاجرا است.

تبصره ۴: عدم پاسخگویی مدیریت حوزه علمیه استان در مدت حداکثر دو هفته، به منزله تأیید تقویم پیشنهادی مدرسه می‌باشد.

تبصره ۵: مدارس علمیه حداکثر تا دو هفته قبل از شروع سال تحصیلی، موظف به اعلام تقویم آموزشی نیم‌سال اول و دوم سال تحصیلی خود به مدیریت استان هستند.

ماده ۲: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدیریت‌های استانی می‌توانند در آغاز هر سال تحصیلی، یک روز معین را به صورت نمادین برای آغاز سال تحصیلی انتخاب نموده و نسبت به برگزاری مراسم افتتاحیه و آغاز سال

تحصیلی در آن روز اقدام نمایند که تطابق آغاز دروس مدارس با این روز الزامی نمی‌باشد.

الف) ایام تعطیلی در سال تحصیلی؛

ماده ۳: دروس رسمی در مناسبت‌های ذکر شده در ماده‌های ۶، ۷، ۸، ۱۰ و ۱۱ تعطیل می‌باشد.

تبصره ۱: برگزاری مراسم‌های مذهبی و فرهنگی در مناسبت‌های مذکور توسط مدارس علمیه در این ایام بلا مانع می‌باشد.

تبصره ۲: مدارس علمیه می‌توانند در سایر مناسبت‌های مذهبی و یا ملی، ضمن برگزاری دروس، ساعتی از روز را به برگزاری مراسم بزرگداشتی متناسب با آن روز اختصاص دهند.

ماده ۴: ایام تعیین شده در جدول ذیل به عنوان ایام تعطیلی دروس حوزه‌های علمیه می‌باشد:

تعداد روز	مناسبت	روز	ردیف
۱	تاسوعای حسینی	۹ محرم	۱
۱	عاشورای حسینی	۱۰ محرم	۲
۱	اربعین حسینی	۲۰ صفر	۳
۱	رحلت حضرت رسول ﷺ و شهادت امام حسن مجتبیٰ (ع)	۲۸ صفر	۴
۱	شهادت امام رضا (ع)	آخرین روز صفر	۵
۱	شهادت امام حسن عسکری (ع)	۸ ربیع الاول	۶
۱	میلاد حضرت رسول ﷺ و امام جعفر صادق (ع)	۱۷ ربیع الاول	۷
۱	شهادت حضرت زهرا (ع)	۳ جمادی الثانی	۸
۱	میلاد امیرالمومنین (ع)	۱۳ رجب	۹
۱	مبعث پیامبر اعظم ﷺ	۲۷ رجب	۱۰
۱	میلاد امام عصر (ع)	۱۵ شعبان	۱۱
۱	شهادت امام علی (ع)	۲۱ رمضان	۱۲

تعداد روز	مناسبت	روز	ردیف
۲	عید فطر	۱ و ۲ شوال	۱۳
۱	شهادت امام صادق (ع)	۲۵ شوال	۱۴
۱	عید قربان	۱۰ ذی الحجه	۱۵
۱	عید غدیر	۱۸ ذی الحجه	۱۶
۴	ایام نوروز	۱ تا ۴ فروردین	۱۷
۱	روز جمهوری اسلامی	۱۲ فروردین	۱۸
۱	رحلت حضرت امام خمینی (ره)	۱۴ خرداد	۱۹
۱	سالروز قیام ۱۵ خرداد	۱۵ خرداد	۲۰
۱	روز پیروزی انقلاب اسلامی	۲۲ بهمن	۲۱
۲۵	جمع		

ماده ۵: دروس سطوح عالی و خارج علاوه بر ایام ذکر شده در ماده ۶ ، در مناسبت های ذیل نیز برگزار نمی گردد:

تعداد روز	مناسبت	روز	ردیف
۱	شهادت امام جواد (ع)	آخر ذی القعدة	۱
۱	شهادت امام باقر (ع)	۷ ذی الحجه	۲
۱	شهادت امام سجاده (ع)	۲۵ محرم	۳
۱	شهادت امام حسن مجتبی (ع)	۷ صفر	۴
۱	شهادت حضرت زهرا (ع)	۱۳ جمادی الاول	۵
۱	شهادت امام هادی (ع)	۳ رجب	۶
۱	شهادت امام کاظم (ع)	۲۵ رجب	۷
۱	ميلاد امام حسين (ع)	۳ شعبان	۸
۸	جمع		

ماده ۶: دروس سطوح عالی و خارج حوزه‌های علمیه در ایام تبلیغی برای طلاب و اساتید طبق جدول ذیل، تعطیل می‌باشد.

تعداد روز	زمان	موضوع	ردیف
۱۵	از ۲۸ ذی‌الحجه تا ۱۳ محرم	ایام تبلیغی ماه محرم	۱
۱۶	از ۱۶ صفر تا دوم ربیع‌الاول	ایام تبلیغی ماه صفر	۲
۳	۱۳ تا ۱۵ جمادی‌الاول	ایام تبلیغی فاطمیه اول ^۱	۳
۳	اول تا سوم جمادی‌الثانی	ایام تبلیغی فاطمیه دوم	۴
۳۴	از ۲۸ شعبان تا دوم شوال	ایام تبلیغی ماه رمضان	۵
۷۱	جمع		

تبصره ۱: برگزاری دروس در ایام تبلیغی برای طلاب متقاضی بلا مانع می‌باشد.

تبصره ۲: تعطیلی دروس سطح یک در ایام تبلیغی، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۷: دروس برنامه آموزشی مدارس سفیران هدایت (بجز طلاب سال اول تحصیلی) در ایام تبلیغی محرم و ایام فاطمیه اول و دوم برگزار نمی‌گردد و در این ایام طلاب شاغل به تحصیل در این برنامه می‌توانند جهت اعزام به تبلیغ، اقدام نمایند.

تبصره: آیین‌نامه طراحی تقویم تحصیلی برنامه آموزشی مدارس سفیران هدایت

بجز مورد فوق، تابع آیین‌نامه سطح یک می‌باشد.

ماده ۸: تعطیلات تابستانی دروس حوزه‌های علمیه از ۱۶ تیر ماه تا ۳۱ مرداد ماه هر سال می‌باشد و در این ایام مدارس و مدیریت‌های استانی می‌توانند به

۱. با نظر شورای آموزش استان، در صورت اعزام طلاب سطوح عالی و سفیران هدایت برای تبلیغ، غیبت آن‌ها در دروس، امتحانات و ... در روزهای دوازدهم جمادی‌الاول و چهارم جمادی‌الثانی، مجاز بوده و تأثیری در محاسبه غیبت‌ها نخواهد داشت.

اجرای دوره آموزشی تابستانی اقدام نمایند.

ماده ۹: هرگونه تغییر در جداول مذکور، مجاز نمی باشد.

(ب) روزهای مجاز به برگزاری دروس رسمی در سال تحصیلی؛

ماده ۱۰: حداقل تعداد ایام درسی در سطوح و مقاطع مختلف آموزشی و هم چنین برنامه های آموزشی مختلف، مطابق آیین نامه های آموزشی و ضوابط ابلاغی، بر اساس جدول ذیل می باشد:

ردیف	مقطع تحصیلی	نیم سال اول		نیم سال دوم		جمع
		ایام امتحانی	ایام درسی	ایام امتحانی	ایام درسی	
۱	سطح یک	۷	۸۵	۷	۸۵	۱۸۴ روز
۲	سطوح عالی	۵	۷۰	۵	۷۰	۱۵۰ روز
۳	دروس خارج	۱۳۰ تا ۱۵۰ روز				

تبصره: لازم است در جانی ایام برگزاری دروس، به گونه ای عمل شود که ایام

درسی از حداقل ذکر شده در جدول فوق، کمتر نشود.

ماده ۱۱: ایام درسی با رعایت مقدار حداقلی ذکر شده در ماده ۱۲، توسط مدارس علمیه و در بازه زمانی از اول شهریور ماه تا پانزدهم تیرماه سال بعد، مشخص می گردد که پس از تأیید مدیریت حوزه علمیه استان، رعایت آن الزامی است.

ماده ۱۲: ضوابط مربوط به نظام آموزشی، ساعات برگزاری دروس، جدول برنامه ریزی دروس، افزایش و یا کاهش ساعات درسی و ... مطابق آیین نامه آموزشی می باشد.

ماده ۱۳: برگزاری دروس در روزهای پنجشنبه برای همه سطوح و مقاطع حوزه های علمیه الزامی می باشد.

تبصره ۱: در صورتی که واحدهای آموزشی ساعات الزامی هر درس را در سایر روزها به حد نصاب لازم برسانند، ارائه دروسی مانند حدیث خوانی، اخلاق و... در روزهای پنج‌شنبه بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در مقطع خارج، برگزاری دروس رسمی در روزهای پنجشنبه ضروری نبوده و اختصاص آن روز به برگزاری دروسی همچون اخلاق و یا حدیث خوانی بلامانع است.

(ج) روزهای امتحانی و جانمایی آن در سال تحصیلی؛

ماده ۱۴: در تدوین تقویم تحصیلی، تعیین روزهای امتحانی هر درس الزامی بوده و همراه تقویم سالانه ارائه می‌گردد.

ماده ۱۵: زمان برگزاری امتحان هر درس، بعد از پایان محدودهٔ درسی و با رعایت ساعات تعیین شده برای آن می‌باشد و در غیر این صورت برگزاری امتحان آن درس مجاز نبوده و در صورت برگزاری امتحان، نمرات آن رسمیت ندارد.

تبصره: طلابی که حد نصاب لازم در خصوص حضور در کلاس‌های درسی را داشته باشند، مجاز به شرکت در امتحانات آن درس هستند.

ماده ۱۶: زمان برگزاری امتحانات به جز امتحاناتی که بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد، توسط مدارس علمیه تعیین می‌گردد.

ماده ۱۷: برگزاری امتحانات دروسی که به صورت متمرکز از سوی معاونت آموزش ستاد طراحی می‌شود، در چهار نوبت در سال تحصیلی و در ایامی که کمترین اختلال را در برگزاری دروس داشته باشد، برنامه‌ریزی می‌گردد.

تبصره: زمان امتحانات دروس مذکور هر ساله توسط معاونت آموزش ستاد اعلام می‌گردد.

ماده ۱۸: فرآیند تدوین تقویم تحصیلی مراکز تخصصی و فقهی همانند مدارس علمیه و دیگر واحدهای آموزشی حوزه‌های علمیه می‌باشد و پس از تأیید توسط شورای آموزش استان، لازم‌الاجرا خواهد بود.

د) ایام برگزاری دوره تابستانی و جانمایی آن در سال تحصیلی؛

ماده ۱۹: تعیین زمان برگزاری دوره آموزشی تابستانی، بعد از تعیین زمان شروع و پایان سال تحصیلی و با لحاظ نیم سالها و زمان برگزاری امتحانات هر دو نیم سال، می باشد.

ماده ۲۰: زمان برگزاری دوره آموزشی تابستانی از ۱۶ تیرماه تا ۳۱ مردادماه است.
تبصره: ضوابط و شرایط برگزاری دوره آموزشی تابستانی، مطابق آیین نامه های آموزشی ابلاغی است.

ماده ۲۱: با توجه به تنوع گونه ها و محتواهای دوره های آموزشی تابستانی، توجه به ضوابط و دستورالعمل های مربوطه در تعیین تقویم تحصیلی و زمان بندی دوره تابستانی ضروری می باشد.

ه) روزهای قابل استفاده برای برنامه های تکمیلی (تبلیغی، پژوهشی، تہذیبی و...)
در ایام غیر درسی در سال تحصیلی؛

ماده ۲۲: با توجه به اینکه تعداد ایام فعالیت تحصیلی می تواند بیش از مقدار حداقلی الزامی مشخص شده در جدول مندرج در ماده ۱۲ باشد، مدارس می توانند برخی از دروس نیم سال بعد یا سایر برنامه های آموزشی^۱، پژوهشی، فرهنگی و تہذیبی خود را در این ایام برنامه ریزی کنند و یا اینکه با افزایش روزهای تحصیلی از حجم دروس روزانه کاسته و به این نوع از برنامه ها اختصاص دهند.

تبصره: الزامی کردن شرکت طلاب در برنامه های تکمیلی آموزشی و یا برنامه ها و دوره های مهارتی، تبلیغی، پژوهشی و... با تصویب شورای مدرسه بلامانع می باشد.
ماده ۲۳: ارائه هرگونه برنامه غیردرسی در ایام و ساعات درسی، مجاز نمی باشد و برنامه ریزی و برگزاری هرگونه برنامه، غیر از برنامه دروس رسمی، باید در ایام و ساعاتی غیر از ساعات اختصاصی دروس رسمی باشد.

۱. مثل تعمیق بخشی در مباحث ارائه شده در طول نیم سال.

پیوست ۹: دستورالعمل نحوه پذیرش طلاب فاقد تحصیلات تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه های علمیه

مقدمه:

به منظور ساماندهی پذیرش و گزینش طلابی که دروس حوزوی را به صورت آزاد یا در مدارس غیر از مدارس تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه های علمیه^۱ گذرانده اند و از سابقه تحصیلی رسمی و مطابق با ضابطه برخوردار نیستند، دستورالعمل نحوه پذیرش طلاب فاقد تحصیلات تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه های علمیه، مستند به مصوبه ۱۰۸۸ شورای عالی تدوین گردید.

ماده ۱: افرادی که دروس مقدمات و یا سطح یک را به صورت آزاد و خارج از برنامه مرکز مدیریت حوزه های علمیه گذرانده اند، می توانند با شرایط مندرج در این دستورالعمل، حسب مورد در امتحانات مربوطه شرکت کرده و در صورت قبولی مطابق ضوابط، در حوزه علمیه پذیرش و کد تحصیلی دریافت نمایند.

شرایط ثبت نام، مدارک لازم و نحوه ثبت نام

ماده ۲: شرایط ثبت نام عبارت است از:

- ۱) گذراندن دروس مصوب مقدمات و یا سطح یک؛
- ۲) داشتن سلامت جسمی و روحی؛
- ۳) داشتن شرایط عمومی پذیرش^۲؛

۱. طلاب حوزه های علمیه اصفهان و خراسان مشمول این مصوبه نمی شوند.

۲. الف. برخورداری از صلاحیت های اعتقادی، اخلاقی و اجتماعی. ب. اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران. ج. داشتن تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

(۴) احراز صلاحیت گزینشی توسط مرکز امور صیانتی؛

(۵) داشتن حداقل ۴۰ سال سن؛

(۶) عدم سابقه اخراج و انصراف از حوزه‌های علمیه.

ماده ۳: مدارک لازم جهت تشکیل پرونده عبارت است از:

(۱) مدارک شناسایی (کپی شناسنامه، کارت ملی و عکس ۳×۴ جدید)؛

(۲) حداقل مدرک تحصیلی سیکل؛

(۳) ارائه سلامت جسمی و روحی از مرکز مشاوره حوزه‌های علمیه؛

(۴) ارائه گواهی عدم مشمولیت (کارت معافیت یا پایان خدمت)؛

(۵) ارائه گواهی معتبر از اساتید یا مدرسه؛

(۶) تعهد مبنی بر عدم اشتغال تمام وقت رسمی حین پذیرش نهایی؛

(۷) تکمیل فرم ثبت نام.

روش ثبت نام:

ماده ۴: طلاب جهت ثبت نام و تشکیل پرونده به مدیریت استان محل سکونت خود مراجعه نمایند.

تبصره: مدیریت‌های استانی قبل از تشکیل پرونده جهت آشنایی با وضعیت و سوابق تحصیلی متقاضی و صلاحیت عمومی، مصاحبه حضوری از داوطلب اخذ نمایند.

ماده ۵: پس از بررسی شرایط و نهایی شدن ثبت نام متقاضی، پرونده جهت اخذ مجوز به معاونت آموزش ستاد ارسال می گردد.

ارزشیابی علمی

ماده ۶: ارزشیابی علمی مشتمل بر امتحان شفاهی و کتبی می باشد.

۱. ارزشیابی علمی شفاهی

الف: موضوعات مصاحبه و ارزشیابی علمی شفاهی متقاضیان مقطع مقدمات:

ردیف	موضوع ارزشیابی	نام کتاب	امتیاز
۱	تفسیر قرآن	تفسیر نمونه سوره مبارکه مائده	۱۵
۲	تجوید و روخوانی	روان خوانی و تجوید آقایان حبیبی و شهیدی	۱۵
۳	احکام	آموزش احکام استاد فلاح زاده	۱۰
۴	صرف و نحو	صرف ساده - شرح ابن عقیل - مغنی الادیب	۳۰
۵	بلاغت	جواهر البلاغه	۱۰
۶	منطق	المنطق مرحوم مظفر	۲۰
جمع امتیازات:			۱۰۰

ب: موضوعات مصاحبه و ارزشیابی علمی شفاهی متقاضیان مقطع سطح یک:

ردیف	موضوع ارزشیابی	نام کتاب و محدوده	امتیاز
۱	تفسیر قرآن	تفسیر نمونه سوره مبارکه مائده	۵
۲	تجوید و روخوانی	روان خوانی و تجوید آقایان حبیبی و شهیدی	۱۰
۳	احکام	آموزش احکام استاد فلاح زاده	۱۰
۴	صرف و نحو	صرف ساده - شرح ابن عقیل - مغنی الادیب	۱۵
۵	بلاغت	جواهر البلاغه	۱۰
۶	منطق	المنطق مرحوم مظفر	۱۰
۷	فقه	شرح لمعه	۲۰
۸	اصول	اصول الفقه مرحوم مظفر	۲۰
جمع امتیازات:			۱۰۰

ماده ۷: حداقل امتیاز قبولی برای متقاضیان، اخذ ۷۰ از ۱۰۰ امتیاز در جمع امتیازات می باشد.

ماده ۸: در صورت مردودی در ارزشیابی علمی شفاهی، داوطلب می تواند تنها برای یکبار دیگر و پس از دو سال مجدداً در ارزشیابی شرکت نماید.

تبصره ۱: افرادی که امتیاز ارزشیابی علمی شفاهی آنها در ارزشیابی دوم، بین ۵۰ تا ۷۰ باشد، فقط برای یک مرتبه دیگر و پس از گذشت حداقل سه ماه، می توانند مجدداً در ارزشیابی علمی شرکت نمایند.

تبصره ۲: درخواست تجدید نظر نسبت به امتیاز علمی فقط برای یک مرتبه پذیرفته خواهد شد و پس از بازبینی فایل صوتی جلسه ارزیابی، توسط استاد دوم، میانگین نمره اخذ شده توسط دو استاد ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۹: ایثارگران و خانواده های آنان مطابق «قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران» و همچنین حافظان حداقل نصف قرآن کریم یا نهج البلاغه و یا صحیفه سجاده در صورت عدم کسب نمره قبولی در ارزشیابی علمی شفاهی اول و دوم، فقط برای یک بار دیگر و پس از یک سال، می توانند در ارزشیابی علمی شفاهی با ارائه گواهی معتبر شرکت نمایند.

۲. ارزشیابی علمی کتبی

ماده ۱۰: در صورت اخذ امتیاز لازم در ارزشیابی علمی شفاهی، داوطلب موظف به شرکت در آزمون جامع کتبی مقطع ادبیات می باشد.

ماده ۱۱: آزمون کتبی مقطع ادبیات در موضوعات «صرف، نحو، بلاغت، منطق، عقائد و احکام» به صورت مستقل برگزار شده و عناوین، متون و محدوده های آزمون طبق جدول ذیل به صورت متمرکز برگزار می گردد:

ردیف	موضوع امتحان کتبی	نام کتاب و محدوده	تعداد سوال هر کتاب
۱	صرف	صرف ساده تمام کتاب	۲۰
۲	نحو	شرح ابن عقیل - مغنی الادیب باب اول و رابع	۲۰
۳	بلاغت	جواهر البلاغه تمام کتاب	۲۰
۴	منطق	المنطق مرحوم مظفر تمام کتاب	۲۰
۵	عقاید	شیعه در اسلام	۲۰
۶	احکام	آموزش احکام آقای فلاح زاده	۲۰

ماده ۱۲: امتحانات جامع کتبی به صورت یکجا و دوبار در هر سال برگزار می‌شود.

تبصره: امتحان جامع توسط ستاد طرح سؤال و در مدیریت‌های استانی و در زمان‌بندی‌های که توسط معاونت آموزش اعلام می‌شود برگزار خواهد شد.^۱

ماده ۱۳: ارزشیابی هر کدام از امتحانات جامع کتبی از ۲۰ نمره محاسبه شده و کسب حداقل نمره ۱۲ در هر درس و اخذ معدل ۱۴ در تمامی دروس الزامی می‌باشد.

تبصره ۱: در صورت درخواست طلبه نسبت به تجدید نظر در نمرات آزمون جامع کتبی ادبیات، نمرات بین ۱۰ تا ۱۴ فقط برای یک بار مطابق ضوابط اقدام خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت قبولی در سه درس از دروس آزمون جامع کتبی و اخذ معدل ۱۴ در آن‌ها، متقاضی می‌تواند یکبار دیگر در امتحان درسی که نمره قبولی کسب نکرده است، شرکت نماید.

ماده ۱۴: متقاضیان مقطع ادبیات در صورت قبولی در آزمون جامع کتبی پس از اخذ کد تحصیلی جهت ادامه تحصیل از پایه ۴ به یکی از مدارس استان محل سکونت خود معرفی می‌شوند.

ماده ۱۵: متقاضیان مقطع سطح یک در صورت موفقیت در آزمون جامع کتبی

۱. با توجه به جدید بودن مصوبه تا اطلاع ثانوی کلیه امتحانات (کتبی و شفاهی) در معاونت آموزش ستاد برگزار می‌گردد و پس از بررسی حسب مورد به مدیریت‌های استانی واگذار خواهد شد.

امتحانات کلیه دروس پایه های ۴، ۵، ۶ مطابق جدول دروس آیین نامه آموزشی هر سال تحصیلی از آنها اخذ می گردد.

ماده ۱۶: متقاضیان باید کلیه دروس پایه های ۴ تا ۶ را حداکثر طی دو سال تحصیلی امتحان دهند.

تبصره ۱: متقاضی می تواند مجموع دروس پایه های مذکور را در یک نوبت امتحانی و یا به تدریج و طی دو سال انتخاب کرده و آزمون دهد؛

تبصره ۲: امتحانات کتبی پایه های ۴ تا ۶ در دو نوبت نیم سال اول (دی ماه) و نیم سال دوم (خرداد ماه) برگزار خواهد شد؛

تبصره ۳: طرح سوال امتحانات کتبی این دروس توسط ستاد طرح شده و در ایام امتحانات همزمان به کل کشور ارسال خواهد شد.

ماده ۱۷: نمره قبولی در امتحانات کتبی فقه و اصول ۱۴ و در دیگر مواد امتحانی ۱۲ می باشد.^۱

تبصره: در صورت قبولی در ۳ درس و اخذ معدل ۱۴ در آنها، متقاضی می تواند یکبار دیگر در امتحان درسی که نمره قبولی کسب نکرده است، شرکت نماید.

ماده ۱۸: اخذ معدل ۱۴ در مجموع امتحانات کتبی (پایه های ۴ و ۵ و ۶) الزامی می باشد.

ماده ۱۹: بعد از قبولی در آزمون های کتبی، متقاضی باید در امتحان شفاهی پلیان سطح یک، مطابق ضوابط و شرایط امتحانات شفاهی، شرکت و نمره قبولی را کسب نماید.

ماده ۲۰: پذیرش و صدور کد تحصیلی داوطلب به صورت رسمی، پس از قبولی در تمام مراحل و آزمون های مذکور در این دستورالعمل و پس از احراز تمامی صلاحیت های گزینشی خواهد بود و پس از آن طلبه می تواند از خدمات حوزه های علمیه، مطابق ضوابط استفاده نماید.

ماده ۲۱: جواز تلبس و مدرک رسمی سطوح تحصیلی طلابی که تمامی مراحل

۱. امتحانات مذکور مشمول قانون تک ماده نمی شود.

سابق‌الذکر را با موفقیت به پایان رسانده باشند، دو سال پس از تاریخ اخذ کد تحصیلی رسمی، صادر و تحویل خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که طلبه دوره تحصیلی خود را قبل از دریافت کد رسمی در مدارس علمیه غیر تحت پوشش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه گذرانده باشد، مشروط به ارائه مستندات لازم، صدور مجوز تلبس و مدارک علمی سطوح، پس از اخذ کد رسمی بلا مانع می‌باشد؛

تبصره ۲: ارائه گواهی‌های لازم برای طلبه در طول دو سال مذکور مطابق با ضوابط ابلاغی بلا مانع می‌باشد.

ماده ۲۲: در صورت عدم موفقیت متقاضی مطابق بندهای این دستورالعمل، یا انصراف وی درخواست متقاضی منتفی شده و ثبت نام و پذیرش مجدد وی امکان پذیر نخواهد بود.

ماده ۲۳: در صورت عدم موفقیت و پذیرش به عنوان طلبه رسمی در حوزه علمیه، نمرات اخذ شده در امتحانات مذکور در این دستورالعمل، غیر قابل تأیید و گواهی می‌باشد.

ماده ۲۴: متقاضیان شرکت در آزمون‌های سطوح دو و سه پس از قبولی و پذیرش، در پایان سطح یک، باید دروس سطح دو و سه خود را به یکی از طرق ذیل بگذرانند:

(۱) مطابق آیین‌نامه آموزشی حضوری (پایه به پایه و با حضور در کلاس مطابق ضوابط مربوطه)؛

(۲) شرکت در امتحانات هر دو پایه حداکثر در یک سال تحصیلی بدون نیاز به شرکت در کلاس با شرط نمره قبولی ۱۴ در کلیه دروس.

تبصره ۱: شرکت در امتحانات به روش دوم، پس از احراز مستندات مربوط به گذراندن دروس مربوطه به صورت حضوری یا اخذ ارزیابی علمی شفاهی و با مجوز کمیسیون آموزش امکان پذیر است؛

تبصره ۲: تأیید مستندات گذراندن سطح دو و سه و ارزشیابی علمی آن به عهده معاونت آموزش ستاد می باشد.

تبصره ۳: امتحانات سطح ۲ و ۳ طبق بند ۲ همین ماده با طرح سوال از طرف معاونت آموزش ستاد و برگزاری در مدیریت استان براساس جدول درسی مصوب و ابلاغی معاونت آموزش ستاد برگزار خواهد شد.

ماده ۲۵: موارد خاص در کمیسیون آموزش حوزه های علمیه رسیدگی شده و در صورت تأیید می توانند تشکیل پرونده دهند.

ماده ۲۶: با توجه به این دستورالعمل، مفاد ماده های ۱۰ و ۱۸ مصوبه ۴۴ شورای عالی آموزش حوزه های علمیه در این خصوص، به همراه کلیه آیین نامه ها و دستورالعمل های مرتبط، ملغی می گردد.

پیوست ۱۰: آیین نامه گروه علمی - تربیتی

(واحدهای آموزشی حوزه‌های علمیه، سطوح عالی و دروس خارج)

مقدمه:

در راستای تقویت و ارتقاء سطح علمی و تربیتی حوزه‌های علمیه و سیاست‌های شورای عالی و اجرای ماده ۲۰ و بند الف ماده ۱۶ مصوبه ۹۴۴ شورای عالی و به منظور بهره‌مندی هر چه بیشتر از توانایی‌های اساتید حوزه‌های علمیه بصورت سازمانی، آیین‌نامه تشکیل گروه‌های علمی - تربیتی تدوین گردیده است.

بخش اول - کلیات

تعاریف:

- ۱) واحدهای آموزشی: مدارس علمیه سطح یک و دو تا چهار (سطوح عالی و خارج) دوره‌های بلندمدت و سطح دو و سه دوره‌های کوتاه‌مدت و مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی که دارای مجوز رسمی فعالیت، از شورای گسترش هستند.
- ۲) دروس سطوح عالی و خارج: دروس سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم که در مدرسه‌های رسمی مورد تأیید مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، تدریس می‌شود.
- ۳) گروه علمی - تربیتی در واحدهای آموزشی متشکل از مدیر، معاونان تهذیب، آموزش، پژوهش و تعدادی از اساتید واجد شرائط واحد آموزشی است و در سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم، متشکل از جمعی از اساتید سطوح عالی و خارج حسب مورد است که برابر مقررات و شرح وظایف تعیین شده در این آیین‌نامه فعالیت می‌نماید.
- ۴) مدیر گروه: یک نفر از اعضای گروه که برابر شرح وظایف تعیین شده در این آیین‌نامه، مسئولیت گروه را بر عهده دارد.

- (۵) دبیر گروه: یک نفر از اعضای گروه که برابر شرح وظایف تعیین شده در این آیین‌نامه انجام وظیفه نموده و مسئولیت پیگیری تحقق مصوبات گروه را بر عهده دارد.
- (۶) استاد:^۱ استاد حوزه علمیه که براساس مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، مراحل جذب و گزینش او انجام پذیرفته است و در واحدهای آموزشی تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به تدریس دارد.
- (۷) کمیته تخصصی مشورتی: متشکل از تعدادی از اعضای گروه و کارشناسان و صاحب‌نظران حوزوی یا غیر حوزوی بوده که با صلاحدید گروه، تشکیل شده و عهده‌دار امور کارشناسی و تحقیقات مورد نظر گروه، است.
- (۸) در این آیین‌نامه گروه علمی - تربیتی به اختصار گروه نامیده می‌شود.

اهداف:

- ۱- ارتقاء و تقویت علوم حوزوی، خصوصاً در فقه معاصر؛
- ۲- تقویت و تثبیت طرح ساماندهی دروس خارج و هدایت تحصیلی طلاب؛
- ۳- تقویت و ارتقای سطح علمی (آموزشی، پژوهشی) و تربیتی طلاب؛
- ۴- تقویت کارشناسی امر تدوین برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه‌مدت ارتقای سطح علمی، مهارتی و دانشی اساتید و طلاب؛
- ۵- ارتقای کیفی فعالیت اساتید؛
- ۶- تقویت جایگاه اساتید در تولید علم و نظریه‌پردازی؛

اصول و ارزش‌های اساسی در فعالیت گروه‌های علمی - تربیتی:

- ۱- حاکمیت معارف قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام

۱. ماده ۲ مصوبه ۹۴۴ شورای عالی: استاد حوزه علمیه روحانی فاضلی است که برخوردار از توانایی لازم جهت تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی در یکی از علوم مورد نیاز حوزه‌های علمیه می‌باشد.

- ۲- جامع‌نگری و داشتن برنامه‌های کلان در راستای سیاست‌های شورای عالی و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه؛
- ۳- تأکید بر فعالیتهای گروهی؛
- ۴- تخصص‌گرایی در فعالیتهای آموزشی، تربیتی و پژوهشی؛
- ۵- توجه ویژه به پژوهش‌های بنیادی^۱ و راهبردی^۲.

بخش دوم- اقسام گروه‌های واحدهای آموزشی (قم و شهرستان‌ها)، اعضاء، شرایط و وظایف آنان:

ماده ۱: واحدهای آموزشی متناسب با تعداد طلاب، مواد درسی و اساتید واحد آموزشی، موظف به تشکیل یک تا ۵ گروه به شرح ذیل می‌باشند:

- (۱) فقه و اصول؛
 - (۲) علوم قرآن و حدیث؛
 - (۳) کلام و علوم عقلی؛
 - (۴) ادبیات عرب؛
 - (۵) دروس تخصصی و مهارتی (دروسی که تحت ۴ عنوان فوق قرار نمی‌گیرند)؛
- تبصره ۱:** واحدهای آموزشی متناسب با سطح علمی، مواد درسی و تعداد اساتید واجد شرایط خود، اقدام به تشکیل گروه‌های فوق‌الذکر می‌نمایند و چنانچه فاقد حد نصاب اساتید تعیین شده باشند، متناسب با سطح علمی، مواد درسی و اساتید واجد شرایط، برای چند عنوان فوق، یک گروه تشکیل می‌دهند.
- تبصره ۲:** در مراکز تخصصی، متناسب با هر رشته، گروه علمی - تربیتی تشکیل می‌شود.

اعضای گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی

۱. پژوهش پایه.

۲. پژوهش کاربردی.

۱- مدیر واحد آموزشی؛

۲- معاون تهذیب، آموزش و پژوهش؛

تبصره ۱: واحدهای آموزشی که برابر ضوابط مربوطه دارای یک معاون می‌باشند، معاون مربوطه عضو گروه علمی - تربیتی است.

تبصره ۲: عضویت رسمی و ثابت معاونان، منوط به داشتن حکم تدریس است و چنانچه فاقد حکم تدریس باشند حسب موضوع، در جلسه گروه، دعوت می‌شوند.

۳- تعداد ۳ الی ۷ استاد از اساتید واحدهای آموزشی برابر جدول ذیل:

از ۱۵۱ تا ۲۰۰ طلبه	از ۶۱ تا ۱۵۰ طلبه	کمتر از ۶۰ طلبه	تعداد طلاب
۵ تا ۷ استاد	۴ تا ۵ استاد	۳ تا ۴ استاد	تعداد اساتید عضو

تبصره: واحدهای آموزشی که بیش از ۲۰۰ نفر طلبه دارند در مقابل هر ۱۰۰ طلبه، با صلاح‌دید گروه، یک استاد به اساتید عضو گروه اضافه می‌شود.

ماده ۲: اساتید عضو گروه، از بین اساتید واجد شرایط مندرج در مصوبه ۹۴۴ شورای عالی که در بین اساتید از سوابق علمی و تجربی لازم برخوردارند، با پیشنهاد مدیر و تأیید شورای واحد آموزشی انتخاب شده و در استان‌ها به مدیریت استان و در حوزه علمیه قم به معاونت آموزش ستاد پیشنهاد می‌شوند.

ماده ۳: مدیر گروه از بین اعضای گروه که از سطح علمی و مدیریتی لازم برخوردار است و دبیر گروه از بین اعضاء، ترجیحاً از بین معاونان عضو ثابت گروه، توسط اعضاء انتخاب و از طریق مدیر واحد آموزشی در شهرستان‌ها به مدیریت استان و در قم به معاونت آموزش ستاد، پیشنهاد می‌شوند.

ماده ۴: نحوه صدور احکام مدیران، دبیران و سایر اعضای گروه‌های علمی - تربیتی در مرحله اول تشکیل گروه‌ها، به شرح ذیل است:

ماده ۵: پس از بررسی و تأیید مدیریت استان در شهرستان‌ها و بررسی و تأیید مدیران واحدهای آموزشی در حوزه علمیه قم، مراتب به معاونت آموزش ستاد اعلام می‌شود و پس از بررسی و تأیید نهایی معاونت آموزش، احکام

برای مدت دو سال به شرح ذیل صادر می‌شود:

الف: احکام مدیران، دبیران و سایر اعضای گروه‌های علمی - تربیتی در واحدهای آموزشی شهرستان‌ها، پس از تأیید معاونت آموزش ستاد، توسط مدیران حوزه‌های علمیه استانی صادر می‌شود؛

ب: احکام مدیران، دبیران و سایر اعضای گروه‌های علمی - تربیتی در واحدهای آموزشی حوزه علمیه قم، توسط معاون آموزش ستاد صادر می‌شود.

ماده ۶: در مراحل بعدی (پایان مرحله اول «دو سال») احکام مدیران در شهرستان‌ها توسط مدیر حوزه علمیه استان پس از تأیید معاونت آموزش ستاد و در حوزه علمیه قم توسط معاون آموزش ستاد، تمدید و صادر می‌شود و احکام سایر اعضا و دبیران و اعضای جدید، در شهرستان‌ها، پس از تأیید مدیریت استان، و در حوزه علمیه قم، پس از تأیید معاونت آموزش ستاد، توسط مدیر رسمی واحد آموزشی تمدید و صادر می‌شود.

تبصره: چنانچه واحد آموزشی فاقد مدیر رسمی باشد، احکام دبیران و سایر اعضا در استان‌ها توسط مدیر استان و در حوزه علمیه قم توسط معاون آموزش ستاد تمدید و صادر می‌شود.

ماده ۷: عزل و پذیرش استعفای مدیر و دبیر گروه پس از صدور رأی گروه، لازم است به تأیید مدیر واحد آموزشی برسد.

ماده ۸: هر یک از اساتید عضو گروه، حداکثر می‌توانند عضو دو کمیته تخصصی باشند لکن با تأیید گروه، شرکت در بیش از دو کمیته بلامانع است.

شرایط اعضاء:

ماده ۹: مدیر و معاونان واحد آموزشی که عضو گروه‌های علمی - تربیتی مدرسه می‌شوند لازم است برابر آیین‌نامه مدیریت مدارس، مراکز تخصصی و

مؤسسات آموزش عالی «مصوبه ۷۳۵ و ۶۲۴ شورای عالی»، مراحل جذب و گزینش آن‌ها انجام گرفته باشد؛

ماده ۱۰: اساتید واحد آموزشی که عضو گروه‌های علمی - تربیتی می‌شوند لازم است برابر مصوبه ۹۴۴ شورای عالی (آیین‌نامه جذب، پذیرش و ساماندهی اساتید حوزه‌های علمیه) مراحل جذب و گزینش آن‌ها انجام گرفته باشد و دارای مجوز تدریس حداقل یک درس از دروس مرتبط با عنوان گروه، باشند.

تبصره ۱: اولویت با اساتیدی است که دارای شرایط ذیل هستند:

الف: برخوردار از سابقه تدریس و فعالیت پژوهشی و تربیتی بالاتر؛

ب: تألیف کتاب یا مقاله علمی مورد تأیید مراکز مربوطه؛

ج: شرکت در کارگاه‌های دانش‌افزایی و مهارت‌های تدریس؛

د: اشتغال تمام‌وقت در واحد آموزشی.

تبصره ۲: اساتید اخلاق و مشاورین تربیتی که دارای مجوز هستند، می‌توانند عضو گروه‌های علمی، تربیتی باشند.

ماده ۱۱: هر گروه در صورت نیاز به کار کارشناسی در مباحث آموزشی، پژوهشی و تربیتی، می‌تواند یک یا چند کمیته تخصصی مشورتی تشکیل دهد.

ماده ۱۲: اعضای کمیته تخصصی که عضو گروه نمی‌باشند با پیشنهاد مدیر گروه و تأیید گروه از بین اساتید مدرسه و سایر مدارس و کارشناسان حوزوی یا غیرحوزوی انتخاب می‌شوند.

بخش سوم- وظایف گروه‌های واحدهای آموزشی

ماده ۱۳: وظایف گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی در چهار بخش به شرح ذیل است:

الف: برنامه‌ریزی متون و محتوای درسی

۱- پیشنهاد برنامه‌ها و طرح‌های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی تبلیغی، بر اساس سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مصوب در راستای ارتقاء سطح علمی، تربیتی و پژوهشی طلاب؛

۲- همکاری در تهیه و پیشنهاد برنامه بلندمدت (پنج ساله) میان‌مدت (دو ساله) و کوتاه‌مدت (یک ساله) آموزشی، تربیتی، پژوهشی و فرهنگی تبلیغی واحد آموزشی؛

۳- ارائه پیشنهاد‌های اصلاحی پیرامون ضوابط و دستورالعمل‌های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی تبلیغی؛

۴- بررسی متون و محتوای درسی و سرفصل‌ها و ارائه پیشنهاد‌های اصلاحی و تکمیلی؛

۵- بررسی و پیشنهاد دروس اقتضایی متناسب با نیاز منطقه و سطح علمی واحد آموزشی.

ب: واحد آموزشی

۶- پیشنهاد رشته تخصصی و گرایش‌های مورد نیاز، متناسب با سطح علمی و امکانات واحد آموزشی؛

۷- ارزیابی و ارزشیابی روند آموزشی، تربیتی، پژوهشی و فرهنگی تبلیغی واحد آموزشی و شناسایی آسیب‌ها، مشکلات، کمبودها و ارائه راهکارهای لازم؛

۸- بررسی و پیشنهاد توسعه کمی واحد آموزشی (پذیرش طلبه، انتقالی، میهمان)

ج: اعضای گروه‌های علمی - تربیتی و اساتید

۹- پیشنهاد برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های دانش‌افزایی و فرصت‌های مطالعاتی برای اساتید؛

۱۰- بررسی و ارائه راهکارهای ارتقای سطح توانمندی علمی، تربیتی و پژوهشی اعضای گروه و سایر اساتید؛

۱۱- بررسی و معرفی منابع علمی - تربیتی مورد نیاز اعضای گروه و سایر اساتید؛

۱۲- مشاوره‌های لازم به اساتیدی که جدیداً بکار گرفته می‌شوند؛

۱۳- پیشنهاد برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تخصصی؛

۱۴- برنامه‌ریزی جهت راه‌اندازی و اداره نشریه تخصصی گروه، پس از تصویب مراجع ذی‌ربط؛

۱۵- مشارکت در طرح و ارزیابی سؤالات امتحانی، تصحیح اوراق و کم و کیف امتحان شفاهی و آزمون‌های مختلف؛

۱۶- ارائه مشاوره‌های لازم به معاون آموزش در تقسیم دروس بین اساتید برابر ضوابط و توانایی‌های اساتید و ارزیابی‌های انجام گرفته؛

د: طلاب:

۱۷- بررسی و تصویب موضوع و طرح‌نامه پایان‌نامه‌ها و تأیید اساتید راهنما، مشاور و داور، برابر ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوطه و اختیارات واگذار شده به واحدهای آموزشی؛

۱۸- بررسی و تصویب تحقیقات کلاسی و پایانی طلاب و ارائه مشاوره و راهنمایی‌های لازم و انجام نظارت و ارزیابی‌های مربوطه؛

۱۹- برنامه‌ریزی جهت ارائه مشاوره علمی، تربیتی به طلاب؛

۲۰- همکاری جهت تشکیل انجمن‌های علمی تخصصی طلاب و ارائه مشورت‌های لازم به آنان؛

۲۱- پیشنهاد برگزاری مسابقات، المپیادها و اردوهای علمی - تربیتی، پژوهشی و فرهنگی تبلیغی برای طلاب و کلاس‌ها و برنامه‌های فوق العاده برای آنان و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های تربیتی، آموزشی، پژوهشی؛

۲۲- تدوین برنامه‌ها و فعالیت‌های سالانه گروه و ارزیابی عملکرد سالانه آن؛

وظایف کمیته‌های تخصصی مشورتی

ماده ۱۴: گروه‌های علمی - تربیتی در راستای تحقق وظایف خود، حسب صلاحدید گروه، با دعوت از اساتید و صاحب‌نظران خارج از گروه، اقدام به تشکیل کمیته تخصصی (متشکل از تعدادی از اعضای گروه و صاحب‌نظران خارج از گروه) نموده تا بصورت تخصصی نسبت به طرح‌ها و برنامه‌های مربوطه، کارشناسی لازم انجام پذیرد و نتایج جهت تصمیم‌گیری به گروه ارائه شود.

بخش چهارم - گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم

الف: تعداد گروه‌ها، اعضا و شرایط آنان:

ماده ۱۵: اقسام گروه‌های سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم عبارت است از:

(۱) فقه و اصول؛

(۲) علوم قرآن و حدیث؛

(۳) کلام و علوم عقلی؛

(۴) دروس تخصصی (دروسی که تحت ۳ عنوان فوق‌الذکر قرار نمی‌گیرند).

ماده ۱۶: اساتید عضو گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج، لازم

است برابر مصوبه ۹۴۴ شورای عالی مراحل جذب و گزینش آن‌ها انجام

گرفته باشند و دارای مجوز تدریس حداقل یک درس از دروس مرتبط با

عنوان گروه باشند و در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به

تدریس داشته و یا در مراکز مورد تأیید مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه،

اشتغال به پژوهش داشته باشند.

تبصره ۱: اولویت با اساتیدی است که دارای شرایط ذیل هستند.

الف: برخوردار از سابقه تدریس و فعالیت پژوهشی و تربیتی بالاتر؛

ب: تألیف کتاب یا مقاله علمی مورد تأیید مراکز مربوطه؛

ج: شرکت در کارگاه‌های دانش‌افزایی و مهارت‌های تدریس؛

د: اشتغال تمام وقت.

تبصره ۲: اساتید اخلاق و مشاورین تربیتی که دارای مجوز هستند، می‌توانند حسب

مورد عضو گروه‌های علمی - تربیتی باشند.

ماده ۱۷: گروه‌های سطوح عالی و دروس خارج، متشکل از حداقل ۵ و حداکثر ۸

استاد می‌باشد که توسط مدیریت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم برابر آیین‌نامه گروه‌های علمی - تربیتی انتخاب و به معاونت آموزش ستاد، پیشنهاد می‌شوند و پس از تأیید اعضاء، توسط معاونت آموزش ستاد، گروه‌ها در اولین جلسه، از بین اعضاء، ۱ نفر را به عنوان مدیر و ۱ نفر را به عنوان دبیر انتخاب نموده و جهت معرفی به معاونت آموزش ستاد، به مدیریت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم پیشنهاد می‌نمایند.

ماده ۱۸: نحوه صدور احکام مدیران، دبیران و سایر اعضای گروه‌های علمی - تربیتی در مرحله اول تشکیل گروه‌ها، به شرح ذیل است:

پس از بررسی و تأیید معاونت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم، مراتب به معاونت آموزش ستاد اعلام می‌شود و معاونت آموزش پس از بررسی و تأیید نهایی، احکام مدیران را با امضای مدیر محترم حوزه‌های علمیه و احکام دبیران و سایر اعضاء را، با امضای معاون آموزش ستاد، برای مدت دو سال صادر و ابلاغ می‌نماید و در مراحل بعدی (پایان مرحله اول «دو سال») احکام مدیران توسط معاون آموزش ستاد، تمدید و صادر می‌شود و احکام سایر اعضاء و دبیران و اعضای جدید، پس از تأیید معاونت آموزش ستاد، توسط مدیر سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم تمدید و صادر می‌شود.

تبصره: عزل یا پذیرش استعفای مدیر و دبیر گروه پس از صدور رأی گروه، لازم است به تأیید معاونت سطوح عالی قم برسد.

ماده ۱۹: معاونت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم جهت اعمال نظارت‌های لازم، یک نفر از اساتید عضو گروه را به عنوان نماینده خود تعیین و به گروه معرفی می‌نماید.

ماده ۲۰: شورای معاونین مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، متناسب با گستره طرح هدایت تحصیلی و پژوهش‌ها و مباحث علمی و تربیتی مورد نیاز

معاونت‌های ذی‌ربط و متناسب با ساماندهی دروس خارج خصوصاً در فقه معاصر، تعداد گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم را پس از پیشنهاد معاونت سطوح عالی قم و تأیید معاونت آموزش، تعیین می‌نماید و براساس آن معاونت سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم، گروه‌ها را تشکیل می‌دهد.

ماده ۲۱: مسئولیت نظارت بر فعالیت و تشکیل جلسات گروه‌ها و رسیدگی به امور اداری و مالی گروه‌ها، به عهده مدیریت سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم می‌باشد و هدایت و نظارت عالی بر فعالیت کیفی گروه‌ها، حسب مورد به عهده معاونت‌های آموزش، تهذیب و پژوهش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه است.

تبصره: اداره‌ای تحت عنوان اداره گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم در مدیریت سطوح عالی قم تشکیل می‌شود که عهده‌دار وظایف مربوطه می‌باشد.

ب: وظایف

ماده ۲۲: وظایف گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم:

- ۱- پیشنهاد برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به ارتقای سطح آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی تبلیغی طلاب، براساس سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مصوب؛
- ۲- تدریس براساس موضوعات تعیین شده و انجام پژوهش‌های مورد نیاز؛
- ۳- همکاری با مراکز ذی‌ربط در تأیید موضوع پایان‌نامه‌ها و ارزیابی پایان‌نامه‌های طلاب و آمادگی جهت انتخاب به عنوان استاد راهنما، مشاور و داور؛
- ۴- پیشنهاد برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های دانش‌افزایی برای اساتید؛
- ۵- پیشنهاد برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تخصصی؛

- ۶- ارزیابی و ارزشیابی روند آموزشی، تربیتی، پژوهشی و فرهنگی و شناسایی آسیب‌ها، مشکلات، کمبودها و ارائه راهکارهای لازم؛
- ۷- مشارکت در ارزیابی سئوالات امتحانی، تصحیح اوراق و کمّ و کیف امتحان شفاهی و آزمون‌های مختلف؛
- ۸- همکاری جهت تشکیل انجمن‌های علمی تخصصی طلاب و ارائه مشورت‌های لازم به آنان؛
- ۹- بررسی متون درسی و سرفصل‌ها و ارائه پیشنهادهای اصلاحی و تکمیلی، حسب درخواست مسئولان ذی‌ربط؛
- ۱۰- تدوین برنامه‌ها و فعالیت‌های سالانه گروه و ارزیابی عملکرد سالانه آن.

بخش پنجم - وظایف مدیران و دبیران گروه‌های واحدهای آموزشی و سطوح عالی و دروس خارج و اساتید عضو

ماده ۲۳: وظایف مدیران گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی و سطوح

عالی و دروس خارج:

۱- اجرای سیاست‌ها و راهبردهای ابلاغی از سوی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه؛

۲- نظارت بر فعالیت‌های گروه و ابلاغ برنامه‌ها و وظایف اعضای گروه و تقسیم کار بین اعضا؛

۳- برآورد و پیشنهاد بودجه سالانه گروه؛

۴- شناسایی مشکلات و محدودیت‌های فعالیت گروه و ارائه راهکارهای اصلاحی؛

۵- اداره جلسات و تأیید و ابلاغ دستور جلسات گروه؛

۶- ارزیابی عملکرد اعضای گروه و اعلام نتیجه به مدیریت واحد آموزشی و مدیریت سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم حسب مورد؛

۷- تلاش در جهت تهیه و به روز کردن منابع و امکانات مورد نیاز گروه (کتاب، نشریات، منابع الکترونیکی، امکانات رایانه‌ای) از طریق مدیریت واحدهای آموزشی و مدیریت سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم حسب مورد؛

۸- انجام کلیه مکاتبات رسمی گروه با واحد آموزشی یا مدیریت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم حسب مورد؛

۹- تهیه گزارش فعالیت‌های گروه و ارائه آن به مدیر واحد آموزشی و مدیریت سطوح عالی و خارج حسب مورد؛

۱۰- تشکیل منظم جلسات گروه؛

۱۱- مدیران گروه می‌توانند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به دبیران گروه تفویض نمایند.

ماده ۲۴: وظایف دبیران گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی و سطوح عالی و دروس خارج قم:

۱- دعوت و اطلاع‌رسانی به اعضای گروه و ارسال مصوّبات و بخشنامه‌های مربوطه و پیگیری مصوّبات؛

۲- تهیه دستور جلسه گروه با هماهنگی مدیر گروه و تنظیم صورت جلسات گروه و ارسال آن برای اعضای گروه؛

۳- تهیه و تنظیم گزارشات مورد نیاز گروه، از طریق مراجع ذی‌ربط؛

۴- شناسایی و معرفی استادان و کارشناسان واجد شرایط به گروه به منظور عضویت آن‌ها در کمیته‌های تخصصی؛

۵- شناسایی نیازها و مشکلات مربوط به گروه و گزارش آن به مدیر گروه؛

۶- تهیه پیش‌نویس طرح‌ها و برنامه‌های مربوطه با هماهنگی معاونت‌های واحد آموزشی و مدیریت سطوح عالی و دروس خارج، حسب مورد و ارائه به مدیر گروه؛

۷- تنظیم برنامه‌ها و جلسات گروه؛

۹- انجام هماهنگی‌های لازم بین گروه و کمیته‌های تخصصی و انجمن‌های مرتبط، با هماهنگی معاونت مربوطه در واحد آموزشی و مدیریت سطوح عالی و دروس خارج حسب مورد.

تبصره: امور اجرایی از قبیل تایپ و ارسال مکاتبات و تنظیم و نشر نشریات تخصصی و ... از طریق نیروهای اجرایی معاونت مربوطه در واحدهای آموزشی و مدیریت سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم، حسب مورد انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۵: وظایف اساتید عضو گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی و سطوح

عالی و دروس خارج:

- ۱- تدریس موظفی و سایر وظایف مندرج در ماده ۱۵ مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه؛^۱
 - ۲- انجام پژوهش و اموری که برابر مصوبات گروه تعیین می‌گردد؛
 - ۳- ارزیابی طرح‌ها، مقالات، کتب، تحقیقات کلاسی و پایانی طلاب و پایان‌نامه‌ها؛
 - ۴- مشاوره آموزشی، تربیتی، پژوهشی فرهنگی تبلیغی به طلاب؛
 - ۵- همکاری با کمیته‌های تخصصی و انجام وظایف محوله از جانب گروه.
- ماده ۲۶:** وظایف اختصاصی اساتید عضو گروه‌های سطوح عالی و دروس خارج:
- ۱- انجام فعالیت‌های مرتبط با برنامه هدایت تحصیلی؛
 - ۲- تدریس براساس موضوعات تعیین شده خصوصاً در فقه معاصر؛
 - ۳- انجام فعالیت‌های پژوهشی متناسب با نیاز حوزه و طرح تحول.
- ماده ۲۷:** گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی و سطوح عالی و دروس خارج لازم است حداقل در هر ماه یک جلسه برگزار نمایند و جلسات با حضور حداقل دوسوم اعضای گروه، رسمیت دارد و مصوبات گروه با نصف به علاوه یک از کل اعضای گروه، به تصویب می‌رسد.
- ماده ۲۸:** گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی و سطوح عالی و دروس خارج می‌توانند در مباحث تخصصی خاص، اساتید و صاحب‌نظران خارج از گروه را، جهت شرکت در جلسات گروه دعوت نمایند.

۱. ماده ۱۵ مصوبه ۹۴۴ شورای عالی: وظایف اساتید عبارت است از: ۱. انجام وظایف محوله و تدریس بر اساس متون درسی و سرفصل‌های مصوب؛ ۲. ارشاد و تربیت اخلاقی و معنوی طلاب؛ ۳. اعلام نظر در خصوص متون درسی و سرفصل‌های مصوب؛ ۴. طراحی سؤالات و تصحیح اوراق؛ ۵. اخذ امتحان از طلاب در صورت لزوم؛ ۶. شرکت در دوره‌های آموزشی اساتید در صورت لزوم؛ ۷. مشارکت و حضور فعال در گروه آموزشی؛ ۸. ارائه مشاوره علمی به طلاب؛ ۹. راهنمایی و ارزیابی تحقیقات درسی طلاب.

بخش ششم - تأمین حق الزحمه

ماده ۲۹: پرداخت حق الزحمه اعضای گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی:

الف: برابر آیین‌نامه پرداخت مساعدت ماهیانه، اساتید دروس تمام‌وقت و نیمه‌وقت سطح یک، موظفند علاوه بر تدریس موظفی، روزانه یک ساعت و اساتید تمام‌وقت دروس سطح دو و سه، دو ساعت و نیمه‌وقت سطح دو و سه، یک ساعت جهت انجام امور آموزشی، پژوهشی و تربیتی در مدرسه اشتغال داشته باشند، لذا ساعات شرکت اساتید در جلسات گروه و ساعاتی که حسب مصوبات گروه، به امور آموزشی پژوهشی و تربیتی مدرسه اشتغال دارند، جزء ساعات مصوب حضور آنان در مدرسه محسوب می‌شود.

ب: اساتید ساعتی، در صورت حضور فعال در گروه، ساعات همکاری آن‌ها با گروه، حداکثر به مدت ۲۰ ساعت در ماه به ساعات تدریستان اضافه می‌شود.

ج: حق الزحمه کارشناسان مدعو خارج از واحد آموزشی، توسط مسئول واحد آموزشی تأمین می‌شود.

حق الزحمه اساتید گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج و مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی:

ماده ۳۰: حق الزحمه گروه‌های علمی - تربیتی سطوح عالی و دروس خارج حوزه علمیه قم و مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی براساس آیین‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تدوین و به تأیید مدیر حوزه‌های علمیه می‌رسد پرداخت می‌شود.

بخش هفتم - برگزاری گردهمایی‌های گروه‌های علمی - تربیتی

الف: واحدهای آموزشی؛

ماده ۳۱: گردهمایی‌های گروه‌ها متشکل از اعضای گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی، کارشناسان و صاحب‌نظران به شرح ذیل برگزار می‌شود.

۱. گردهمایی اعضای گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی هر استان حداقل در هر سال یک مرتبه؛
۲. گردهمایی مدیران گروه‌های علمی - تربیتی واحدهای آموزشی هر استان حداقل یک یا دو مرتبه در سال؛
۳. نشست مشترک تخصصی تعدادی از مدیران گروه‌های علمی - تربیتی کلیه استان‌ها در سال؛

ب: سطوح عالی و دروس خارج؛

ماده ۳۲: گردهمایی مدیران گروه‌های علمی - تربیتی دو بار در سال برگزار می‌شود و گردهمایی کلیه اعضای گروه‌های علمی - تربیتی یک بار در سال برگزار می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی نحوه برگزاری و اهداف گردهمایی‌های فوق‌الذکر، توسط معاونت آموزش تدوین می‌شود و به استحضار مدیر محترم حوزه‌های علمیه می‌رسد.

ماده ۳۳: در راستای تقویت و ارتقای سطح کیفی فعالیت گروه‌های علمی - تربیتی، دستورالعمل اجرایی ارزیابی عملکرد گروه‌های علمی - تربیتی، توسط معاونت آموزش تدوین می‌شود و سالانه گروه‌های علمی - تربیتی حسب مورد توسط مدیریت‌های استانی و معاونت سطوح عالی و خارج، مورد نظارت و ارزیابی لازم قرار می‌گیرند.